

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Personal Financial Planning

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: 1. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ (Α.Μ. 4623)

2. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ (Α.Μ. 4570)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	3520
----------------------	------

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

***«Personal
Financial
Planning»***

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: 1. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ
2. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ**

*Στους ανθρώπους που μας στήριξαν να
φτάσουμε μέχρι εδώ*

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους γονείς μας που μας στήριξαν όλα τα χρόνια των σπουδών μας ώστε να φτάσουμε στο σημερινό αποτέλεσμα.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ ανήκει και στον Κον Ιωάννη Νίνο Λιευθοντή Υποκαταστήματος της Interamerican A.E. και όλου του προσωπικού του για την πολύτιμη βοήθεια του τόσο από πλευράς παροχής πληροφοριακού υλικού όσο και από πλευράς σπατάλης χρόνου του για την εκπαίδευσή μας σε θέματα ασφαλιστικών και επενδυτικών προϊόντων και ασφαλιστικού Marketing.

Ευχαριστούμε επίσης την εταιρία διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων για τις πολύτιμες πληροφορίες που μας παρείχαν καθώς και για το πλούσιο υλικό.

Ευχαριστούμε ακόμα την Αγροτική Ασφαλιστική για την ευγενική συνεισφορά της στην συγγραφή του κεφαλαίου «Η Ασφάλεια Ζωής ως Επένδυση».

Τέλος, θα ήταν παράληψη αν δεν ευχαριστήσουμε τους καθηγητές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων για την προσπάθειά τους να μας μεταδώσουν τις γνώσεις τους.

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή.....1

Πρόλογος.....4

Κεφάλαιο 1^ο

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΥ FINANCIAL PLANNER

1.1 Τι είναι το Personal Financial Planning.....7

1.2 Ποιος είναι ο Financial Planner.....8

1.3 Νομικό πλαίσιο.....9

1.4 Ποιος δίνει τις συμβουλές - Επιλογή αρμόδιου.....9

1.5 Η συμφωνία το πελάτη.....10

Κεφάλαιο 2^ο

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ

2.1 Ποιο το ύψος της ασφάλειας ζωής.....12

2.2 Επιλογή τύπου ασφάλισης.....12

2.2.1 Απλή ασφάλεια ζωής.....13

2.2.2 Ισόβια ασφάλεια ζωής.....13

2.3 Κανόνες για την αγορά της ασφάλειας ζωής.....14

Κεφάλαιο 3^ο

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

3.1 Ασφάλεια ανικανότητας.....17

3.2 Καλύψεις Εισοδήματος.....18

3.2.1 Επαγγελματική ικανότητα από ατύχημα.....19

3.2.2 Απώλεια εισοδήματος από ατύχημα.....19

3.2.3 Επαγγελματική ικανότητα από ασθένεια.....20

3.2.4 Απώλεια εισοδήματος από ασθένεια.....21

3.3 Σχέδιο προστασίας πληρωμών.....21

Κεφάλαιο 4^ο

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

4.1 Πώς να ασφαλίσετε το κόστος της μακροχρόνιας φροντίδας..	23
4.1.1 Σχέδια προχρηματοδότησης.....	23
4.1.2 Σχέδια άμεσης φροντίδας.....	24
4.2 Νομικό πλαίσιο.....	24

Κεφάλαιο 5^ο

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

5.1 Πως λειτουργεί.....	25
5.2 Τύποι ασφαλειών υγείας.....	26
5.2.1 Νοσοκομειακή περίθαλψη.....	26
5.2.2 Ιατρική – Νοσοκομειακή περίθαλψη.....	27
5.2.3 Ασφάλεια σοβαρών ασθενειών.....	27
5.3 Προληπτικοί έλεγχοι.....	27
5.4 Ιατρικό ιστορικό.....	28
5.5 Αυξήσεις ασφαλιστρών.....	28

Κεφάλαιο 6^ο

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

6.1 Βασικές έννοιες φορολογίας.....	29
6.1.1 Εξεύρεση εισοδήματος.....	29
6.1.2 Πρόσωπα που θεωρείται ότι βαρύνουν τους φορολογούμενους.....	30
6.2 Εκπτώσεις δαπανών από το συνολικό εισόδημα.....	30
6.3 Υπολογισμός και καταβολή φόρου.....	32
6.4 Διασπορά φορολογητέου εισοδήματος.....	35
6.5 Φορολογική απαλλαγή κύριων εσόδων.....	35
6.6 Φόροι κληρονομιάς.....	36

Κεφάλαιο 7^ο

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

7.1 Έννοια επένδυσης.....	42
7.2 Επενδυτικοί παράγοντες.....	43
7.3 Η αγορά σήμερα.....	45
7.4 Αγορά αξιόγραφων.....	46

7.5 Σύγχρονα χρηματοοικονομικά προϊόντα.....	48
7.5.1 Έντοκα Γραμμάτια Δημοσίου.....	48
7.5.2 Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου.....	49
7.5.3 Πιστοποιητικά καταθέσεων.....	49
7.5.4 Repos.....	50
7.5.5 Ομολογίες με κυμαινόμενο επιτόκιο.....	50
7.5.6 Επένδυση σε συνάλλαγμα.....	51
7.6 Επενδυτικός κίνδυνος.....	51
7.7 Σχέση απόδοσης κινδύνου.....	53
7.8 Σχέση κινδύνου διασποράς.....	55
7.9 Επενδυτικές δυσκολίες.....	57

Κεφάλαιο 8^ο

Η ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΕ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

8.1 Τα κριτήρια επιλογής.....	62
8.2 Επενδυτικός χαρακτήρας.....	62
8.3 Σύνθεση χαρτοφυλακίου απόδοσης.....	65
8.4 Θεματοφύλακας.....	70
8.5 Σύσταση χαρτοφυλακίου.....	71
8.5.1 Α/Κ σταθερού εισοδήματος.....	73
8.5.2 Α/Κ Αναπτυξιακά – Μικτά.....	73
8.6 Πλεονεκτήματα, Μειονεκτήματα, Κέρδη – Ζημιές.....	73
8.7 Ανταγωνισμός και εναλλακτικές μορφές επένδυσης.....	75
8.8 Επεξήγηση χαρακτηριστικών Αμοιβαίων Κεφαλαίων.....	75
8.8.1 Ενεργητικό –Καθαρό ενεργητικό.....	76
8.8.2 Μεριδα.....	76
8.8.3 Καθαρή τιμή μεριδίου.....	76
8.8.4 Τιμή διάθεσης – εξαγοράς μεριδίων.....	77
8.8.5 Προμήθεια διάθεσης εξαγοράς.....	77
8.8.6 Απόδοση ημέρας – απόδοση μέχρι σήμερα από την αρχή του έτους.....	78
8.8.7 Ετησιοποιημένη απόδοση.....	79
8.9 Έξοδα που βαρύνουν το Α/Κ , προμήθειες, λοιπά έξοδα.....	79
8.9.1 Κυρώσεις.....	82
8.10 Διαδικασίες διάθεσης, εξαγοράς, συμπλήρωση αίτησης, κατάθεση χρημάτων, χρονικοί περιορισμοί.....	82
8.10.1 Παράδοση τίτλων.....	83
8.10.2 Εξαγορά μεριδίων.....	83
8.10.3 Αίτηση ρευστοποίησης.....	83
8.11 Επανεπένδυση, μεταβίβαση, αλλαγή ονόματος κα κλοπή-απώλεια τίτλου.....	86
8.11.1 Επανεπένδυση.....	86

8.11.2 Μεταβίβαση εν ζωή.....	86
8.11.3 Μεταβίβαση λόγω θανάτου.....	86
8.11.4 Αλλαγή ονόματος.....	86
8.11.5 Αλλαγή διεύθυνσης.....	87
8.11.6 Κλοπή / απώλεια τίτλου.....	87
8.11.7 Αγορά μεριδίων σε κοινό λογαριασμό.....	87

Κεφάλαιο 9^ο

ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

9.1 Επενδυτικός στόχος.....	90
9.2 Πως επιλέγουμε μετοχές.....	91
9.3 Διαφοροποίηση χαρτοφυλακίου.....	94
9.4 Διαχείριση χαρτοφυλακίου.....	94
9.5 Πότε πουλάμε.....	98
9.6 Κατηγορίες επενδυτών.....	99
9.6.1 Θεσμικοί επενδυτές.....	99
9.6.2 Ιδιώτες επενδυτές.....	99
9.6.3 Επενδύσεις στο εξωτερικό.....	100
9.6.4 Κερδοσκοπικοί επενδυτές.....	100
9.7 Είδη μετοχών.....	100

Κεφάλαιο 10^ο

Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΖΩΗΣ ΩΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

10.1 Bancassurance.....	107
10.2 Unit Linked.....	108
10.3 Τα ομαδικά συνταξιοδοτικά προγράμματα επένδυσης...	109

Κεφάλαιο 11^ο

ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗ

11.1 Σημεία που λαμβάνονται υπ' όψιν.....	112
11.2 Συμβολαιογράφοι και μάρτυρες.....	113
11.3 Τι συμβαίνει αν δεν κάνει κάποιος διαθήκη.....	114
11.4 Μοίρασμα περιουσίας αν κάποιος δεν έχει διαθήκη	114

Επίλογος	115
----------------	-----

Βιβλιογραφία.....	118
-------------------	-----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τι είναι ο οικονομικός σχεδιασμός (Financial Planning)

Ο ορισμός του **Financial Planning** που χρησιμοποιείται από το Ίδρυμα Οικονομικού Προγραμματισμού (Institute of Financial Planning) είναι ο ακόλουθος:

“Ο οικονομικός σχεδιασμός είναι μία επαγγελματική υπηρεσία προς τους πελάτες που χρειάζονται μία αντικειμενική βοήθεια στην οργάνωση των προσωπικών ή και των εταιρικών οικονομικών υποθέσεών τους για να επιτύχουν ευκολότερα τους στόχους τους”.

Παρατηρούμε, λοιπόν ότι ο ορισμός αυτός δεν αναφέρεται σε οικονομικά προϊόντα ή στην πώληση τέτοιων οικονομικών προϊόντων. Ο **Financial Planner** έχει σαν κύριο σκοπό να βοηθήσει τον πελάτη να προσδιορίσει τους στόχους που επιθυμεί να πετύχει και έπειτα να παρουσιάσει πώς αυτοί οι στόχοι μπορούν καλύτερα να επιτευχθούν. Πρακτικά ο **Financial Planner** έχει σαν σκοπό να βοηθήσει τους πελάτες του ώστε να καθορίσουν, να αναθεωρήσουν και τελικά να επιτύχουν τους αντικειμενικούς τους στόχους με τον λιγότερο δυνατό κίνδυνο και κόστος απ’ ότι θα γινότανε αν το έκαναν μόνοι τους.

Μπορούμε επομένως να διακρίνουμε τον παροχέα οικονομικών υπηρεσιών από τον οικονομικό αρμόδιο (**Financial Planner**) ως εξής:

Ο παροχέας οικονομικών υπηρεσιών ενδιαφέρεται για την επιλογή του καλύτερου ή των περισσότερο κατάλληλων προϊόντων για τις ανάγκες των πελατών του. Αντίθετα ο **Financial Planner** έχει σαν σκοπό να προσδιορίσει τις ανάγκες και να συμβουλέψει σωστά τον πελάτη του ώστε να κάνει την καλύτερη δυνατή διαχείριση των υποθέσεών του.

Δηλαδή, ο παροχέας οικονομικών υπηρεσιών είναι «προσανατολισμένος προς το προϊόν» και πουλάει τα προϊόντα της εταιρίας του. Από την άλλη μεριά ο **Financial Planner** είναι «προσανατολισμένος προς τον πελάτη» και πουλάει τις συμβουλές του. Γι' αυτό και στα περισσότερα κράτη, ενώ υπάρχουν πολλοί παροχείς οικονομικών υπηρεσιών, υπάρχουν λίγοι **Financial Planners**.

Το **Personal Financial Planning** υιοθετεί μία περιεκτική και στρατηγική μέθοδο προσαρμοσμένη στις περιστάσεις του καθενός και αρχίζει με τον προσδιορισμό των στόχων, την αναθεώρηση των δυνάμεων και τις αδυναμίες των ρυθμίσεων του καθενός. Αυτό δεν περιορίζεται μόνο σε ένα τομέα του προσωπικού χρηματοοικονομικού σχεδιασμού, αλλά καλύπτει και άλλους τομείς, που περιλαμβάνουν:

- Διαχείριση Κινδύνου (risk management)
- Ασφάλεια (insurance)
- Επένδυση (investment)
- Συνταξιοδοτικός προγραμματισμός συμπεριλαμβανομένων και των διαθηκών (retired estate planning including wills)
- Σχολικές αμοιβές (school fee planning)
- Φορολογία (taxation)
- Ταμειακές ροές (cashflow planning)
- Μακροπρόθεσμη υγειονομική περίθαλψη (long- term healthcare)

Το **Personal Financial Planning** αναγνωρίζει ότι όλες οι παραπάνω ανάγκες είναι αλληλοεξαρτώμενες, οπότε τις εξετάζει αρχικά κάθε μία χωριστά και τις παρουσιάζει ως μία συνολική εικόνα.

Το **Personal Financial Planning** είναι μία ευπροσδιόριστη επαγγελματική υπηρεσία που οι συμβουλές της είναι χρήσιμες και πολλές φορές απαραίτητες.

Το **Personal Financial Planning** εφαρμόζεται ήδη στο εξωτερικό και κυρίως στις Η.Π.Α. και στο Ηνωμένο Βασίλειο από ένα μεγάλο μέρος επαγγελματιών όπως λογιστές, τραπεζικούς, ασφαλιστικούς και επενδυτικούς συμβούλους.

Η διαδικασία του Personal Financial Planning

Υπάρχουν έξι στάδια στο **Personal Financial Planning**:

- **Στάδιο 1:** συγκέντρωση στοιχείων
- **Στάδιο 2:** καθορισμός των στόχων και των προβλημάτων του πελάτη
- **Στάδιο 3:** επεξεργασία και ανάλυση των πληροφοριών
- **Στάδιο 4:** σύσταση ενός περιεκτικού σχεδίου
- **Στάδιο 5:** εφαρμογή του σχεδίου
- **Στάδιο 6:** έλεγχος και επανεξέταση του σχεδίου.

Ουσιαστικά αυτή η διαδικασία είναι μία υπεραπλοποίηση της πραγματικής διαδικασίας. Τα παραπάνω στάδια πρακτικά δεν ακολουθούν την ευδιάκριτη αυτή ακολουθία. Για παράδειγμα, η συχνή επεξεργασία και ανάλυση των πληροφοριών απαιτεί την επανεξέταση των στόχων από τον **Financial Planner**.

Είναι πολύ σημαντικό να αναφερθεί ότι το **Personal Financial Planning** είναι μία συνεχής διαδικασία, η οποία πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς ώστε να προσαρμόζεται στις αλλαγές του οικονομικού περιβάλλοντος ή στις αλλαγές των προσωπικών αναγκών του πελάτη.

Συμπερασματικά, το **Personal Financial Planning** διαδραματίζει τον κεντρικό ρόλο στο επιτυχές επίτευγμα των στόχων του πελάτη.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι περίεργο αλλά ειδικά στην χώρα μας είναι πραγματικότητα η έκβαση μίας εκλογικής αναμέτρησης μπορεί να ασκήσει μια μικρή έστω επίδραση στην ροή των εισοδημάτων μας. Βέβαια σε όλα τα πολιτικά κόμματα υπάρχει μία κοινή γραμμή σε αυτό το θέμα, ώστε να προσφέρουν ένα δίκτυ ασφαλείας στα άτομα της κοινωνίας για να είναι οικονομικά αυτόνομοι.

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει ο κάθε άνθρωπος να καλύπτει τις βασικές ανάγκες του, όπως είναι η ασφάλεια, οι συντάξεις, η μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση των παιδιών τους κλπ. Κάποιος λάθος σχεδιασμός στον οικονομικό προγραμματισμό του παρόντος μπορεί να αποβεί πολύ ακριβώς στο μέλλον.

Ασφάλεια προστασίας

Το κράτος παρέχει βέβαια σε όλους τους εργαζόμενους που είναι ασφαλισμένοι σε όλα τα κρατικά ταμεία δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη αλλά δεν είναι αρκετές οι καλύψεις του σε περίπτωση κάποιας πολύ σοβαρής ασθένειας, κάποιας ανικανότητας ή ακόμα και του θανάτου.

Από την άλλη μεριά υπάρχουν πάρα πολλές ασφαλιστικές εταιρίες που προσφέρουν άπειρα προγράμματα ιατρικής περίθαλψης, προγράμματα μερικά από τα οποία είναι πολύ καλά και άλλα που δεν είναι.

Συνταξιοδοτικός προγραμματισμός

Στην περίπτωση της σύνταξης τα πράγματα στην χώρα μας είναι πολύ μπερδεμένα και αρκετά δύσκολο να λυθούν. Όλα τα κρατικά ταμεία προσφέρουν σύνταξη στους ασφαλιζόμενους ανάλογα με τις εισφορές

τους κατά την διάρκεια της εργασίας τους. Οι περισσότερες όμως συντάξεις στην χώρα μας είναι αντιστρόφως ανάλογες με τους μισθούς του κάθε υπαλλήλου. Έτσι παρατηρούμε συχνά το φαινόμενο ένας που βγαίνει στην σύνταξη να έχει πολύ μικρότερο εισόδημα απ' ότι ήταν ο καθαρός μισθός του πριν πάρει σύνταξη.

Και στην περίπτωση τις συνταξιοδότησης υπάρχουν πολλές ασφαλιστικές εταιρίες και αυτή την εποχή και οι Τράπεζες που προσφέρουν πληθώρα συνταξιοδοτικών προγραμμάτων που δίνουν την δυνατότητα να καλύψουν το εισόδημα που χάνουν οι ασφαλιζόμενοι όταν πάρουν σύνταξη.

Δάνεια – Επενδύσεις

Δεν είναι λίγα εκείνα τα άτομα που έχουν πάρει μακροχρόνια δάνεια προκειμένου να αγοράσουν κάποιο σπίτι ή για να καλύψουν κάποιες ανάγκες τους. Σε περίπτωση του θανάτου του ατόμου που έχει πάρει το δάνειο τα χρέη αυτά μεταβιβάζονται στους κληρονόμους, οι οποίοι μπορεί να μην έχουν την δυνατότητα αποπληρωμής τους. Έτσι καλό θα είναι τα άτομα που προβαίνουν σε δανεισμούς να έχουν πρώτα ασφαλιστεί για το ποσό που έχουν δανειστεί ώστε σε περίπτωση κάποιου αιφνίδιου θανάτου να είναι καλυμμένοι.

Επίσης υπάρχουν πολλοί που έχουν κάποιες αποταμιεύσεις και θέλουν κάπου να τις επενδύσουν προκειμένου να έχουν κάποιο μεγαλύτερο κέρδος απ' ότι αν τα έχουν στην Τράπεζα. Επειδή σήμερα υπάρχουν πάρα πολλές μορφές επενδύσεων είναι καλό η συμβουλή κάποιου αρμόδιου ώστε να υπάρξει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Γίνει πλέον γεγονός ότι το κράτος κοινωνικής πρόνοιας έχει περάσει και είναι όλο και περισσότερο σαφές ότι το κλειδί για την οικονομική ασφάλεια βρίσκεται στα χέρια του ατόμου και όχι στην εκάστοτε κυβέρνηση του. Για μερικούς ανθρώπους αυτό είναι μία ευπρόσδεκτη

πρόκληση για άλλους πάλι μία αποθαρρυντική ευθύνη. Το **Personal Financial Planning** είναι ένα μέσο που θα μπορέσει να οδηγήσει αρκετούς ανθρώπους στην οικονομική ανεξαρτησία και στην πραγματοποίηση των αντικειμενικών τους στόχων, με την σωστή διαχείριση των ασφαλειών τους, των επενδύσεών τους και των φορολογικών ρυθμίσεών τους.

Ο σωστός χρηματοοικονομικός σχεδιασμός ακολουθεί έξι βήματα:

- **Βήμα 1:** εύρεση του σωστού συμβούλου
- **Βήμα 2:** προστασία της οικογένειας
- **Βήμα 3:** φορολογία
- **Βήμα 4:** αποταμίευση- επένδυση
- **Βήμα 5:** σύνταξη
- **Βήμα 6:** προγραμματισμός ακινήτων

Ο **Financial Planner** αναλύει του στόχους που έχει ο κάθε άνθρωπος και ακολουθώντας τα έξι αυτά βήματα συντάσσει την χρηματοοικονομική του μελέτη για τον πελάτη του και του προτείνει τα μέσα για την πραγματοποίηση των αντικειμενικών σκοπών και στόχων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΗΛΟΥ FINANCIAL PLANNER

Στο Ηνωμένο Βασίλειο σήμερα υπάρχουν πάνω από 27 χιλιάδες Financial Planners οι οποίοι δουλεύουν ανεξάρτητα και άλλοι 70 χιλιάδες οι οποίοι συνεργάζονται με συγκεκριμένες εταιρίες. Βέβαια αυτοί είναι οι λεγόμενοι ασφαλιστικοί σύμβουλοι και όχι οικονομικοί αρμόδιοι (Financial Planners). Η προσπάθεια να βρεθεί μία καλή εταιρία ή ένας καλός Financial Planner είναι μία πολύ δύσκολη υπόθεση, είναι ουσιαστικά σαν ένας αλγόριθμος. Γι' αυτό βασικό είναι να ξεκινάει κανείς από μία σωστή βάση. Αυτή είναι να ξέρει τι πραγματικά θέλει να επιτύχει. Μετά απευθύνεται στο οικονομικό αρμόδιο τον οποίο επιλέγει με βάση κάποια κριτήρια όπως είναι η εμπειρία και τα προσόντα.

1.1 Τι είναι το *Personal Financial Planning*

Ο προσωπικός χρηματοοικονομικός προγραμματισμός είναι η διαδικασία εκείνη κατά την οποία γίνεται μία ολοκληρωμένη προσέγγιση στις οικονομικές υποθέσεις κάποιου ατόμου ξεχωριστά ή μίας οικογένειας. Οι λόγοι για αυτή την ολοκληρωμένη προσέγγιση είναι για να μπορέσει το άτομο ξεχωριστά ή κάθε οικογένεια να ακολουθήσει ένα προγραμματισμό για να επιτύχει κάποιους στόχους. Ο «κατάλογος» του **Personal Financial Planning** περιλαμβάνει τα εξής:

- Ασφάλεια προστασίας
- Αποταμίευση και επένδυση
- Παροχή αποχώρησης (κρατικές και ιδιωτικές συντάξεις)
- Προγραμματισμός εισοδήματος

- Προγραμματισμός ακίνητης περιουσίας

Κάθε στοιχείο από τα παραπάνω ενώ φαίνονται ξεχωριστά μεταξύ τους στην πραγματικότητα είναι αλληλοεξαρτώμενα και το ένα ασκεί μεγάλη επιρροή στο άλλο.

1.2 Ποιος είναι ο *Financial Planner*

Αν και στην χώρα μας το επάγγελμα του **Financial Planner** δεν είναι αρκετά διαδεδομένο στο εξωτερικό και ιδιαίτερα στις Η.Π.Α. και στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι ένα αρκετά γνωστό επάγγελμα και μάλιστα είναι το πρώτο σε κύρος. Στο σημείο αυτό πρέπει να πούμε ότι είναι άλλο ο χρηματοασφαλιστικός σύμβουλος και άλλο ο οικονομικός αρμόδιος. Ο πρώτος συνεργάζεται με κάποια εταιρία και πουλάει ουσιαστικά το προϊόν της, ο δεύτερος πουλάει απλά μία υπηρεσία. Το μεγαλύτερο μέρος των **Financial Planner** στο εξωτερικό είναι λογιστές στο επάγγελμα, αυτό παρατηρείται κυρίως γιατί ο οικονομικός αρμόδιος πρέπει να έχει ένα ευρύ φάσμα γνώσεων που να καλύπτει τα πάντα, ασφάλειες, επενδύσεις, αποταμίευση, σύνταξη και το βασικότερο φορολογία.

Ο **Financial Planner** λοιπόν πρέπει να συνεργάζεται με μία μεγάλη γκάμα επαγγελματιών που να μπορεί να προσφέρει έτσι το καλύτερο δυνατό οικονομικό σχέδιο και παράλληλα να έχει τις κατάλληλες γνώσεις για να μπορέσει να προσφέρει ενημέρωση όσον αφορά θέματα φορολογίας. Πρέπει λοιπόν να συνεργάζεται με όλες τις ασφαλιστικές εταιρίες προκειμένου να προσφέρει τα καλύτερα ασφαλιστικά πακέτα καθώς και τα καλύτερα αποταμιευτικά προγράμματα. Από την άλλη μεριά όμως πολύ βασικό για έναν καλό **Financial Planner** είναι να μην επηρεάζεται από το ποσοστό των προμηθειών που του προσφέρουν οι προμηθευτές των προϊόντων.

1.3 Νομικό Πλαίσιο

Ο **Financial Planner** πρέπει να διαθέτει επιστημονική κατάρτιση και άρτια επαγγελματική εξειδίκευση, που του επιτρέπουν να αναλύει τις εξελίξεις στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον, να προβλέπει την πορεία και τις μεταβολές του και συνεπώς να εγγυάται τις πιο κατάλληλες ανά περίπτωση λύσεις για τους πελάτες του.

Σήμερα στην χώρα μας το επάγγελμα του χρηματοασφαλιστικού συμβούλου και αυτό του **Financial Planner** νομικά δεν διαχωρίζονται. Για να μπορέσει κάποιος να πάρει την άδεια του επαγγέλματος πρέπει να είναι κρατικά πιστοποιημένος και κατοχυρωμένος και να έχει την δυνατότητα να αποκτήσει τον διεθνώς αναγνωρισμένο τίτλο επαγγελματικής κατάρτισης LUTC.F. Τίτλος που απονέμεται από το Ινστιτούτο Χρηματοοικονομικών Σπουδών. Για να πάρει λοιπόν αυτή την άδεια πρέπει να περάσει κάποιος ειδικά σεμινάρια κρατικά που ορίζονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και έπειτα να δώσει ειδικές εξετάσεις στο Υπουργείο.

1.4 Ποιος δίνει τις συμβουλές- Επιλογή του αρμόδιου

Όπως προείπαμε οι σύμβουλοι είναι χωρισμένοι σε δύο κατηγορίες. Στους χρηματοοικονομικούς συμβούλους που είναι αντιπρόσωποι μίας εταιρίας και στους ανεξάρτητους οικονομικούς αρμόδιους δηλ. τους **Financial Planners**.

Οι χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι είναι άμεσοι πωλητές και εργάζονται για μία μόνο επιχείρηση. Το εισόδημά τους βασίζεται καθαρά από τις προμήθειες που έχουν από τις πωλήσεις των προϊόντων που πουλάνε, καθώς και από το bonus που λαμβάνουν. Η προμήθειά τους εξαρτάται από το ύψος του ασφαλιστρού που έχει το κάθε προϊόν ενώ το bonus από το ύψος της συνολικής παραγωγής που κάνει ο κάθε χρηματοοικονομικός σύμβουλος.

Οι ανεξάρτητοι οικονομικοί αρμόδιοι ή Financial Planners δεν είναι δεμένοι σε μία και μόνο επιχείρηση. Η εργασία τους είναι να εξετάσουν τις ανάγκες σας και να ψάξουν την αγορά για το προϊόν που προσφέρει την καλύτερη αξία από την άποψη της απόδοσης, των δαπανών και της ευελιξίας συμβάσεων μεταξύ άλλων παραγόντων. Θεωρητικά, λοιπόν, ξεφεύγει ο **Financial Planner** από τα στενά όρια του **χρηματοοικονομικού συμβούλου**. Βέβαια ο όρος **ανεξάρτητος** δεν είναι και συνώνυμος του όρου **εμπειρογνώμονας**. Αυτό εξαρτάται από το επίπεδο ικανοτήτων του καθενός. Η πληρωμή του **Financial Planner** γίνεται ως εξής: πληρώνεται και για την σύνταξη ολόκληρης της μελέτης του και από τις προμήθειες του κάθε προϊόντος που συστήνει στους πελάτες του. Και σε αυτή την περίπτωση τα ποσοστά από τις προμήθειες εξαρτώνται από το ύψος του ασφαλιστρού ενώ το κόστος για την σύνταξη της μελέτης ορίζεται από τον κάθε **Financial Planner** ανάλογα με την εμπειρία του και το κύρος του. Στο σημείο αυτό πρέπει να πούμε ότι η προμήθεια του οικονομικού αρμόδιου από την πώληση του κάθε προϊόντος δεν επηρεάζει την τιμή του αλλά είναι ήδη μέσα σε αυτήν.

1.5 Η συμφωνία του πελάτη

Αν τελικά γίνει η επιλογή του κατάλληλου οικονομικού αρμόδιου τότε υπογράφεται ένα συμβόλαιο μεταξύ πελάτη και Financial Planner στο οποίο αναφέρονται λεπτομερώς οι αμοιβές, οι προμήθειες και οι άδειες του πελάτη για να γίνει αυτή η μελέτη καθώς και το χρονικό διάστημα στο οποίο θα γίνεται η επανεξέταση των στοιχείων και θα ελέγχεται και η πορεία του Financial Planning.

Σε περίπτωση κάποιος που δεν είναι ικανοποιημένος από τον Financial Planner που έχει επιλέξει τότε είναι δυνατόν να καταγγείλει την σύμβαση που έχει υπογράψει μαζί του και να διακόψει την συνεργασία ή να διακόψει τα αντίστοιχα συμβόλαια που έχει υπογράψει μαζί του για κάθε

χρηματοασφαλιστικό προϊόν. Πολλές φορές όμως η αλλαγή αυτή μπορεί να αποδειχθεί μόνο σπατάλη χρόνου και χρήματος χωρίς κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ

Σε περίπτωση θανάτου η οικογένεια δεν καλύπτεται από το κράτος και τα υπάρχοντα κρατικά ταμεία. Έτσι λοιπόν χρειάζεται κάποιος μία ασφάλεια ζωής, ώστε σε περίπτωση θανάτου να μπορέσει να καλύψει την οικογένειά του. Το ύψος του ασφαλιζόμενου κεφαλαίου, δηλαδή του ποσού που θα πάρει η οικογένεια του ασφαλισμένου εξαρτάται:

- από το ύψος των ανεξόφλητων δανείων και γενικότερα των ανεξόφλητων υποχρεώσεων του προς τις Τράπεζες, και
- από το επίπεδο του ενεργητικού του δηλαδή των περιουσιακών του στοιχείων ώστε να μπορέσει η οικογένεια του να καλύψει του φόρους κληρονομιάς.

2.1 Ποιο το ύψος της Ασφάλειας Ζωής

Το ποσό της κάλυψης της ασφάλειας ζωής εξαρτάται τόσο από το ύψος του παθητικού που έχει ένα άτομο όσο και από το ύψος του ενεργητικού του. Το ενεργητικό είναι τα περιουσιακά του στοιχεία ενώ το παθητικό είναι οι ανεξόφλητες υποχρεώσεις του. Εδώ πρέπει να εξεταστεί ακόμα και η χρονική περίοδος της ασφάλισης. Αυτή εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την περίοδο που ο δανεισμός παραμένει σε ισχύ. Άλλος παράγοντας που εξαρτάται είναι και μέχρι την ενηλικίωση και την επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών του ασφαλισμένου.

2.2 Επιλογή τύπου ασφάλισης

Στις περιπτώσεις των ασφαλειών ζωής υπάρχουν δυο τύποι οι οποίοι εξαρτώνται από τις ανάγκες του ασφαλισμένου. Αυτοί οι τύποι είναι:

2.2.1 Απλή Ασφάλεια Ζωής

Η απλή ασφάλεια ζωής έχει χρονικό περιορισμό. Αυτό σημαίνει ότι το ασφαλιστήριο συμβόλαιο πέρα από την έναρξη ισχύς ασφάλειας αναγράφει και την λήξει της ασφάλειας. Παρέχει στην οικογένεια του ασφαλισμένου το ποσό που αναγράφεται στο συμβόλαιο μόνο σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου κατά την διάρκεια της ισχύος της ασφάλισης. Αυτό το ποσό ενδείκνυται στις περιπτώσεις των ατόμων που δεν έχουν πολλά περιουσιακά στοιχεία απλά έχουν κάποια δάνεια που εκκρεμούν. Ο εμπειρογνώμων **Financial Planner** τους ασφαλίζει μόνο για το ποσό των ανεξόφλητων δανείων που έχουν στις Τράπεζες καθώς και στους τόκους αυτών.

Το πλεονέκτημα της απλής ασφάλειας ζωής είναι ότι έχει χαμηλό ασφάλιστρο, ότι δίνει την δυνατότητα στον ασφαλισμένο να αναπροσαρμόζει τα ασφάλιστρα χρόνο με τον χρόνο ώστε να μειώνει το ποσό του αφού στο μεταξύ αποπληρώνει τα δάνεια του. Άλλο πλεονέκτημα είναι ότι δίνει την δυνατότητα σε ένα ζευγάρι να ασφαλιστούν και οι δυο με το ίδιο ασφαλιστήριο συμβόλαιο αφού τα περισσότερα δάνεια τα παίρνουν από κοινού.

Όμως αυτού του είδους οι ασφαλίσεις έχουν ένα βασικό μειονέκτημα. Αυτό είναι ότι όταν λήξει η ασφάλιση, που χρονικά συμπίπτει με την περίοδο που τελειώνουν και οι δόσεις των δανείων, τότε ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται να πάρει καμία αποζημίωση παρά το γεγονός ότι για αρκετά χρόνια πλήρωνε τα ασφάλιστρα του.

2.2.2 Ισόβια Ασφάλιση Ζωής

Η ισόβια ασφάλιση ζωής δεν έχει χρονική ισχύ και λήγει με τον θάνατο του ασφαλισμένου. Στις ασφάλιες αυτές μπορεί να προστεθεί και ασφάλεια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης καθώς και κάποιο

αποταμιευτικό πρόγραμμα. Λίγεται η δυνατότητα να μπορέσει ο ασφαλισμένος να αυξήσει το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο του όσο περνάνε τα χρόνια της ασφάλισης του σε περίπτωση που αυξάνεται το ενεργητικό του, δηλαδή τα περιουσιακά του στοιχεία. Επίσης μπορεί να επιλέξει να αυξάνεται το κεφάλαιο του αυτόματα ώστε να υπερκαλύπτεται και η πραγματική μείωση του κεφαλαίου λόγω πληθωρισμού.

Οι ασφάλειες αυτού του είδους ενδείκνυται για άτομα που έχουν αρκετά περιουσιακά στοιχεία και που παράλληλα έχουν και κάποια δάνεια οπότε όταν πεθάνουν, ανεξάρτητα από την ηλικία τους, η οικογένεια τους θα εισπράξει το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο έτσι ώστε να μπορέσει να καλύψει τα δάνεια καθώς και τον φόρο κληρονομιάς. Το βασικό όμως μειονέκτημα αυτού του είδους της ασφάλειας είναι ότι έχουν υψηλότερο ασφαλιστρο από ότι μια απλή ασφάλεια. Έχουν όμως και το πλεονέκτημα ότι λειτουργούν ουσιαστικά σαν αποταμιευτικά προγράμματα αφού με το θάνατο εισπράττεται σίγουρα το ασφαλιζόμενο ποσό.

2.3 Κανόνες για την αγορά της ασφάλειας ζωής

Κατά γενικό κανόνα είναι καλύτερο να αποφεύγεται ο συνδυασμός ασφάλειας και επένδυσης. Αν χρειάζεται κάποιος ένα λογικό ποσό κάλυψης η απλή ασφάλεια ζωής είναι πιθανό να του είναι πιο αναγκαία. Αν θέλει όμως κάποιος να δημιουργήσει και κάποιο κεφάλαιο τότε του είναι πιο απαραίτητη η βασική ασφάλεια ζωής.

Το κόστος της ασφάλισης εξαρτάται από την ηλικία, το φύλο, την κατάσταση της υγείας καθώς και από κάποιους άλλους παράγοντες. Η αίτηση για την ασφάλεια πρέπει να συμπληρώνεται με ειλικρίνεια και ακρίβεια. Αν κάποιος είναι υπέρβαρος ή καπνιστής πληρώνει «επασφαλιστρο», δηλαδή κάποιο μεγαλύτερο ποσό από κάποιον που δεν

καπνίζει ή δεν είναι υπέρβαρος, για το λόγο ότι αυτά τα άτομα έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να πεθάνουν σε μικρότερη ηλικία από το μέσο όρο, που στην χώρα μας είναι τα 75 χρόνια. Σε περιπτώσεις που δεν έχει συμπληρωθεί η αίτηση με ειλικρίνεια και ακρίβεια και αποδειχθεί αυτό τότε η ασφαλιστική δεν καλύπτει τον ασφαλισμένο.

Αυτοί που έχουν ασφαλιστεί για ένα πολύ μεγάλο ποσό πρέπει να υποβάλλονται σε ιατρικές εξετάσεις. Παρά την αποστροφή που έχουν οι περισσότεροι άνθρωποι σε αυτό λειτουργεί ουσιαστικά ευνοϊκά για εκείνους και παράλληλα μειώνει το ρίσκο για τις ασφαλιστικές εταιρίες.

Επίσης το ύψος του ασφαλιστρού εξαρτάται και από την ασφαλιστική εταιρία. Ο ρόλος του **Personal Financial Planning** είναι να κάνει την σωστή έρευνα και να βρει τις πραγματικές ανάγκες του πελάτη καθώς και την καλύτερη και φθηνότερη εταιρία που θα μπορέσει να ικανοποιήσει τις ανάγκες του.

Παράδειγμα:

Οικογένεια τετραμελής, ο σύζυγος 38 ετών και η σύζυγος 35 ετών με δυο ανήλικα παιδιά όπου διαθέτουν δυο (2) οικόπεδα αντικειμενικής αξίας 200.000,00 € και 300.000,0 € αντίστοιχα και με στεγαστικό δάνειο 150.000,00 € διάρκειας 20 χρόνων και με σταθερό επιτόκιο και για τα 20 χρόνια 6,5%. Έστω ότι ο φόρος κληρονομιάς είναι 20% της αντικειμενικής αξίας.

Ανάλυση με βάση το *Personal Financial Planning*

(α) Μία απλή ασφάλεια ζωής με διάρκεια 20 χρόνια όσο και η διάρκεια του στεγαστικού δανείου της οποίας το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο θα είναι 150.000,00 €, ώστε σε περίπτωση θανάτου να μπορέσουν τα παιδιά να αποπληρώσουν το δάνειο.

(β) Μια ισόβια ασφάλεια ζωής η οποία δεν έχει χρονική διάρκεια και το ύψος του ασφαλιζόμενου κεφαλαίου θα είναι:

$$200.000,00 \text{ €} \times 20\% = 40.000,00 \text{ €}$$

+

$$300.000,00 \text{ €} \times 20\% = 60.000,00 \text{ €}$$

Άρα το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο θα πρέπει να είναι

$40.000,00 \text{ €} + 60.000,00 \text{ €} = 100.000,00 \text{ €}$ ώστε σε περίπτωση θανάτου να εισπράξουνε από την ασφαλιστική ποσό ίσο με τον φόρο κληρονομιάς ώστε να μην το επιβαρυνθούν οι κληρονόμοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Η ασφάλεια ζωής που αναλύσαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο προστατεύει την οικογένεια σε περίπτωση θανάτου. Είναι όμως εξίσου σημαντικό να ασφαλιστεί μια οικογένεια ενάντια στην απώλεια εισοδήματος αν συμβεί κάποια αναπηρία ή κάποια σοβαρή ασθένεια.

3.1 Ασφάλειες Ανικανότητας

Ο κίνδυνος της ανικανότητας είναι πιθανός και γι' αυτό πρέπει να είναι κάποιος προετοιμασμένος γι' αυτό. Η προστασία εισοδήματος προστατεύει το πιο πολύτιμο κεφάλαιο που έχει ο άνθρωπος και η οικογένειά του και αυτό είναι το εισόδημα που έρχεται στο σπίτι. Αν συμβεί μια ανικανότητα μικρής ή μεγάλης διάρκειας και δεν έχει εξασφαλιστεί νέα πηγή εισοδήματος τότε υποβαθμίζεται το επίπεδο ζωής του ανθρώπου.

Οι στατιστικές στην χώρα μας δείχνουν:

- 80% από αυτά που κερδίζει ένα άτομο χρησιμοποιούνται για την ικανοποίηση των καθημερινών εξόδων του.
- Το υπόλοιπο 15% επενδύεται σε άλλες μορφές επένδυσης και
- Το 5% χρησιμοποιείται για ασφάλεια ζωής.

Επίσης ο κίνδυνος να συμβεί μια ανικανότητα είναι σημαντικά μεγαλύτερος από την πιθανότητα ενός θανάτου. Στην ηλικία των:

- 30 ετών είναι 3,4 φορές πιο πιθανή η ανικανότητα από τον θάνατο
- 40 ετών είναι 3,2 φορές πιο πιθανή η ανικανότητα από τον θάνατο
- 50 ετών είναι 2,4 φορές πιο πιθανή η ανικανότητα από τον θάνατο

Επιπλέον ανικανότητες που διαρκούν πάνω από 90 ημέρες είναι πολύ πιθανόν να διαρκέσουν για πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, ίσως και για όλη την ζωή.

ΗΛΙΚΙΑ ΤΗΝ ΣΤΙΓΜΗ ΤΗΣ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ (Διάρκεια άνω των 90 ημερών)	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΑΚΟΜΑ ΑΝΙΚΑΝΩΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ 2 ΕΤΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΑΚΟΜΑ ΑΝΙΚΑΝΩΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ 5 ΕΤΗ
25	63,5%	44,2%
35	69,7%	52,6%
45	73,6%	56,0%
55	77,6%	59,6%

(Τα παραπάνω στατιστικά είναι πηγή του τμήματος Underwriting της Interamerican A.E.).

3.2 Καλύψεις Εισοδήματος

Οι καλύψεις που προστατεύουν το εισόδημα μιας οικογένειας σε περίπτωση κάποιας ασθένειας ή κάποιου θανάτου είναι τεσσάρων ειδών:

1. επαγγελματική ικανότητα από ατύχημα
2. απώλεια εισοδήματος από ατύχημα
3. επαγγελματική ικανότητα από ασθένεια
4. απώλεια εισοδήματος από ασθένεια

3.2.1 Επαγγελματική Ικανότητα από Ατύχημα

Όταν από ένα ατύχημα συμβεί οριστική απώλεια χρήσης ενός μέλους του σώματος τότε υπάρχει πιθανότητα να μην μπορεί κάποιος να ασκήσει το επάγγελμα του ή το άτομο να μην μπορέσει να ασκήσει κανένα άλλο επάγγελμα. Αυτό εξαρτάται από την «σοβαρότητα της απώλειας». Ως «απώλεια» θεωρούμε την ολοκληρωτική και αθεράπευτη απώλεια της χρήσης οργάνου ή μέλους του σώματος που γίνεται έτσι άχρηστο για πάντα.

Λέγοντας «σοβαρότητα της απώλειας» εννοούμε την επίπτωση που έχει η σωματική ανικανότητα, στην άσκηση της εργασίας του ασφαλισμένου. Π.χ. η ολική απώλεια του αντίχειρα και του δείκτη μπορεί να σημαίνει για έναν χειρουργό ότι πρέπει να αλλάξει επάγγελμα ενώ ένα δάσκαλο μπορεί να τον επηρεάζει πολύ λιγότερο στην εργασία του.

Έτσι τα τμήματα underwriting των ασφαλιστικών εταιριών χωρίζουν τους εργαζόμενους σε επαγγελματικές ομάδες ανάλογα με τα μέλη του σώματος που χρησιμοποιούν περισσότερο. Γι' αυτό κα μπορεί για την ίδια ανικανότητα δυο άτομα διαφορετικών επαγγελματικών ομάδων να εισπράξουν διαφορετική αποζημίωση.

Τα ποσά που δίνουν σε αυτές τις περιπτώσεις οι ασφαλιστικές εταιρίες είναι περίπου το 5πλάσιο του ετήσιου εισοδήματος. Η αποζημίωση αυτή δίνεται αν οι συνέπειες προκλήθηκαν μέσα σε 180 ημέρες από το ατύχημα.

3.2.2 Απώλεια Εισοδήματος από Ατύχημα

Η περίπτωση αυτή αντικαθιστά την απώλεια μισθού του ασφαλισμένου, εφόσον εξαιτίας ατυχήματος δεν μπορεί να ασκήσει το επάγγελμα του για μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα, το οποίο στις περισσότερες εταιρίες είναι τα 2 χρόνια.

Συνήθως το ύψος του μισθού είναι το 5% του ασφαλιζόμενου κεφαλαίου με ανώτατο όριο το 80% του εισοδήματος του πελάτη. Π.χ. για μηνιαίο μισθό 600 € χρειάζεται ασφαλιζόμενο κεφάλαιο 12.000,00 €.

Για να λειτουργήσει αυτό, θα πρέπει ο ασφαλιζόμενος να μην μπορεί να ασκήσει το επάγγελμα του κατά την διάρκεια που δίνεται η αποζημίωση να μην ασχολείται οπουδήποτε με αμοιβή ή κέρδος. Στην περίπτωση αυτή όπως και στην επαγγελματική ικανότητα από ατύχημα ισχύει εφόσον η ανικανότητα εκδηλώθηκε μέσα σε 180 ημέρες από το ατύχημα.

Σε περίπτωση σοβαρών αναπηριών όπου ο ασφαλιζόμενος μετά τα δύο χρόνια, εξακολουθεί να μην είναι ικανός να ασκήσει οποιαδήποτε εργασία τότε οι ασφαλιστικές εταιρίες προβλέπουν την καταβολή μηνιαία σύνταξης καθ' όλη την διάρκεια της ανικανότητας και μέχρι την ηλικία των 65 ετών όπου μετά αρχίζει η σύνταξη από τον κρατικό φορέα. Και σε αυτήν την περίπτωση το ύψος της σύνταξης είναι 5% του ασφαλιζόμενου κεφαλαίου και με ανώτατο όριο το 80% του εισοδήματος του ασφαλιζόμενου. Σταματάει η σύνταξη μόνο σε περίπτωση που ο ασφαλιζόμενος παύσει να είναι ανίκανος ή όταν έλθει το 65 έτος της ηλικίας του.

3.2.3 Επαγγελματική Ικανότητα από Ασθένεια

Σε περίπτωση που ο ασφαλιζόμενος αρρωστήσει και η φύση της ασθένειας του είναι τέτοια που δεν του δίνεται η δυνατότητα να εργασθεί για μεγάλο ή μικρό χρονικό διάστημα, οι ασφαλιστικές εταιρίες είναι υποχρεωμένες να του καταβάλλουν κεφάλαιο αποζημίωσης, το ύψος του οποίου επιλέγει ο πελάτης.

Προϋπόθεση για την καταβολή είναι να ζει ο ασφαλιζόμενος και να μην εργάζεται οπουδήποτε με αμοιβή ή κέρδος. Στις περισσότερες περιπτώσεις δίνεται για απεριόριστο κεφάλαιο μέχρι το 5πλάσιο του ετήσιου εισοδήματος.

Το κεφάλαιο δεν καταβάλλεται αμέσως αλλά συνήθως μετά το τέλος του πρώτου έτους της ασθένειας και σε δόσεις που διαφέρουν από εταιρία σε εταιρία.

3.2.4 Απώλεια Εισοδήματος από Ασθένεια

Αντικαθιστά και σ' αυτήν την περίπτωση την απώλεια του μισθού του ασφαλιζόμενου εφ' όσον δεν μπορεί να ασκήσει το επάγγελμα του για μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα, μέχρι τα δυο χρόνια.

Δίνεται και εδώ σαν μισθός το 5% του ασφαλιζόμενου κεφαλαίου και μέχρι το 80% του μηνιαίου εισοδήματος. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να μην ασκεί ο ασφαλιζόμενος οποιοδήποτε επάγγελμα με αμοιβή ή κέρδος.

Όπως και στην απώλεια εισοδήματος από ατύχημα έτσι και εδώ προβλέπεται και σύνταξη αναπηρίας από ασθένεια σε περίπτωση που η ασθένεια είναι σοβαρή και κρατάει πάνω από τα δύο χρόνια η ανικανότητα για εργασία. Η λήξη της παροχής είναι το 65^ο έτος της ηλικίας όπου ο ασφαλιζόμενος αρχίζει κανονικά να εισπράττει την κρατική του σύνταξη.

3.3 Σχέδιο Προστασίας Πληρωμών

Δεν υπάρχει κάποιο μοναδικό σχέδιο προστασίας εισοδήματος από τα παραπάνω. Ο ρόλος του **Personal Financial Planner** είναι να βρει τον σωστό συνδυασμό των προγραμμάτων και παράλληλα ανάλογα με τα μηνιαία έξοδα που έχει ένας άνθρωπος να μπορέσει να διαμορφώσει τα κατάλληλα κεφάλαια ώστε σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας, να μπορεί να καλύψει τα έξοδα του ώστε να διατηρήσει το βιοτικό επίπεδο της οικογένειάς του.

Ο **Personal Financial Planner** πρέπει να υπολογίσει ποιο είναι το καλύτερο πρόγραμμα που πρέπει να αγοραστεί και αν αυτό πρέπει να

καλύπτει την ασθένεια, το ατύχημα, την ανεργία ή και τα τρία, να παρέχει τον σωστό τύπο προγράμματος καθώς και το επίπεδο κάλυψης.

Μια επιλογή ιδιαίτερα χρήσιμη για τους ελεύθερους επαγγελματίες είναι η κάλυψη από ατύχημα και ασθένεια. Αυτή η κατηγορία επαγγελματιών είναι αυτοί που δεν έχουν κάποιο μηνιαίο εισόδημα, αλλά εξαρτάται το εισόδημα τους από την ποσότητα της εργασίας τους.

Αντίθετα ένας μισθωτός υπάλληλος καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό η ασθένεια του από το ταμείο του οπότε του είναι πιο απαραίτητη μια σύνταξη αναπηρίας σε περίπτωση που πάθει μια ολική ανικανότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Το δημογραφικό πρόβλημα που έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των ηλικιωμένων εμφανίζεται όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά σε ολόκληρη σχεδόν την Ευρώπη. Ωστόσο μόνο στη Γερμανία υπάρχει ειδικός φόρος για την περιποίηση των ηλικιωμένων. Στα υπόλοιπα κράτη της Ευρώπης και πρόσφατα και στην χώρα μας αυτό περιορίζεται μόνο στα εθελοντικά προγράμματα.

Ένα μεγάλο μέρος ηλικιωμένων απασχολούν προσωπικό στο σπίτι τους προκειμένου να τους φροντίζουν. Αυτό βέβαια απαιτεί και κάποια οικονομική ευχέρεια, ιδιαίτερα αν δεν επιβαρύνονται αυτό το κόστος οι συγγενείς. Συγκεκριμένα μάλιστα σύμφωνα με στατιστικές έρευνες που έγιναν στην Αγγλία έδειξαν ότι τουλάχιστον 40.000 σπίτια πωλούνται το χρόνο από ηλικιωμένους ώστε να μπορέσουν με τα λεφτά που θα εισπράξουν να αντεπεξέλθουν στα έξοδα του οίκου ευγηρίας.

4.1 Πώς να Ασφαλίσετε το Κόστος της Μακροχρόνιας

Φροντίδας

Υπάρχουν δυο τρόποι για να εξασφαλίσει κάποιος μια μακροχρόνια φροντίδα:

- ⇒ Τα σχέδια προχρηματοδότησης
- ⇒ Τα σχέδια άμεσης φροντίδας

4.1.1 Σχέδια Προχρηματοδότησης

Αυτή την στιγμή στην Ελλάδα μόνο δυο εταιρίες που προσφέρουν ένα τέτοιο πρόγραμμα. Ουσιαστικά αυτό το πρόγραμμα λειτουργεί σαν αποταμιευτικό. Για αρκετά χρόνια πληρώνει ο ασφαλιζόμενος ένα

ασφάλιστρο και μετά από κάποια ηλικία αναλαμβάνει η ασφαλιστική εταιρία τα έξοδά του σε ένα οίκο ευγηρίας. Τα προγράμματα αυτά αρχίζουν σε μεγάλη ηλικία άνω των 60 ετών και δίνουν την δυνατότητα και εφ' άπαξ καταβολής των ασφαλίσεων.

4.1.2 Σχέδια Άμεσης Φροντίδας

Αυτά περιλαμβάνουν αποταμιευτικά προγράμματα που τα παίρνει μετά από την ηλικία των 70 ο ηλικιωμένος προκριμένου να πληρώσει μια νοσοκόμα ή οικιακή βοηθό για να τον φροντίζει. Διαφέρει από τα άλλα συνταξιοδοτικά προγράμματα αφού αρχίζει μετά τα την ηλικία των 50 η καταβολή των ασφαλίσεων και αφού έχει την δυνατότητα να πάρει αυτά τα χρήματα ως μηνιαίο μισθό μετά τα 70.

4.2 Νομικό Πλαίσιο

Όλα τα παραπάνω προγράμματα αφαιρούνται από το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα του κάθε ατόμου. Αυτό ψηφίστηκε το 1993 με ειδική Οδηγία με σκοπό να μπορέσει έτσι να δώσει την δυνατότητα στα άτομα άνω των 50 ετών να μπορέσουν να κάνουν έναν σωστό προγραμματισμό για την περίοδο της τρίτης ηλικίας και να μην επιβαρύνονται οι συγγενείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Οι λίστες αναμονής στα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) ιδιαίτερα για σοβαρές ασθένειες, είναι πολύ μεγάλες. Ιδιαίτερα στη χώρα μας που το Ε.Σ.Υ. έχει σοβαρά οργανωτικά προβλήματα. Από την άλλη μεριά τα ιδιωτικά νοσοκομεία είναι πάρα πολύ ακριβά για την πλειοψηφία του κόσμου. Ενώ ένας πλούσιος που έχει την οικονομική άνεση μπορεί να επιλέξει ένα ιδιωτικό νοσοκομείο, για τους περισσότερους ανθρώπους η μόνη ρεαλιστική λύση είναι η ιδιωτική ασφάλεια υγειονομικής περίθαλψης. Σήμερα το 11% του πληθυσμού της χώρας μας έχει κάποια μορφή ιδιωτικής κάλυψης της υγείας του. Επίσης, πολλοί εργοδότες, ιδιαίτερα στις σύγχρονες επιχειρήσεις, προσφέρουν ιδιωτική υγειονομική κάλυψη στα στελέχη τους.

5.1 Πώς Λειτουργεί

Τα προγράμματα υγειονομικής κάλυψης είναι σύνθετα και αυτή την εποχή αρκετά ολοκληρωμένα. Σήμερα υπάρχουν πάρα πολλές ασφαλιστικές εταιρίες που προσφέρουν τέτοια προγράμματα γι' αυτό και ο σωστός **Financial Planner** πρέπει να γνωρίζει καλά τις ανάγκες του πελάτη του καθώς και τα λεφτά που διαθέτει ώστε να μπορέσει να προσδιορίσει το καλύτερο πρόγραμμα ανάλογα με τις ανάγκες του.

Είναι πολύ σημαντικό να γίνει κατανοητό τι καλύπτει και τι δεν καλύπτει η ιδιωτική υγειονομική ασφάλεια. Καλύπτει για οποιαδήποτε ασθένεια συμβεί μετά την έναρξη ισχύος του συμβολαίου. Αντίθετα δεν καλύπτει για ασθένεια που προϋπήρχε και τα συμπτώματα της εμφανίστηκαν μετά την έναρξη του συμβολαίου.

Επειδή εξαιτίας του γεγονότος αυτού είχε δημιουργηθεί μεγάλη σύγχυση μεταξύ ασφαλισμένων και ασφαλιστικών εταιριών οι εταιρίες καθιέρωσαν τους προασφαλιστικούς ελέγχους. Ελέγχους δηλαδή που γίνονται από γιατρούς της εταιρίας προς τους υποψήφιους πελάτες πριν την υπογραφή του συμβολαίου.

Το ύψος του ασφαλιστρού που πληρώνουν για μια υγειονομική ασφάλεια εξαρτάται από την ηλικία του ασφαλιζόμενου καθώς και από το ιατρικό ιστορικό του. Επίσης εξαρτάται και από το νοσοκομείο που θα επιλέξει ο πελάτης καθώς και από τη θέση.

5.2 Τύποι Ασφαλειών Υγείας

Είναι δύσκολο να συγκριθούν τα διάφορα προγράμματα υγείας γιατί όλα προσφέρουν κάτι ελαφρώς διαφορετικό. Εντούτοις τα περισσότερα περιέχονται σε τρεις διαφορετικές κατηγορίες.

- Νοσοκομειακής περίθαλψης
- Ιατρικής – νοσοκομειακής περίθαλψης
- Ασφάλεια σοβαρών ασθενειών

5.2.1 Νοσοκομειακής Περίθαλψης

Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν τα έξοδα της νοσοκομειακής περίθαλψης σε οποιοδήποτε ιδιωτικό νοσοκομείο ανεξάρτητα από το ύψος τους. Επίσης καλύπτουν και την αμοιβή του χειρουργού και του αναισθησιολόγου αν η ασθένεια απαιτεί εγχείρηση. Εδώ πρέπει να αναφέρουμε ότι οι ασφαλιστικές εταιρίες έχουν ομαδοποιήσει τις εγχειρήσεις ανάλογα με την σοβαρότητά τους και ορίζουν μια ανώτατη αμοιβή χειρουργού και αναισθησιολόγου ανάλογα με την ομάδα που ανήκει η εγχείρηση.

5.2.2 Ιατρική –Νοσοκομειακή Περίθαλψη

Τα προγράμματα αυτά πέρα από τα νοσοκομειακά έξοδα καλύπτουν και ένα αριθμό επισκέψεων σε γιατρούς που συνεργάζονται με τις εταιρίες καθώς επίσης και όλες τις εξετάσεις που θα χρειαστούν, ανάλογα με την γνωμάτευση του ιατρού.

5.2.3 Ασφάλεια σοβαρών Ασθενειών

Τέλος τα προγράμματα αυτά δεν καλύπτουν ούτε ιατρικά ούτε νοσοκομειακά έξοδα αλλά δίνουν στον ασφαλισμένο ένα εφάπαξ ποσό, το οποίο έχει εκείνος επιλέξει σε περίπτωση που πάθει μία από τις δώδεκα σοβαρότερες ασθένειες. Αυτές οι ασθένειες είναι οι εξής:

- i. Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου.
- ii. Αορτοστεφανιαία παράκαμψη
- iii. Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο
- iv. Κακοήθης Νεόπλασμα (Καρκίνος)
- v. Καλοήθης όγκος εγκεφάλου ή νωτιαίου μυελού
- vi. Χρόνια νεφρική ανεπάρκεια.
- vii. Τύφλωση
- viii. Μεταμόσχευση Οργάνων
- ix. Κίρρωση του ήπατος
- x. Νόσος του Πάρκινσον
- xi. Παράλυση
- xii. Σκλήρυνση κατά πλάκας.

5.3 Προληπτικοί Έλεγχοι

Μια από τις πιο πρόσφατες τάσεις που επικρατούν σε όλες τις ασφαλιστικές εταιρίες όσον αφορά τα προγράμματα υγείας είναι ο

ετήσιος προληπτικός έλεγχος της υγείας (check-up). Αυτό το εφαρμόζουν οι εταιρίες για να διαφυλάξουν και την υγεία των πελατών τους αλλά και να μειώσουν το ρίσκο τους. Έτσι προλαμβάνονται οι ασθένειες των πελατών και μειώνουν το κίνδυνο να νοσηλευτούν, άρα και η εταιρία τα έξοδα της νοσηλείας.

5.4 Ιατρικό Ιστορικό

Αν ο πελάτης δεν έχει κάποια ομαδική ασφάλιση από την εταιρία του ή αν δεν είναι πολύ νέος στην ηλικία τότε είναι υποχρεωμένος να κάνει τον λεγόμενο προασφαλιστικό έλεγχο πριν υπογράψει το συμβόλαιό του με την ασφαλιστική εταιρεία. Ο έλεγχος γίνεται από γιατρούς που συνεργάζονται με την εταιρία και έχει σκοπό την εξασφάλιση της εταιρίας σε περίπτωση που ο πελάτης αποκρύψει κάποια ασθένεια που μπορεί να έχει ή να είχε στο παρελθόν. Για παράδειγμα αν κάποιος έχει κάποιο πρόβλημα στην καρδιά έστω και ελαφρύ η εταιρία δεν τον ασφαλίζει γιατί αυξάνει το ρίσκο της να πάθει κάτι ο πελάτης. Σε κάποιες άλλες ασθένειες δέχεται να τους ασφαλίσει αλλά ο πελάτης μπορεί να πληρώνει κάποιο επασφάλιστρο, δηλαδή ένα ποσοστό επιπλέον του συνολικού ασφαλίστρου.

5.5 Αυξήσεις ασφαλίσεων

Κάθε χρόνο τα ασφάλιστρα αναπροσαρμόζονται και συνήθως αυξάνονται αφού αυξάνεται και η ηλικία των πελατών. Δηλαδή, ανάλογα με την ηλικία αυξάνεται και το ασφάλιστρο χωρίς μάλιστα να προειδοποιήσουν τον πελάτη. Αν ο πελάτης δεν δέχεται αυτή την αύξηση τότε μπορεί ελεύθερα να κόψει το συμβόλαιο του. Εντούτοις καλό είναι κάποιος να μην σταματάει τις ασφάλειες υγείας γιατί δεν δικαιούται να εισπράξει κανένα ποσό ανεξάρτητα από τα χρήματα που έχει δώσει για όσα ήταν ασφαλισμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μια εισαγωγή στην φορολογία του εισοδήματος. Σκοπός του κεφαλαίου δεν είναι να παράσχει φοροτεχνικές συμβουλές, αλλά να προσδιορίσει κάποιες έννοιες καθώς και να δώσει κάποιους τρόπους για το πώς μπορεί μια οικογένεια να πετύχει κάποιες φορολογικές απαλλαγές ώστε να μπορέσει να πληρώσει λιγότερο φόρο και να έχει έτσι κάποιο κέρδος.

6.1 Βασικές έννοιες της φορολογίας

Σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο αποκτά εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του και τον τόπο κατοικίας του ή διαμονής του. Επίσης, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του, σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο για τα εισοδήματά του που προκύπτουν στην αλλοδαπή, εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

Επίσης σε φόρο υπόκεινται και οι έμμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή αλλά θεωρείται ότι κατοικούν στην Ελλάδα.

Ο φόρος επιβάλλεται σε κάθε οικονομικό έτος για το εισόδημα που έχει αποκτηθεί μέσα στο προηγούμενο οικονομικό έτος. Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και τελειώνει την 31^η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

6.1.1 Εξεύρεση Εισοδήματος

Εισόδημα στο οποίο επιβάλλεται φόρος είναι το εισόδημα που προέρχεται από κάθε πηγή ύστερα από την αφαίρεση των δαπανών για την απόκτηση του.

Το εισόδημα ανάλογα με την πηγή προέλευσής του διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

- i. Εισόδημα από ακίνητα
- ii. Εισόδημα από κινητές αξίες
- iii. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις
- iv. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις
- v. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες
- vi. Εισόδημα από υπηρεσίες ελεύθερων επαγγελματιών.

Για να βρεθεί το συνολικό εισόδημα αθροίζονται τα επιμέρους εισοδήματα των παραπάνω κατηγοριών τα οποία όμως αποκτήθηκαν κατά το ίδιο φορολογικό έτος.

6.1.2 Πρόσωπα που θεωρείται ότι βαρύνουν τους φορολογούμενους

Θεωρείται ότι βαρύνουν τον φορολογούμενο

- i. Ο ή η σύζυγος που δεν έχει φορολογητέο εισόδημα
- ii. Τα ανήλικα άγαμα τέκνα
- iii. Τα ενήλικα άγαμα τέκνα που δεν έχουν υπερβεί το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας και σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες από το κράτος σχολές ή και σχολεία του εξωτερικού καθώς και εκείνα που παρακολουθούν δημόσια ή ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης στο εσωτερικό.

6.2 Εκπτώσεις δαπανών από το συνολικό εισόδημα

Από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρούνται και τα ποσά των παρακάτω δαπανών:

1. Το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλει ο φορολογούμενος για ασφάλεια ασφαλιστρών ζωής ή θανάτου, ασφαλίσεων προσωπικών ατυχημάτων και για ασφαλιστήρια ασθένειας για την ασφάλιση του ιδίου του άλλου συζύγου και των τέκνων που τους βαρύνουν. Το ποσό που αφαιρείται δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του αφορολόγητου ποσού που ισχύει για μισθωτούς χωρίς τέκνα.
2. το συνολικό ποσό των εισφορών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο σε ταμείο ασφάλισής του εφόσον η καταβολή τους είναι υποχρεωτική από τον νόμο, καθώς και το ποσό των καταβαλλόμενων εισφορών στις περιπτώσεις προαιρετικής ασφάλισής του σε ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο.
3. τα ποσά που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγο δωρεάς στο Δημόσιο, σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τους Ιερούς Ναούς, τις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξάνδρειας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα Κρατικά και Δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών χώρων.
4. Το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο για στεγαστικά δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας που χορηγούνται στον φορολογούμενο με υποθήκη ή προσημείωση από Τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμιευτήρια και άλλους πιστωτικούς οργανισμούς, εφόσον οφείλονται από αυτόν και η υποθήκη ή προσημείωση έχει εγγραφεί σε ακίνητό του ή του άλλου συζύγου ή των τέκνων του που τους βαρύνουν.

6.3 Υπολογισμός και Καταβολή του φόρου

ΚΑΙΜΑΚΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ (ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2003)

ΚΑΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΦΟΡΟΣ ΚΑΙΜΑΚΙΟΥ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ(€)
8.400	0	0	8.400	0
5.000	15	750	13.400	750
10.000	30	3.000	23.400	3.750
ΥΠΕΡΒΑΛΛΟΝ	40			

ΚΑΙΜΑΚΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ
ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ(ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2003)

ΚΑΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΦΟΡΟΣ ΚΑΙΜΑΚΙΟΥ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ(€)
10.000	0	0	10.000	0
3.400	15	510	13.400	510
10.000	30	3.000	23.400	3.510
ΥΠΕΡΒΑΛΛΟΝ	40			

Το αφορολόγητο ποσό των κλιμάκων και για τους δύο πίνακες αυξάνεται κατά 1000 € εάν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο που τον βαρύνει, κατά 2000 € εάν έχει δύο τέκνα που τον βαρύνουν, κατά 1000 € αν έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν και κατά 1000 € για κάθε ένα τέκνο

πάνω από τα τρία. Το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, μειώνει το ποσό του δεύτερου κλιμακίου και αν αυτό δεν επαρκεί, το ποσό του τρίτου κλιμακίου.

Εάν ο ένας σύζυγος δεν έχει εισόδημα ή αυτό που έχει είναι μικρότερο από το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα ή η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα προστίθεται στο αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου.

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την φορολογική κλίμακα μειώνεται ως εξής:

1. Κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνολικού ετήσιου ποσού των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογούμενου και των προσώπων που τον βαρύνουν. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τα 6.000€.
2. κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των εξής δαπανών:
  - i. του ποσού του μισθώματος που καταβάλλεται ετησίως για κύρια κατοικία του φορολογούμενου και της οικογένειάς του. Δεν δικαιούνται την έκπτωση αυτή όσοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα, όταν οι ίδιοι ή η σύζυγοί τους ή τα τέκνα που τους βαρύνουν έχουν πλήρη κυριότητα ή κατοχή, εξολοκλήρου, σε οικία με επιφάνεια τουλάχιστον ίση με εκείνη της μισθωμένης κύριας κατοικίας, η οποία βρίσκεται στον ίδιο νομό με την μισθωμένη. Το ίδιο εφαρμόζεται και όταν η πιο πάνω οικία ανήκει εξ' αδιαίρετου είτε στον φορολογούμενο και στην σύζυγό του είτε στον φορολογούμενο και στα τέκνα τους που τους βαρύνουν είτε στην σύζυγό του και στα τέκνα τους που τους βαρύνουν. Επίσης φοροαπαλλάσσεται και από του ποσού του μισθώματος που καταβάλλει ετησίως για τα τέκνα του ο

φορολογούμενος για τα τέκνα του που μισθώνει κατοικίες για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών τους, τα οποία φοιτούν σε αναγνωρισμένα σχολεία ή σχολές του εσωτερικού, εφόσον αυτά τον βαρύνουν και εφόσον οι κατοικίες που μισθώνονται βρίσκονται στην πόλη που έχει την έδρα της η σχολή ή το σχολείο που φοιτούν τα τέκνα του και αυτός ή τα τέκνα του δεν έχουν άλλη κατοικία σε αυτήν την πόλη.

ii. Επίσης φοροαπαλλάσσεται από του ποσού της δαπάνης για παράδοση κατ' οίκον ιδιαίτερων μαθημάτων ή για φροντιστήρια οποιασδήποτε αναγνωρισμένης εκπαιδευτικής βαθμίδας ή ξένων γλωσσών, το οποίο καταβάλλει ετησίως ο φορολογούμενος για κάθε τέκνο που τον βαρύνει ή για τον ίδιο. Το ποσό της κάθε δαπάνης, επι της οποίας υπολογίζεται η μείωση, δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό 10% του αφορολόγητου ποσού του πρώτου κλιμακίου του φορολογικού πίνακα που ισχύει για μισθωτό χωρίς τέκνα.

3. Κατά ποσοστό 15% του συνολικού ετήσιου ποσού των οικογενειακών δαπανών, στις οποίες υποβάλλεται ο φορολογούμενος, η σύζυγός του και τα τέκνα που τους βαρύνουν, για αγορά αγαθών και υπηρεσιών, εφόσον ο φορολογούμενος ή η σύζυγός του ή και οι δύο δηλώνουν εισόδημα από μισθούς και συντάξεις. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τα 75€ και για τους δύο συζύγους.

i. Δαπάνες για αγορά τροφίμων και ποτών, καθώς και καυσίμων

ii. Δαπάνες για ύδρευση, αποχέτευση, συγκοινωνίες, φωταέριο, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, ασφάλιστρα και τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων, καθώς και για δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία.

6.4 Διασπορά Φορολογητέου Εισοδήματος

Ένας από τους καλύτερους τρόπους για να γλιτώσει κάποιος ένα ποσοστό από τον φόρο εισοδήματος είναι να μοιραστεί το εισόδημα μεταξύ των συζύγων, έτσι ώστε να αξιοποιηθεί ο ένας από τους δυο συζύγους που έχει χαμηλότερο εισόδημα και να κερδιθεί έτσι ένα μέρος.

Για παράδειγμα κάποιος που είναι μισθωτός και έχει ετήσιο εισόδημα 8.400,00 € σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική κλίμακα δεν πληρώνει κανένα φόρο. Αν πάλι δουλεύει τα απογεύματα ως ελεύθερος επαγγελματίας και βγάζει άλλα 7.400,00 € ετησίως φορολογείται αρκετά. Αν αυτά τα 7.400,00 € από την απογευματινή δουλειά τα βάλει στο όνομα της συζύγου η οποία δεν εργάζεται τότε θα φαίνεται και εκείνη ότι έχει εισόδημα 7.400,00 € οπότε δεν θα πληρώνει ούτε εκείνη φόρο. Επομένως βλέπουμε ότι η οικογένεια ενώ αρχικά θα φορολογούνταν για 15.800,00 € τώρα δεν θα πληρώσει φόρο.

Παράλληλα το ίδιο μπορεί να συμβεί και στο παιδί. Να μεταβιβάσει δηλαδή ένα μέρος του εισοδήματος στο παιδί ώστε να φορολογούνται όλοι με τον μικρότερο δυνατό συντελεστή. Αυτό βέβαια μπορεί να συμβεί μόνο όταν το εισόδημα προέρχεται από ελεύθερο επάγγελμα και όχι από μισθωτό.

6.5 Φορολογική Απαλλαγή Κύριων Εσόδων

Κάποιος φορολογείται πέρα από το εισόδημα που του προσφέρει η εργασία του και για άλλα εισοδήματα που μπορεί να έχει όπως να καταθέσει στην Τράπεζα σε λογαριασμούς όψεως ή προθεσμιακούς, σε Repos ή και από άλλες επενδύσεις σε ακίνητα σε Αμοιβαία Κεφάλαια.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η φορολογία για:

1. τα Repos είναι 8% επί των τόκων
2. για καταθέσεις είναι 15% επί των τόκων

3. για τα Αμοιβαία Κεφάλαια 1^ο/οο επί της καθαρής τιμής του μεριδίου.

οπότε κάποιος που έχει κάποιες αποταμιεύσεις και τις οποίες δεν κινεί μπορεί να κάνει ένα προϊόν Unit Linked το οποίο είναι ουσιαστικά ένα επενδυτικό πρόγραμμα που περιέχει και στοιχείο της ασφάλειας. Το ετήσιο ασφάλιστρο μέχρι 1.000,00 € αφαιρείται από το φορολογητέο εισόδημα οπότε μειώνεται και ο φόρος. Βλέπουμε λοιπόν, ότι κάποιος μέσω επενδυτικών προγραμμάτων μπορεί να κερδίσει ένα ποσοστό από τον φόρο που θα πλήρωνε.

6.6 Φόροι Κληρονομιάς

Όταν κάποιος πεθάνει, τα προσωπικά του περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στους κληρονόμους. Για να γίνει όμως αυτή η μεταβίβαση πρέπει οι κληρονόμοι να πληρώσουν ένα αρκετά σημαντικό ποσό που είναι ποσοστό επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου που κληρονομούν. Αυτός ο φόρος κληρονομιάς μπορεί να μειωθεί αν πριν από τον θάνατο έχει μια μεταβίβαση της κυριότητας του ακινήτου από τον κληροδότη προς τον κληρονόμο. Επίσης, αν ο κληρονόμος είναι τα παιδιά μπορεί πριν να πεθάνει να κάνει μια γονική παροχή ώστε πάλι να γλιτώσουν ένα μέρος του φόρου κληρονομιάς.

Τέλος, κάποιος μπορεί να κάνει κάποια δωρεά πριν πεθάνει προς αυτόν που θέλει να του δώσει την κληρονομιά του. Με αυτόν τον τρόπο πάλι μπορεί να περιοριστεί ο φόρος κληρονομιάς αλλά βέβαια δεν είναι και ο πιο ενδεικτικός, αφού η διαφορά είναι πολύ μικρή.

Παράδειγμα

Έστω μια οικογένεια όπου ο σύζυγος είναι πωλητής με εισόδημα 17.000,00 € ανά έτος και η σύζυγος είναι και εκείνη μισθωτή υπάλληλος με ετήσιες απολαβές 10.000,00 € το χρόνο. Παράλληλα ο σύζυγος τα απογεύματα εργάζεται ως ελεύθερος επαγγελματίας με ετήσιες απολαβές 10.000,00 € το χρόνο. Η οικογένεια αποταμιεύει 3.000,00 € το χρόνο με επιτόκιο 2,25%. Ποιος ο φόρος που θα πληρώσει η οικογένεια και ποιες οι εναλλακτικές λύσεις ώστε να μειώσει τον φόρο της;

(Στο παραπάνω παράδειγμα υποθέτουμε ότι η οικογένεια δεν έχει παιδιά καθώς και δεν επιβαρύνεται από στατιστικά δάνεια και άλλα στοιχεία που μπορούν να μειώσουν το φόρο).

Λύση

ΦΟΡΟΣ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ ΣΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ:

Συνολικό Εισόδημα Συζύγου 27.000 €

Επομένως :

- για τα πρώτα 8.400,00 € έχουμε φόρο: $8.400,00 \times 0\% = 0$
- για τα επόμενα 5.000,00 € έχουμε φόρο: $5.000,00 \times 15\% = 750 \text{ €}$
- για τα επόμενα 10.000,00 € έχουμε φόρο: $10.000,00 \times 30\% = 3.750 \text{ €}$
- για τα επόμενα 3.600,00 € έχουμε φόρο: $3.600,00 \times 40\% = 1.440 \text{ €}$

Άρα συνολικός φόρος του συζύγου: 5.940,00 €

ΚΑΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΦΟΡΟΣ ΚΑΙΜΑΚΙΟΥ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ(€)
8.400	0	0	8.400	0
5.000	15	750	13.400	750
10.000	30	3.750	23.400	4.500
3.600	40	1.440	27.000	5.940

ΦΟΡΟΣ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ ΣΤΗΝ ΣΥΖΥΓΟ:

Συνολικό Εισόδημα 10.000,00 €

Επομένως:

- για τα πρώτα 10.000,00 € έχουμε φόρο: $10.000,00 \times 0\% = 0$

Άρα συνολικός φόρος της συζύγου: 0 €

ΚΑΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΦΟΡΟΣ ΚΑΙΜΑΚΙΟΥ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ(€)
10.000	0	0	10.000	0

Επίσης η αποταμίευση των 3.000,00 € φορολογείται 15% επί του τόκου

Δηλαδή :

Κεφάλαιο (Κ): 3.000 €

Χρονική Διάρκεια (ν): 1 έτος

Επιτόκιο (i): 2,25% ή 0,0225

Άρα Τόκος: $I = K * v * i = 3.000 * 1 * 0.0225$

$$I = 68 \text{ €}$$

Άρα φόρος καταθέσεων: $68 * 15\% = 10,20 \text{ €}$

Τέλος συνολικός φόρος που πληρώνει η οικογένεια: 5.950,20 €

Λύση μέσω *Personal Financial Planning*

Μεταβιβάζει ο σύζυγος στο όνομα της συζύγου του την απογευματινή του εργασία οπότε έχει η σύζυγος εισοδήματα 20.000,00 € και ο σύζυγος έχει εισόδημα 17.000,00 €. Επίσης αντί για κατάθεση 3.000,00 € στην Τράπεζα κάνουν ένα επενδυτικό πρόγραμμα τύπου Unit Linked όπου εκπίπτει 10% επί του αφορολόγητου των μισθωτών, δηλαδή 1000 €.

ΦΟΡΟΣ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ ΣΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ:

Συνολικό εισόδημα: 17.000,00 €. Όπου από αυτά αφαιρούνται τα 1000 € του συνολικού ασφαλιστρού του Unit Linked. Άρα συνολικό φορολογητέο εισόδημα του συζύγου 16.000,00 €.

- για τα πρώτα 8.400,00 € έχουμε φόρο: $8.400,00 \times 0\% = 0$
- για τα επόμενα 5.000,00 € έχουμε φόρο: $5.000,00 \times 15\% = 750 \text{ €}$
- για τα επόμενα 2.600,00 € έχουμε φόρο: $2.600,00 \times 30\% = 780 \text{ €}$

Άρα συνολικός φόρος του συζύγου: 1.530,00 €

ΚΑΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΦΟΡΟΣ ΚΑΙΜΑΚΙΟΥ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ(€)
8.400	0	0	8.400	0
5.000	15	750	13.400	750
2.600	30	780	16.000	1.530

ΦΟΡΟΣ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ ΣΤΗΝ ΣΥΖΥΓΟ:

Συνολικό Εισόδημα 20.000,00 €

Επομένως:

- για τα πρώτα 10.000,00 € έχουμε φόρο: $10.000,00 \times 0\% = 0$
- για τα επόμενα 3.400,00 € έχουμε φόρο: $3.400,00 \times 15\% = 510 \text{ €}$
- για τα επόμενα 6.600,00 € έχουμε φόρο: $6.600,00 \times 30\% = 1980 \text{ €}$

Άρα συνολικός φόρος της συζύγου: 2.490,00 €

ΚΑΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΦΟΡΟΣ ΚΑΙΜΑΚΙΟΥ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ(€)	ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ(€)
10.000	0	0	10.000	0
3.400	15	510	13.400	510
6.600	30	1.980	20.000	2.490

Άρα συνολικός φόρος οικογένειας

$$1.530,00 + 2.490,00 = 4.020,00 \text{ €}$$

*Τελικά το συνολικό ποσό που θα πληρώσει η οικογένεια μέσω της μεθοδολογίας του *Personal Financial Planning* είναι: 4.020,00 €. Άρα από το σχέδιο αυτό η οικογένεια έχει ένα όφελος 1.930,20 €, ποσό που κερδίζει από την φορολογία.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

- Πόσο ικανοποιημένοι είναι κάποιοι από την απόδοση του τραπεζικού τους λογαριασμού;
- Είναι κάποιος διατεθειμένος να δεσμεύσει τα χρήματά του για ένα αρκετά σημαντικό χρονικό διάστημα, προκειμένου να πετύχει ικανοποιητικές αποδόσεις;
- «Λντέχει» κάποιος στην έκθεση του επενδυτικού κινδύνου ή μήπως τα αποθεματικά του κεφάλαια θα τα ήθελε «ασφαλισμένα» από οποιοδήποτε είδος «ρίσκου»;

Αυτές και άλλες παρόμοιες ερωτήσεις πρέπει να απαντήσει ο Personal Financial Planner ώστε να μπει στο μυαλό του μέσου Έλληνα επενδυτή. Είναι κατά κανόνα οι πρωταρχικές ερωτήσεις που πρέπει να κάνει ο σύμβουλος και αποτελούν αναπόσπαστο αρωγό της σύγχρονης ελληνικής οικογένειας στο σχεδιασμό του χρηματοοικονομικού της προγραμματισμού.

7.1 Έννοια της επένδυσης

Σε αυτή την νέα εποχή πολιτικών και οικονομικών ανακατατάξεων κάθε αποταμιευτής – επενδυτής κάνει τις απαραίτητες σκέψεις για την καλύτερη και αποδοτικότερη αξιοποίηση των αποταμιευτικών του κεφαλαίων. Με τα πραγματικά επιτόκια καταθέσεων (μετά τον φόρο) των τραπεζών να κινούνται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα και με την τάση του πληθωρισμού να αγγίζει ευρωπαϊκά νούμερα ο μέσος Έλληνας επενδυτής δεν αγνοεί εύκολα, αντίθετα αρχίζει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη του τις πιο προσοδοφόρες τοποθετήσεις στην ελληνική αγορά.

Πριν ξεκινήσουμε την έρευνα στην ελληνική αγορά και στις και στις επενδυτικές δυνατότητες που προσφέρει, θα πρέπει να γνωρίσουμε ορισμένους κανόνες που διέπουν τις επενδύσεις, οι οποίοι είναι απαραίτητοι για να κάνουμε τη σωστή επιλογή.

Πρέπει όμως αρχικά να δοθεί ο ορισμός της έννοιας επένδυση. Επένδυση, με την ευρύτερη έννοιά της, είναι η χρήση κεφαλαίων με σκοπό την απόδοση εισοδήματος ή κέρδους. Με τις επενδύσεις δεν αποβλέπουμε μόνο στην δημιουργία κεφαλαίου, αλλά και στην δημιουργία εισοδήματος.

Οι περισσότεροι επενδυτές σήμερα προτιμούν οι επενδύσεις τους να τους αποφέρουν ένα μηνιαίο ή εξαμηνιαίο ή ετήσιο εισόδημα. Πιθανόν να υπάρχει μία μερίδα επενδυτών που δεν ενδιαφέρεται τόσο πολύ για την απόδοση, αν αυτή προϋποθέτει ότι τα χρήματά θα κρατηθούν κλειδωμένα για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Οι πλειοψηφία του μέσου Έλληνα επενδυτή κάνει τις επενδύσεις με σκοπό :

- i. την δημιουργία πρόσθετου εισοδήματος και
- ii. την απόδοση ικανοποιητικού κέρδους (κεφαλαιακή απόδοση)

7.2 Επενδυτικοί παράγοντες

Στο σημείο αυτό θα εξειδικεύσουμε λίγο τον ορισμό της έννοιας επένδυσης χρησιμοποιώντας τον όρο προσωπική επένδυση μίας και αναφερόμαστε στο Personal Financial Planning που αναφέρεται καθαρά σε προσωπικό επίπεδο ενώ ο όρος επένδυση αναφέρεται και στις εταιρίες.

Προσωπική επένδυση είναι η χρήση ιδίων κεφαλαίων για να κερδίσει κάποιος οικονομικά οφέλη, ικανοποιώντας ταυτόχρονα και τους προσωπικούς του στόχους. Η προσωπική επένδυση διαφέρει από τον

γενικό ορισμό, διότι στην προκειμένη περίπτωση χρησιμοποιούνται τα προσωπικά κεφάλαια του επενδυτή και όχι τα αποθεματικά κάποιας εταιρίας.

Μία κερδοφόρα εταιρία σαφώς επανεπενδύει ένα μέρος των κερδών της. Με την επανεπένδυση των κερδών, σε διάφορες τοποθετήσεις, η εταιρία μεγιστοποιεί τα συνολικά κέρδη της.

Ωστόσο, μία εταιρία που θα κάνει επενδύσεις τέτοιου είδους ίσως να μην ενδιαφέρεται για κάποιους σημαντικούς παράγοντες που ενδιαφέρουν έναν απλό αποταμιευτή που θέλει να επενδύσει κάπου τις αποταμιεύσεις του.

Οι προσωπικοί στόχοι για ένα συνετό επενδυτή είναι συνάρτηση τεσσάρων συντελεστών:

- i. Αναμενόμενο εισόδημα
- ii. Επιθυμητός κίνδυνος
- iii. Κεφαλαιακή απόδοση
- iv. Ρευστότητα

Αναμενόμενο εισόδημα είναι το εισόδημα εκείνο το οποίο προσδοκά ο επενδυτής να παίρνει σε μηνιαία, εξαμηνιαία ή ετήσια βάση από την επένδυσή του.

Επιθυμητός κίνδυνος είναι ο επενδυτικός κίνδυνος ή το ρίσκο που δέχεται να αναλάβει ο επενδυτής προκειμένου να κάνει μία επένδυση.

Κεφαλαιακή απόδοση είναι η απόδοση των χρημάτων του, με άλλα λόγια είναι το ετησιοποιημένο επιτόκιο.

Ρευστότητα είναι η δυνατότητα ικανοποίησης κάποιων έκτακτων αναγκών του επενδυτή από την επένδυσή του. Δηλαδή, να μπορεί ο επενδυτής να χρησιμοποιήσει για προσωπικούς λόγους ένα μέρος του επενδυτικού του κεφαλαίου χωρίς κόστος.

Ο μέσος Έλληνας επενδυτής, όταν κάνει επενδύσεις, έχει στο μυαλό του αυτούς τους τέσσερις συντελεστές, οπότε ρόλος του σωστού Financial Planner είναι να έχει λάβει και αυτός υπόψη του αυτούς τους παράγοντες προτού ενημερώσει τους πελάτες του για το επενδυτικό σχέδιο που τους προτείνει. Αν η επένδυση δεν ικανοποιεί ένα από αυτούς τους παράγοντες δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως προσωπική επένδυση.

7.3 Η αγορά σήμερα

Οι επενδύσεις σήμερα χωρίζονται σε κινητές και ακίνητες αξίες. Τις επενδύσεις σε ακίνητα τις εξαιρούμε σε αυτό το κεφάλαιο αφού δεν καλύπτουν τους τέσσερις βασικούς παράγοντες που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Πράγματι, στις επενδύσεις σε ακίνητα το αναμενόμενο εισόδημα δεν είναι επαρκώς καθορισμένο. Ο κίνδυνος που αναλαμβάνει κάποιος είναι μεγάλος. Την κεφαλαιακή απόδοση δεν τη γνωρίζουμε εκ των προτέρων (δεν μπορούμε να ανοίξουμε μία εφημερίδα και αν δούμε ότι το ακίνητό μας σε μία περιοχή έφερε ετήσια απόδοση π.χ. 15%).

Ακόμα, η ρευστότητα της επένδυσής είναι πολύ περιορισμένη, διότι δεν μπορεί να πάρει κάποιος πίσω το κεφάλαιό του μαζί με τις αποδόσεις του όποτε το χρειαστεί, γιατί πιθανόν να μην υπάρχουν τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή ενδιαφερόμενοι αγοραστές.

Βέβαια ισχύει ότι η αγορά ακινήτων είναι πολύ καλή επένδυση αλλά απευθύνεται σε αυτούς που έχουν μεγάλη οικονομική δυνατότητα και όχι στον μέσο Έλληνα επενδυτή.

Αντίθετα στις κινητές αξίες έχουμε την αγορά αξιόγραφων – χρεογράφων, όπως ονομάζονται.

7.4 Αγορά αξιόγραφων

Τα αξιόγραφα χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

- i. Τα αξιόγραφα χρέους και
- ii. Τα αξιόγραφα ιδιοκτησίας

Στα *αξιόγραφα χρέους* ανήκουν:

- Ομόλογα
- Ομολογίες
- Τεντοκα γραμμάτια

Όλα αυτά τα ονομάζουμε και αξιόγραφα σταθερού εισοδήματος.

Στα *αξιόγραφα ιδιοκτησίας* περιλαμβάνονται:

- Καταθέσεις
- Συνάλλαγμα
- Μετοχές

Αυτά ονομάζονται και αξιόγραφα μεταβλητού εισοδήματος.

Τα αξιόγραφα χρέους ονομάζονται και αξιόγραφα σταθερού εισοδήματος, γιατί είναι μία κλειστή συμφωνία μεταξύ του επενδυτή και του εκδότη. Δηλαδή, το Ελληνικό Δημόσιο, για να καλύψει τις ανάγκες του προϋπολογισμού, εκδίδει αυτά τα αξιόγραφα και δανείζετε ουσιαστικά από τον πολίτη – επενδυτή τα χρήματα. Εφόσον έχουμε δανεισμό για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, τότε πρέπει να έχουμε και προκαθορισμένη απόδοση. Τα αξιόγραφα χρέους δίνουν προκαθορισμένη σταθερή απόδοση.

Αντίθετα, στα αξιόγραφα ιδιοκτησίας οι αποδόσεις είναι μεταβλητές, δεν είναι προκαθορισμένες και σαφώς δεν είναι σταθερές, αλλά αλλάζουν ανάλογα την οικονομική περίοδο. Γι' αυτό και τα αξιόγραφα ιδιοκτησίας ονομάζονται και μεταβλητού εισοδήματος. Στα αξιόγραφα ιδιοκτησίας

ανήκουνε και οι καταθέσεις, για τις οποίες επικρατεί η ψευδής εντύπωση ότι πρόκειται για αξιόγραφα σταθερού εισοδήματος, ότι προσφέρουν δηλαδή προκαθορισμένη απόδοση.

Αυτό είναι πραγματικά μία ψευδαίσθηση γιατί η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με τις εντολές του εκάστοτε Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να αλλάξει προς τα πάνω ή προς τα κάτω τα επιτόκιά της χωρίς την έγκριση ή την πληροφόρηση των επενδυτών που μετέχουν στις καταθέσεις. Άρα πρόκειται για αξιόγραφα μεταβλητού εισοδήματος που προς στιγμή (για ένα χρονικό διάστημα) μπορεί να δώσουν σταθερό επιτόκιο το οποίο, όμως, δεν δέχεται να αλλάξει σύμφωνα με τις εντολές τις αγοράς.

Τα *Αμοιβαία Κεφάλαια* είναι μία πολύ ισχυρή ομάδα αξιόγραφων, που κατατάσσονται σαφώς στα αξιόγραφα ιδιοκτησίας και μεταβλητού εισοδήματος. Όσον αφορά στα Αμοιβαία Κεφάλαια σταθερού εισοδήματος και μόνο παρατηρείται ότι ενώ νομικά ανήκουν στα αξιόγραφα ιδιοκτησίας, επενδύουν σε αξιόγραφα χρέους.

Με άλλα λόγια ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο ως ορισμός και ως νομική μορφή είναι αξιόγραφο ιδιοκτησίας και μεταβλητού εισοδήματος, δηλαδή καμία εταιρία διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων δεν ζητάει δανεισμό από τους πελάτες της, αλλά οι πελάτες απευθύνονται σε αυτήν προκειμένου να κάνουν μία επένδυση. Όμως ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο επενδύοντας σε αξιόγραφα χρέους (ομόλογα, ομολογίες, έντοκα γραμμάτια), καταφέρνει και γίνεται αξιόγραφο σταθερού εισοδήματος.

Γι' αυτό και ο διαφημιστικός τίτλος «*σταθερό εισόδημα*» αναφέρεται στην κατηγορία εκείνη των Αμοιβαίων Κεφαλαίων, τα οποία επενδύονται αποκλειστικά ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του ενεργητικού τους σε αξιόγραφα χρέους.

7.5 Σύγχρονα χρηματοοικονομικά προϊόντα

7.5.1 Έντοκα Γραμμάτια Δημοσίου

- Είναι αξιόγραφα χρέους και σταθερού εισοδήματος
- Εκδίδονται από το Δημόσιο και πωλούνται επί προεξοφλητικής βάσης, δηλαδή ο τόκος προπληρώνεται στην αγορά.
- Είναι βραχυπρόθεσμης διάρκειας, δηλαδή τριών, έξι ή δώδεκα μηνών και πωλούνται είτε με καθορισμένο επιτόκιο είτε με την μέθοδο της δημοπρασίας.

Έντοκα γραμμάτια μπορεί να βρει κάποιος και στην δευτερογενή αγορά. Η δευτερογενής αγορά δημιουργείται από αυτούς που έχουν ήδη αγοράσει κάποια έντοκα γραμμάτια ή ομόλογα προηγούμενων ετών και θέλουν να τα πουλήσουν. Προκειμένου να πετύχουν την καλύτερη δυνατή τιμή, έχουν την δυνατότητα να διαπραγματεύονται όχι μόνο με τις τράπεζες, η οποίες τα εκδίδουν, αλλά και με άλλους φορείς.

Το χαρακτηριστικό των έντοκων γραμματίων του Δημοσίου είναι η μη αναγραφή επιτοκίου. Έτσι ο αγοραστής κερδίζει την διαφορά μεταξύ τιμής αγοράς και τιμής εξόφλησης.

Σε πολλές χώρες τοποθετούνται τεράστια κονδύλια κυρίως από επιχειρήσεις σε έντοκα γραμμάτια δημοσίου, γιατί υπάρχει η δευτερογενής αγορά στην οποία, μπορούν να ρευστοποιήσουν ανά πάσα στιγμή μεγάλες ποσότητες.

Στην χώρα μας τώρα αρχίζει να λειτουργεί σε σημαντικό βαθμό η δευτερογενή αγορά. Μέχρι σήμερα αν ο κάτοχος εντόκων γραμματίων προεξοφλούσε το γραμμάτιό του πριν από την λήξη του θα είχε μία ποινή της τάξεων του 6% επί της απόδοσης για το χρονικό διάστημα που απέμεινε μέχρι την λήξη.

7.5.2. Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου

Είναι και αυτά αξιόγραφα χρέους και σταθερού εισοδήματος. Εκδίδονται από το Δημόσιο με χρονική διάρκεια άνω του ενός έτους και μέχρι και επτά έτη.

Το Δημόσιο δίνει συνήθως τέτοια Ομόλογα για να καλύψει ταμειακές του ανάγκες. Ομόλογα μπορούν να εκδώσουν και αναπτυξιακές τράπεζες, ιδιωτικές ή μη. Ομολογίες, επίσης, μπορούν να εκδώσουν μεγάλες εταιρίες, προκειμένου να καλύψουν τις αναπτυξιακές τους ανάγκες.

Τα ομόλογα έχουν προκαθορισμένη απόδοση (εφόσον βέβαια κρατηθούν μέχρι την λήξη τους), η οποία είναι τυπωμένη στο σώμα του τίτλου. Στα ομόλογα βρίσκει ο επενδυτής τα λεγόμενα τοκομερίδια με τα οποία θα πληρώνεται τον τόκο που αναλογεί σε κάθε έτος. Η ονομαστική αξία ενός ομολόγου κυμαίνεται από 300 € μέχρι και 30.000 €. Ανάλογα με την χρονική τους διάρκεια διαμορφώνεται και η απόδοσή τους προς τα πάνω ή προς τα κάτω. Δηλαδή το ομόλογο ενός έτους δεν μπορεί να συγκριθεί με το ομόλογο επταετίας, όσον αφορά στην απόδοσή του. Και στην περίπτωση του η ρευστότητα είναι πολύ περιορισμένη. Αν ο επενδυτής δεν κρατήσει μέχρι την λήξη τους τίτλους (δηλαδή τους ρευστοποιήσει νωρίτερα) θα υποστεί ποινή ως προς την απόδοσή τους.

Η πώληση των τίτλων των ομολόγων μπορεί να γίνει είτε στις Τράπεζες είτε στην δευτερογενή αγορά ομολόγων που πετυχαίνει καλύτερες τιμές πώλησης.

7.5.3 Πιστοποιητικά Καταθέσεων

Εκδίδονται κυρίως από Εμπορικές Τράπεζες και σκοπός τους είναι η άντληση βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων. Επενδυτές που αγοράζουν τέτοια πιστοποιητικά καταθέσεων προβλέπουν σε ένα καλύτερο επιτόκιο από αυτό που η Τράπεζα δίνει στις απλές καταθέσεις σε ετήσια βάση.

7.5.4 Repos

Είναι κάτι παρόμοιο με τα πιστοποιητικά καταθέσεων. Διατίθενται από τις Τράπεζες οι οποίες προβαίνουν στην πώληση βραχυπρόθεσμων χρεογράφων στους πελάτες τους με την δέσμευση να επαναγοράσουν τα χρεόγραφα αυτά σε μια προκαθορισμένη ημερομηνία και σε συγκεκριμένη τιμή. Έχουν συνήθως διάρκεια από μία εβδομάδα μέχρι και ένα μήνα.

Εκδίδονται για να καλύψουν συνήθως ταμειακές ανάγκες της Τράπεζας. Ο επενδυτής που θα καταλήξει στην αγορά των Repos προσπαθεί να κάνει την σωστή διαπραγμάτευση (dealing) με τον εκάστοτε διευθυντή της Τράπεζας προκειμένου να πετύχει καλύτερη απόδοση από αυτή που η Τράπεζα δίνει στους απλούς καταθέτες σε ετήσια βάση. Τα Repos δίνουν κατά βάση επιτόκιο υψηλότερο από την Τραπεζική κατάθεση ανάλογα με την οικονομική κατάσταση βρίσκεται η χώρα.

Για παράδειγμα, τον Ιούνιο του 1994 υπήρχαν υψηλότερες ανάγκες για δραχμές στην αγορά και γι' αυτό τα Repos είχαν φτάσει σε πολύ υψηλά επίπεδα δίνοντας 100% έως και 200% (overnight). Αυτό σημαίνει πως όταν συμφωνούμε ετήσια απόδοση της τάξεως του 200%, ανάλογα με τις ημέρες που θα κλείσουμε τα χρήματά μας διαιρούμε και υπολογίζουμε τελικά την απόδοση που θα έχει το κεφάλαιό μας. Ο τύπος είναι

$$I = (K * v * i) / 365$$

Όπου: **I** ο τόκος που θα κερδίσουμε στις μέρες που θα κλείσουμε τα χρήματα σε Repos, **K** είναι το ύψος του κεφαλαίου, **v** είναι οι ημέρες που θα κλειστούν τα χρήματα και **i** είναι το επιτόκιο.

7.5.5 Ομολογίες με κυμαινόμενο επιτόκιο

Είναι ένα νέο σχετικά είδος επένδυσης στην ελληνική αγορά και το επιτόκιο του καθορίζεται στο τέλος του χρόνου σύμφωνα με την πολιτική

και οικονομική εξέλιξη της χώρας. Οι ομολογίες με κυμαινόμενο επιτόκιο σαφώς και δεν αποτελούν χρεόγραφα σταθερού εισοδήματος παρά μόνο αν τις δει κάποιος ως επενδύσεις με διάρκεια ενός έτους, γιατί το επιτόκιο τους αλλάζει κάθε χρόνο.

7.5.6 Επένδυση σε συνάλλαγμα

Η επένδυση σε συνάλλαγμα δεν είναι τίποτα περισσότερο από την αγοραπωλησία νομισμάτων διαφόρων κρατών. Αν κάποιος επενδύσει σε συνάλλαγμα δεν έχει προκαθορισμένο επιτόκιο, αλλά η απόδοση διαμορφώνεται σύμφωνα με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που θα έχει το νόμισμα σε σχέση με το ευρώ ή με άλλα νομίσματα.

Τέλος για να έχει αποτέλεσμα η επένδυση σε συνάλλαγμα, πρέπει να γίνει στον σωστό χρόνο και σύμφωνα πάντα με τις συμβουλές του ειδικού.

7.6 Επενδυτικός Κίνδυνος

Ας αξιολογήσουμε όλες αυτές τις μορφές επενδύσεων, τις οποίες μόλις είδαμε, σύμφωνα με τον επενδυτικό τους κίνδυνο.

Επενδυτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος να προκύψουν ζημιές από την επένδυση που κάναμε. Με την έννοια Ζημιά δεν εννοούμε μόνο να χάσουμε κεφάλαιο, αλλά και να πάρουμε μικρότερη απόδοση απ' αυτήν που δίνει κατά μέσο όρο η αγορά. Αν προσπαθήσουμε να κατατάξουμε τις μορφές των επενδύσεων που μέχρι τώρα αναφέραμε σύμφωνα με τον επενδυτικό τους κίνδυνο, η σειρά θα είναι η εξής: (Όσο πιο υψηλά τόσο πιο επικίνδυνα).

- Μετοχές
- Ομολογίες με ρήτρα ξένου νομίσματος
- Ομόλογα ελληνικού Δημοσίου
- Έντοκα γραμμάτια

- Αμοιβαία Κεφάλαια
- Τραπεζικές καταθέσεις

Ο κίνδυνος για καταθέσεις, ομόλογα, ομολογίες, έντοκα γραμμάτια είναι ότι οι αποδόσεις τους επηρεάζονται από τον πληθωρισμό και την πιθανή αδυναμία του κράτους να πληρώσει την αξία τους.

Οι ομολογίες με ρήτρα ξένου νομίσματος, εκτός από τα παραπάνω, εμπεριέχουν επιπλέον τον κίνδυνο που προέρχεται από τις διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Στις μετοχές οι κίνδυνοι είναι πολλοί και είναι δύσκολο να συνεκτιμηθούν. Μπορούμε όμως να ομαδοποιήσουμε ως εξής αυτούς τους παράγοντες που επηρεάζουν την επένδυση σε μετοχές:

- Κίνδυνος προερχόμενος από την εταιρία
- Κίνδυνος προερχόμενος από τον κλάδο της εταιρίας
- Κίνδυνος προερχόμενος από την οικονομία της χώρας
- Κίνδυνος προερχόμενος από τη διεθνή κατάσταση της οικονομίας.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η επένδυση στο Χρηματιστήριο εγκυμονεί πολλούς κινδύνους. Ενώ, δηλαδή, επιλέγουμε μια εταιρία που πάει καλά και παρουσιάζει κέρδη, ο κλάδος της εταιρίας δεν έχει την ανάλογη εκτίμηση οπότε έχουμε και εμείς κακή απόδοση λόγω της αγοράς μας. Επίσης μπορεί όλα να πηγαίνουν καλά, όλοι οι κλάδοι να εμφανίζουν ικανοποιητική πορεία, όλες οι εταιρίες που επιλέξαμε να έχουν κέρδη, όμως η γενική κατάσταση της ελληνικής οικονομίας ή η διεθνής κατάσταση της οικονομίας να μην παρέχει τη δυναμική να πετύχουμε υψηλές αποδόσεις.

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια (Σταθερού Εισοδήματος) τα κατατάσσουμε, όσον αφορά τον επενδυτικό τους κίνδυνο, λίγο μετά από την τραπεζική κατάθεση και σαφώς πριν από τα έντοκα γραμμάτια

Σαφώς δεν είναι τόσο "ακίνδυνα" όσο η τραπεζική κατάθεση, εφόσον δημιουργούν ένα χαρτοφυλάκιο το οποίο περιλαμβάνει ένα μικρό κομμάτι μετοχών. Ωστόσο είναι λιγότερο "επικίνδυνα" από τα έντοκα γραμμάτια, γιατί δεν δεσμεύουμε τα χρήματά μας έστω και για μια μέρα

Στα έντοκα γραμμάτια, ανάλογα το χρονικό διάστημα που επιλέγουμε, δεσμεύουμε τα χρήματά μας και υπάρχει περίπτωση η οικονομική κατάσταση της χώρας να αλλάξει, ο πληθωρισμός να αυξηθεί, να εμφανιστούν νέα έντοκα με μεγαλύτερο επιτόκιο και εμείς να είμαστε "κλεισμένοι" σε χαμηλότερα επιτόκια Αυτό δεν θα συμβεί στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Σταθερού Εισοδήματος, διότι ουσιαστικά ο επενδυτής "αγοράζει" και τη μία αλλά και την άλλη σειρά των εντόκων. Άλλωστε τα Αμοιβαία Κεφάλαια είναι οι "καλύτεροι πελάτες" των εντόκων ομολόγων και γενικά οποιονδήποτε χρεογράφων σταθερού εισοδήματος εκδίδει το Δημόσιο.

7.7 Σχέση απόδοσης κινδύνου

Είναι γνωστό ότι για να έχουμε απόδοση σε οτιδήποτε κάνουμε στη ζωή μας, και όχι μόνο στις επενδύσεις, είμαστε υποχρεωμένοι να αναλάβουμε κάποιο ρίσκο.

Όταν έχουμε κίνδυνο μηδέν η απόδοση δεν είναι μηδέν, αλλά είναι πολύ μικρή (τραπεζική κατάθεση). Δηλαδή, με μηδενικό επενδυτικό κίνδυνο η αγορά μάς δίνει μια επένδυση χαμηλής απόδοσης.

Όσο ο κίνδυνος μεγαλώνει τόσο η απόδοση μεγαλώνει απότομο, σχεδόν εκθετικά. Έτσι μικρές διακυμάνσεις του κινδύνου μάς δίνουν μεγάλες διακυμάνσεις της απόδοσης.

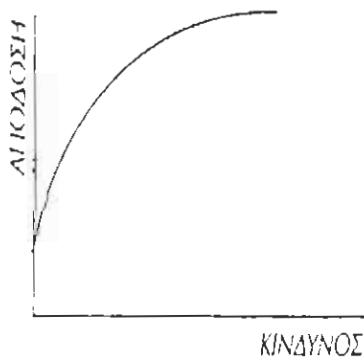
Αυτό σημαίνει ότι ο μέσος Έλληνας επενδυτής φεύγοντας από την τραπεζική κατάθεση και αναλαμβάνοντας ένα μικρό κίνδυνο, θα πολλαπλασιάσει την απόδοσή του.

Αν προχωρήσουμε και διακινδυνεύσουμε ακόμη περισσότερο, μπαίνοντας δηλαδή στο έδαφος του Χρηματιστηρίου, θα δούμε ότι η απόδοσή μας ολόένα και αυξάνεται (σύμφωνα πάντα με το διάγραμμα). Αυξάνεται όμως πολύ και ο κίνδυνος, ενώ υπάρχει και η περίπτωση απώλειας κεφαλαίου, δηλαδή να έχουμε κεφαλαιακές ζημιές.

Από την άλλη πλευρά, όταν ο κίνδυνος είναι πολύ υψηλός, η απόδοση δεν ακολουθεί παίρνει μια κλίση παράλληλη με τον άξονα του κινδύνου, που σημαίνει ότι όσο κίνδυνο από εδώ και πέρα και να αναλάβουμε η αγορά δεν μας δίνει άλλη απόδοση, τουλάχιστον με νόμιμο τρόπο.

Αυτός είναι ο περιορισμός που θέτει το ΧΑΑ σε καθημερινή βάση στις εταιρίες που μετέχουν σε αυτό, το limit up (+15%) και το limit down το (-15%).

Όσο ριψοκίνδυνοι "επενδυτές-παίκτες" κι αν είμαστε έχουμε περιορισμένες αποδόσεις. Φυσικά το -15% την ημέρα, εφόσον μπορούμε και το διατηρούμε, είναι μια τρομερή απόδοση.

(Σχέση απόδοσης - κινδύνου)

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ο συνετός επενδυτής δεν αγαπάει τον κίνδυνο και θέλει "με δεδομένο κίνδυνο την υψηλότερη δυνατή απόδοση της αγοράς ή με δεδομένη απόδοση το μικρότερο δυνατό κίνδυνο".

7.8 Σχέση κινδύνου διασποράς

Πώς όμως ο επενδυτής μπορεί να περιορίσει τον επενδυτικό κίνδυνο στα επίπεδα που αυτός θέλει, έτσι ώστε να μη χάσει από την απόδοση; Πώς ο επενδυτικός κίνδυνος μπορεί να ελεγχθεί;

Ο μόνος τρόπος για να ελέγξει κάποιος τον επενδυτικό κίνδυνο μιας επένδυσης είναι η διασπορά. Η **διασπορά** είναι το λεγόμενο "όχι όλα τα αυγά στο ίδιο καλάθι". Επιλέγει δηλαδή ο πελάτης πολλαπλές επενδυτικές λύσεις διασπείροντας τα χρήματά του σε διάφορες μορφές επένδυσης, κρατώντας με τον τρόπο αυτό τον "κίνδυνο" σε ελεγχόμενα επίπεδα, που ταιριάζουν με το δικό του προφίλ.

Όσο μεγαλώνει η διασπορά τόσο περιορίζεται ο κίνδυνος. Αυτό σημαίνει ότι διασπορά μπορούμε να έχουμε σχεδόν σε άπειρη μορφή και έτσι να φτάσουμε τον κίνδυνο σε σχεδόν μηδενικά επίπεδα. Όταν όμως η διασπορά μεγαλώσει πολύ, ο κίνδυνος θα γίνει πολύ μικρός και, αν συνδυαστεί αυτό με τα προηγούμενα, που δείχνει τη σχέση μεταξύ κινδύνου και απόδοσης, φαίνεται ότι σε πολύ μικρό κίνδυνο αντιστοιχεί πολύ μικρή απόδοση, φτάνοντας έτσι στην τραπεζική κατάθεση. Αν, λοιπόν, σε ένα επενδυτικό χαρτοφυλάκιο κάνει κάποιος πολύ μεγάλη διασπορά στις επιλογές του, τελικά θα έχει εξαιρετικά περιορισμένη απόδοση.

Γι' αυτό φροντίζουμε για μια ικανοποιητική διασπορά, που σημαίνει τρεις-τέσσερις διαφορετικές επενδυτικές επιλογές για το κεφάλαιο του επενδυτή, έτσι ώστε να πετύχουμε ικανοποιητική απόδοση.

Παραδείγματος χάριν, ένας επενδυτής ο οποίος σήμερα διαθέτει δέκα εκατομμύρια δραχμές και δεν θέλει να θέσει τα αποθεματικά του κεφάλαια σε υψηλό επενδυτικό κίνδυνο, μπορεί να κάνει την εξής απλή διασπορά: το 50% από το κεφάλαιό του σε αμοιβαία κεφάλαια σταθερού εισοδήματος, το 30% σε ομόλογα δημοσίου ή σε έντοκα γραμμάτια με

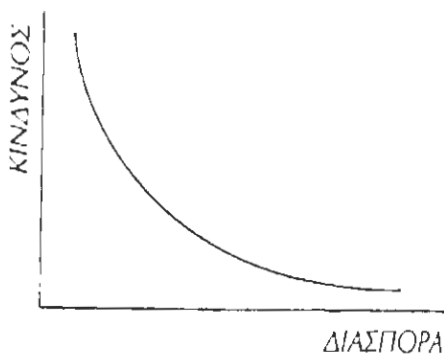

σταθερό και προσυμφωνημένο επιτόκιο, και το υπόλοιπο 20% του κεφαλαίου να το διασπείρει αγοράζοντας μετοχές εταιριών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Έτσι, με τη διασπορά την οποία προτείνουμε, θα μπορεί να έχει ένα σταθερό εισόδημα (σταθερή απόδοση βάσει των σταθερών του επιλογών) και με το 20% των Χρημάτων του που έχει διασπείρει στο ΧΑΑ, θα μπορεί και από εκεί να έχει κάποιες πολύ καλές αποδόσεις αν το Χρηματιστήριο βρίσκεται σε ανοδική πορεία.

Αν πάλι το Χρηματιστήριο βρίσκεται σε στασιμότητα τότε, με τη διασπορά που έχει κάνει στις μετοχές με το 20% των Χρημάτων του, τελικά θα υποστεί μια πολύ περιορισμένη ζημιά.

Συγκεντρωτικά όμως, είτε έτσι είτε αλλιώς, θα μπορεί να έχει καλές αποδόσεις και να ακολουθεί την αγορά. Αυτό δεν θα μπορούσε να το επιτύχει αν, για παράδειγμα, ήταν "κλεισμένος" σε ένα ομόλογο επταετίας, που ναι μεν θα έχει ικανοποιητική απόδοση για τα επόμενα επτά χρόνια, δεν θα μπορεί όμως να την αναπροσαρμόσει σύμφωνα με τις νέες εντολές της αγοράς.

(Σχέση κινδύνου - διασποράς)

7.9 Επενδυτικές δυσκολίες

Δύο είναι οι σημαντικές ερωτήσεις που απευθύνονται στο μέσο Έλληνα επενδυτή: τι θα θέλατε από μια επένδυση και ποιες δυσκολίες θα αντιμετωπίζατε;

Στην πρώτη ερώτηση έχουμε ήδη απαντήσει και ξαναθυμίζουμε ότι ο μέσος Έλληνας επενδυτής αποφασίζει να επενδύσει τα χρήματά του, έχοντας υποσυνείδητα στο μυαλό του τέσσερις πολύ σημαντικούς συντελεστές:

- ⇒ αναμενόμενο εισόδημα
- ⇒ επιθυμητό κίνδυνο
- ⇒ κεφαλαιακή απόδοση και
- ⇒ ρευστότητα

Στο ερώτημα "ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζετε", οι παράγοντες που πρέπει να εξεταστούν είναι οι εξής:

Ύψος κεφαλαίων - διασπορά: Ο μέσος Έλληνας επενδυτής ενδέχεται να μην έχει το ανάλογο ύψος κεφαλαίων για να κάνει μια απαραίτητη διασπορά, που μόλις αναφέραμε, η οποία είναι απαραίτητη για να περιορίσει τον επενδυτικό του κίνδυνο.

Ελεύθερος χρόνος: Αν υποθέσουμε ότι υπάρχει το απαιτούμενο κεφάλαιο για να γίνει σωστή διασπορά, τότε πιθανόν να λείπει ο ελεύθερος χρόνος. Γιατί ο μέσος Έλληνας επενδυτής είναι ένας γιατρός, ένας μηχανολόγος, ένας καθηγητής που τα πρωινά εργάζεται και δεν μπορεί να αφήσει τη δουλειά του ψάχνοντας για επενδύσεις.

Ο ελεύθερος χρόνος σαφώς είναι μια δυσκολία που έρχεται να αντιμετωπίσει τη στιγμή που αποφασίζει να κάνει επενδύσεις.

Γνώσεις - πληροφορίες : Ακόμα όμως και αν υποθέσουμε ότι μπορεί να βρει τον απαραίτητο χρόνο για να ψάξει την αγορά, προκειμένου να τοποθετήσει τα αποθεματικά του, τότε θα αντιμετωπίσει πρόβλημα έλλειψης των γνώσεων και των πληροφοριών που είναι απαραίτητες.

Η γνώση για τα επενδυτικά προγράμματα που κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά αλλά και η πληροφόρηση του επενδυτή πρέπει να είναι σωστή και έγκυρη, προκειμένου να γίνονται οι πράξεις στο σωστό χρόνο, έτσι ώστε να σημειωθεί ικανοποιητική απόδοση.

Ταχύτητα στις κινήσεις: Επίσης, εάν ο επενδυτής βρει την πληροφόρηση και έχει την κατάλληλη παιδεία για να την αποκωδικοποιήσει, ενδέχεται να έχει πρόβλημα με την ταχύτητα των κινήσεών του. Σε αυτή την περίπτωση και ιδίως αν μιλάμε για επένδυση στο ελληνικό Χρηματιστήριο, η ταχύτητα παίζει πολύ σημαντικό ρόλο.

Κόστος Διαχείρισης: Ακόμη ο επενδυτής δεν θα πρέπει να ξεχάσει το κόστος της διαχείρισης. Με τον όρο αυτό εννοούμε τις προμήθειες που θα πληρώσει σε μια Χρηματιστηριακή εταιρία, προκειμένου να γίνουν οι πράξεις.

Κόστος διαχείρισης είναι και το ταξί που θα χρησιμοποιήσει για να πάει από τράπεζα σε τράπεζα, προκειμένου να επιτύχει υψηλό επιτόκιο στα Repos ή στις προθεσμιακές καταθέσεις. Φυσικά κόστος διαχείρισης είναι ο χρόνος που αφιερώνει για όλη αυτή τη διαδικασία, προκειμένου να επενδύσει τα χρήματά του. Αφού δεν δουλεύει, χάνει χρήματα, άρα το κόστος διαχείρισης γίνεται πιο υψηλό για το μέσο Έλληνα επενδυτή, όταν αποφασίζει να επενδύσει χωρίς βοήθεια τα αποθεματικά του κεφάλαια.

Συναλλαγματικοί περιορισμοί: Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε και ορισμένους συναλλαγματικούς περιορισμούς που πιθανόν να συναντήσει

ο επενδυτής, όταν αποφασίσει να επενδύσει σε συνάλλαγμα (λόγω του μικρού όγκου των πράξεών του).

Ρευστότητα : Ας μην αγνοήσουμε το πρόβλημα της ρευστότητας που θα πρέπει να θέτει ως προτεραιότητα στις επενδυτικές του επιλογές. Διότι μπορεί ψάχνοντας την αγορά να βρει τελικά σωστές τοποθετήσεις όσον αφορά στην απόδοση. Πιθανότατα όμως να μην μπορέσει να πετύχει ταυτόχρονα και την απαραίτητη ρευστότητα που πρέπει να έχει στο χαρτοφυλάκιό του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Η ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΕ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια (Α/Κ) είναι ένα σύνολο περιουσίας που σχηματίζεται, από τα χρήματα πολλών επενδυτών και τοποθετείται σε διάφορες επενδύσεις στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Αποτελείται από κινητές αξίες όπως μετοχές, ομόλογο, έντοκα γραμμάτιο, συνάλλαγμα και καταθέσεις. Οι επενδυτές, οι οποίοι τοποθετούν τα χρήματά τους σε Α/Κ, γίνονται συμμετοχοί στην κοινή περιουσία και διαθέτουν αριθμό μεριδίων συμμετοχής ανάλογα με το ύψος των χρημάτων που έχουν επενδύσει.

Αναγνωρισμένοι επενδυτικοί σύμβουλοι και οικονομικοί αναλυτές παρακολουθούν σε καθημερινή βάση όλες τις εξελίξεις στην εγχώρια και διεθνή αγορά και ανάλογα προβαίνουν σε ενέργειες που στόχο έχουν την επίτευξη όσο το δυνατόν υψηλότερης εισοδηματικής απόδοσης για το μεριδιούχο.

Έτσι τα Α/Κ στηρίζονται αφενός στην ενωμένη δύναμη πολλών επενδυτών και αφετέρου στη **συνετή διαχείριση και διασπορά** των επενδυτικών επιλογών από οικονομικούς αναλυτές. Συνεπώς, αποτελούν την πλέον σύγχρονη και αποδοτική επένδυση.

Τα Α/Κ διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες με κύρια χαρακτηριστικά το είδος των επενδύσεων και το βαθμό του επενδυτικού κινδύνου. Οι δύο αυτές κατηγορίες είναι τα: **Α/Κ Σταθερού Εισοδήματος και τα Αναπτυξιακά - Μικτά.**

Η πρώτη κατηγορία επενδύει σε τίτλους σταθερής απόδοσης (ομόλογα - έντοκα γραμμάτια κ.λπ.). Είναι δηλαδή μια συντηρητική επένδυση, η οποία ωστόσο δίνει ικανοποιητική απόδοση.

Η κατηγορία των Αναπτυξιακών-Μικτών Α/Κ περιλαμβάνει τίτλους κυμαινόμενης απόδοσης (μετοχές) αλλά και σταθερής απόδοσης κυρίως στην εγχώρια αγορά αλλά και στο εξωτερικό, διατηρώντας μία ισορροπία ώστε να προστατεύονται τα κεφάλαια των επενδυτών από τις διάφορες διακυμάνσεις τις αγορές.

Μία ιδιαίτερη κατηγορία των Α/Κ Σταθερού Εισοδήματος είναι τα Α/Κ Διαχείρισης Διαθεσίμων, τα οποία δίνουν την ευκαιρία στους επενδυτές να συμμετάσχουν στην αγορά των REPOS.

Τα Α/Κ προσφέρουν εναλλακτική λύση σε σχέση με τους σημερινούς τρόπους επένδυσης (καταθέσεις ταμειυτηρίου, ομόλογα, έντοκα γραμμάτια ελληνικού Δημοσίου) και καλύπτουν τις ανάγκες των επενδυτών που επιζητούν σιγουριά. Το Α/Κ Σταθερού Εισοδήματος όταν αντιμετωπίζεται ως μακροπρόθεσμη επένδυση προσφέρει μεγάλες ευκαιρίες στους επενδυτές για υψηλές αποδόσεις.

Ο επενδυτής που αποφασίζει να επενδύσει ένα μέρος των αποθεματικών του σε Αμοιβαία Κεφάλαια μπορεί σήμερα να επιλέξει ανάμεσα σε περισσότερα από εκατό (100), τα οποία διαχειρίζονται πάνω από 28 Εταιρίες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Α.Ε. ΛΑ.Κ).

Η σωστή επιλογή σαφώς δεν είναι εύκολη υπόθεση και θα πρέπει ο επενδυτής να επιλέξει το Αμοιβαίο Κεφάλαιο εκείνο που ταιριάζει περισσότερο στους επενδυτικούς του στόχους.

Η επιλογή του Αμοιβαίου Κεφαλαίου που έφερε τη μεγαλύτερη συγκριτικά απόδοση προηγούμενη περίοδο μπορεί τελικά να αποβεί μη ικανοποιητική λύση για το κεφάλαιο του μεριδιούχου. Αυτό δεν σημαίνει σε καμιά περίπτωση ότι το κριτήριο "μεγαλύτερη απόδοση" είναι λάθος.

Κοιτώντας όμως μόνο την απόδοση και επιλέγοντας τελικά βάσει αποκλειστικά αυτού του κριτηρίου, ο επενδυτής πρέπει να είναι προετοιμασμένος για όλα τα πιθανά ενδεχόμενα.

8.1 Τα κριτήρια επιλογής

Θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε τα σημεία εκείνα που πρέπει ιδιαίτερα να προσέξει ο επενδυτής.

Κάθε επενδυτής, βέβαιο, θα δώσει διαφορετικό βάρος σε καθένα από τα κριτήρια, ανάλογα με τους επενδυτικούς του στόχους αλλά και το βαθμό "κινδουνοφοβίας" του (ανοχής του "ρίσκου").

8.2 Επενδυτικός χαρακτήρας

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια που δραστηριοποιούνται σήμερα στην ελληνική αγορά διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

1. **Σταθερού Εισοδήματος** συμπεριλαμβανομένων σ' αυτά τα διαχείρισης διαθέσιμων και
2. **Τα Αναπτυξιακά Μικτά.**

Τα πρώτα επενδύουν κατά 90% σε τίτλους σταθερού εισοδήματος, ενώ μόνο το 10% επενδύεται στο ελληνικό Χρηματιστήριο σε μετοχές υψηλής ανθεκτικότητας στις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις του τύπου, τις λεγόμενες blue chips. Αντίθετα τα Αναπτυξιακά Μικτά επενδύουν το μεγαλύτερο μέρος του χαρτοφυλακίου τους στο ελληνικό Χρηματιστήριο και μόνο ένα μικρό ποσοστό σε τίτλους σταθερής απόδοσης (ομόλογο, έντοκα κ.λ.π.).

Ακριβώς στις ίδιες κατηγορίες χωρίζονται και τα διεθνή Αμοιβαία Κεφάλαια. Τα διεθνή Αμοιβαία Κεφάλαια διακρίνονται σε σταθερού εισοδήματος, που επενδύουν σε ομολογίες και ομόλογα ξένων χωρών και σε διεθνή με αναπτυξιακό χαρακτήρα που επενδύουν σε ξένα κυρίως χρηματιστήρια ή και σε συνάλλαγμα.

Άρα, λοιπόν, ο πιθανός επενδυτής θα πρέπει καταρχήν να προσδιορίσει το σκοπό της επένδυσής του και το μέρος του κεφαλαίου που θα ήθελε να επενδύσει σε κάθε Αμοιβαίο Κεφάλαιο.

Επίσης ο επενδυτής θα πρέπει να προκαθορίσει το **βαθμό του επενδυτικού κινδύνου** στον οποίο είναι διατεθειμένος να θέσει το συγκεκριμένο κομμάτι των αποταμιευτικών του.

Αν το επενδυτικό προφίλ του επενδυτή είναι χαμηλού ρίσκου, που σημαίνει ότι ο συγκεκριμένος επενδυτής είχε τα κεφάλαια του σε κάποια τραπεζική κατάθεση ή σε κάποιο ομόλογο ή έντοκο γραμμάτιο του δημοσίου (δηλαδή επένδυσε τα χρήματά του σε τίτλους σταθερής απόδοσης), τότε θα πρέπει να επιλέξει χωρίς δεύτερη επιλογή ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο Σταθερού Εισοδήματος, το οποίο δεν του δίνει με τις αποδόσεις που θα ήθελε και θα μπορούσε να του δώσει ένα Αναπτυξιακό-Μικτό, προσφέρει όμως **τη σταθερότητα και τη σιγουριά** της επένδυσής του για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα.

Οι αποδόσεις ενός τέτοιου αμοιβαίου είναι σαφώς καλύτερες από την τραπεζική κατάθεση και η ιστορία των επενδύσεων έχει δείξει ότι βρίσκονται περίπου δύο με τρεις μονάδες επιτοκίου πάνω από αυτήν.

Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα, ξεπερνούν το επιτόκιο των ομολόγων ετήσιας διάρκειας. Δεν μπορούν βέβαια να συγκριθούν άμεσα με τα ομόλογα πενταετίας, για παράδειγμα, που έχουν διαφορετικό επενδυτικό χαρακτήρα (χαμηλή ρευστότητα).

Ένας επενδυτής που αποφασίζει να επενδύσει σε ομόλογα πενταετίας πρέπει να ξέρει εκ των προτέρων ότι τα χρήματά του θα είναι κλειδωμένα για τα επόμενα πέντε χρόνια και κατ' επέκταση η ρευστότητά του θα είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Για το λόγο αυτό επιλέγει ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο Σταθερού Εισοδήματος που έχει και **άμεση ρευστότητα** και **αρκετά ικανοποιητική απόδοση**. Αυτός είναι ο **συντηρητικός επενδυτής** ή όπως θα τον ονομάζαμε **συντηρητικός καταθέτης**.

Αν όμως ο επενδυτής είναι διατεθειμένος να αναλάβει έναν επενδυτικό κίνδυνο, ένα ρίσκο στην επενδυτική του επιλογή, μπορεί να επιλέξει ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο Αναπτυξιακό.

Το Αναπτυξιακό Αμοιβαίο Κεφάλαιο επενδύει το μεγαλύτερο μέρος του χαρτοφυλακίου του σε τίτλους κυμαινόμενης απόδοσης, κυρίως το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ).

Συναντάμε Αμοιβαία Κεφάλαια Αναπτυξιακά, που επενδύουν πάνω από το 70% και 80% του χαρτοφυλακίου τους σε τίτλους υψηλού επενδυτικού κινδύνου, τα οποία είναι κατά συνέπεια και υψηλής απόδοσης όταν το Χρηματιστήριο εμφανίζει άνοδο και επενδύουν ένα πολύ μικρό κομμάτι τους σε τίτλους σταθερής απόδοσης (ομόλογο, καταθέσεις, έντοκα, κ.λ.π.).

Αν ο συγκεκριμένος επενδυτής δεν θα ήθελε να ρισκάρει τόσο πολύ, παρ' όλα αυτά όμως δεν τον ικανοποιεί η απόδοση των σταθερών αμοιβαίων κεφαλαίων, τότε μπορεί να επιλέξει ένα **μικτό**, το οποίο βρίσκεται μεταξύ του σταθερού εισοδήματος και των αναπτυξιακών και αλλάζει κάπως τη σύσταση του χαρτοφυλακίου του, επενδύοντας 50%-60% του χαρτοφυλακίου σε τίτλους κυμαινόμενης απόδοσης (μετοχές) και 40% περίπου (ίσως και παραπάνω) σε ομόλογο, έντοκο, προθεσμιακές καταθέσεις κ.τ.λ.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η τελική επιλογή του επενδυτή έχει να κάνει με μια απόφαση, η οποία στηρίζεται σε δύο βασικά κριτήρια:

α) το σκοπό της επένδυσης και το χρονοδιάγραμμα του επενδυτή, δηλαδή για πόσο χρόνο σκέπτεται να μείνει στη συγκεκριμένη επενδυτική επιλογή και

β) το βαθμό του επενδυτικού κινδύνου που έχει αποφασίσει να αναλάβει.

Αν ο επενδυτής σταθμίσει αυτά τα δύο κριτήρια σωστά, τότε θα πρέπει να ανατρέξει σε μια αγορά που αποτελείται από περισσότερα από εκατό (100) Αμοιβαία Κεφάλαια όλων των τύπων, τα οποία διαχειρίζονται πάνω από 28 εταιρίες διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

Είναι δυνατόν επίσης ο επενδυτής να κάνει τη λεγόμενη **διασπορά** στο δικό του χαρτοφυλάκιο, στο δικό του αποθεματικό κεφάλαιο. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να αναζητεί από τη μία τη σιγουριά της τραπεζικής κατάθεσης, την αρκετά ικανοποιητική απόδοση των τίτλων του δημοσίου, την απόλυτα ασφαλή τοποθέτηση των Χρημάτων του για μεγάλο χρονικό διάστημα σε Αμοιβαίο Κεφάλαιο Σταθερού Εισοδήματος (που του δίνει και υψηλή ρευστότητα).

Όμως από την άλλη θα ήθελε να επενδύσει και ένα κομμάτι των αποταμιευτικών του σε κινητές αξίες-αξιογράφα υψηλότερου επενδυτικού κινδύνου με συνέπεια την υψηλότερη απόδοση.

Ο επενδυτής αυτός θα πρέπει να κάνει **διασπορά του κεφαλαίου**, το οποίο είναι αρκετά σύνηθες φαινόμενο, επενδύοντας διαφορετικά ποσά σε διαφορετικού προσανατολισμού τοποθετήσεις.

8.3 Σύνθεση χαρτοφυλακίου-αποδόσεις

Έχοντας πλέον ο επενδυτής επιλέξει τον τύπο του Αμοιβαίου Κεφαλαίου στο οποίο θα επενδύσει το κομμάτι εκείνο των αποταμιευτικών του που διαθέτει προς επένδυση, έρχεται να ψάξει την αγορά και να βρει με ποια εταιρία διαχείρισης - της συγκεκριμένης κατηγορίας - θα συνεργαστεί και θα τοποθετήσει τα χρήματά του.

Πριν ακόμα αρχίσει την ανάλυση των μεγεθών και των αριθμητικών στοιχείων που έχει στα χέρια του υπό μελέτη, θα ήταν πολύ σημαντικό γι' αυτόν να εξετάσει προσεκτικά τη σύνθεση των χαρτοφυλακίων.

Οι εταιρίες φυσικά για λόγους ανταγωνισμού δεν έχουν προς διάθεση σε καθημερινή τουλάχιστον βάση τις πληροφορίες εκείνες που θα ήθελε ο επενδυτής, όσον αφορά στη σύνθεση των χαρτοφυλακίων των Αμοιβαίων Κεφαλαίων που θα επιλέξει.

Όμως είναι υποχρεωμένες όλες οι ΑΕΔΑΚ από τον νόμο, δύο φορές τον χρόνο, ανά εξάμηνο, να εκδίδουν μια έκθεση που να αναφέρει με λεπτομέρεια τις τοποθετήσεις καθώς και τη σύσταση των χαρτοφυλακίων των Αμοιβαίων Κεφαλαίων που διαθέτουν.

Όταν, λοιπόν, ο επενδυτής έχει στα χέρια του αυτές τις εξαμηνιαίες αναλυτικές καταστάσεις θα μπορεί να δει αρκετά σημαντικά στοιχεία τα οποία κρύβονται πίσω από τα Αμοιβαία Κεφάλαια και δικαιολογούν κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος την έως τώρα πορεία τους στην αγορά. Ο συνετός επενδυτής πρέπει να εκμεταλλεύεται τα στοιχεία που του προσφέρουν, έτσι ώστε να είναι σε θέση να λάβει μια θεμελιωμένη και βάσιμη απόφαση για το αποταμιευτικό του κεφάλαιο.

Επιλέγοντας ο επενδυτής σύμφωνα με τη μεγαλύτερη ιστορικά απόδοση, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να πάσει σε επενδυτικό σφάλμα, διότι ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο, που είχε τον τελευταίο χρόνο μεγαλύτερη συγκριτικά απόδοση σε σχέση με κάποιο άλλο της ίδιας κατηγορίας, δεν σημαίνει ότι θα την ακολουθήσει και τον επόμενο χρόνο.

Η αγορά μάς έχει δείξει ότι Αμοιβαία Κεφάλαια που εμφανίζονται στις πρώτες θέσεις απόδοσης, την επόμενη περίοδο φιγουράρουν στις τελευταίες θέσεις του καταλόγου.

Αυτό γίνεται για διάφορους λόγους και είναι άμεσα συνδεδεμένο με επενδυτική πολιτική που ακολουθεί ο διαχειριστής, που άλλες φορές τον κάνει πιο συντηρητικό και άλλες φορές όχι.

Αυτό, που πρέπει να έχει ο επενδυτής στο μυαλό του την ώρα που αποφασίζει να επιλέξει την εταιρία με την οποία θα συνεργαστεί για την

επένδυση των χρημάτων του, είναι κατά πόσο ο επενδυτικός χαρακτήρας, δηλαδή το χαρτοφυλάκιο του Αμοιβαίου Κεφαλαίου, είναι αμιγής. Αυτό σημαίνει κατά πόσο η σύνθεση του χαρτοφυλακίου δικαιολογεί την παρουσία του συγκεκριμένη κατηγορία την οποία ανήκει. Όταν χαρακτηρίζεται από εταιρία διαχείρισης σαν σταθερού εισοδήματος, τότε θα πρέπει να ακολουθεί μια πολιτική (κανονισμός A/K), σύμφωνα με την οποία το 90% του ενεργητικού επενδύεται σε τίτλους σταθερής απόδοσης και ένα 10% σε μετοχές ιδιαίτερα επιλεγμένες ως προς την ανθεκτικότητα τους στις διάφορες πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις.

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια Σταθερού Εισοδήματος, στα οποία αναφερόμαστε, δίνουν στο μέσο επενδυτή την εντύπωση ότι λίγο πολύ όλα έχουν ίδια σύσταση. Αν αυτό αλήθευε απόλυτο, το μόνο που θα έπρεπε να κι ο επενδυτής είναι να ανατρέξει στην οποιαδήποτε οικονομική εφημερίδα να κοιτάξει ποιο από αυτά έχει τη μεγαλύτερη απόδοση.

Το συνηθισμένο δηλαδή κριτήριο επιλογής σ' αυτή την κατηγορία ήταν η μεγαλύτερη ιστορικά απόδοση των προηγούμενων περιόδων. Πώς όμως μπορεί να δικαιολογήσει κάποιος την τόσο μεγάλη διαφορά που υπάρχει στην κατηγορία αυτή, όσον αφορά στις αποδόσεις μεταξύ των διαφόρων εταιριών:

Μήπως υπάρχει κάτι που ο υποψήφιος επενδυτής θα πρέπει να γνωρίζει όχι για να αλλάξει απαραίτητα την επιλογή του, αλλά κυρίως για να έχει γνώση του επενδυτικού κινδύνου στον οποίο είναι διατεθειμένος να εκθέσει το κεφάλαιό του;

Είναι γνωστό ότι υπάρχουν Αμοιβαία Κεφάλαια Σταθερού Εισοδήματος που τοποθετούν πάνω από το 10% του ενεργητικού τους σε τίτλους κυμαινόμενης απόδοσης (Χρηματιστήριο). Σε περίπτωση φυσικά που οι

μετοχές αυτές "τραβήξουν", τότε παρουσιάζονται με υψηλότερες αποδόσεις σε σχέση με τα άλλα.

Τι θα συμβεί όμως αν το αποτέλεσμα είναι διαφορετικό:

Το ερώτημα τελικά που τίθεται προς τον αναγνώστη επενδυτή είναι αν η ύπαρξη μετοχών ή συναλλάγματος έστω και σε πολύ μικρό ποσοστό αλλοιώνει τελικά τον επενδυτικό χαρακτήρα του συντηρητικού χαρτοφυλακίου που αυτός έχει επιλέξει.

Το άμεσο ερώτημα που γεννιέται επίσης είναι αν είναι διατεθειμένος να συμβιβαστεί με χαμηλότερη απόδοση από τα άλλα Αμοιβαία Κεφάλαια της ίδιας κατηγορίας, σε περίπτωση που οι συγκεκριμένες επενδυτικές επιλογές του διαχειριστή αποβούν λανθασμένες, δηλαδή οι μετοχές έχουν κάμψη, το Χρηματιστήριο έχει κάμψη και το ευρώ έχει ανατιμηθεί σε σχέση με τα άλλα νομίσματα, οπότε η επένδυση σε συνάλλαγμα δεν φέρνει τα αναμενόμενα κέρδη.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η επιλογή Αμοιβαίου Κεφαλαίου ακόμα και όταν πρόκειται για σταθερού εισοδήματος κάθε άλλο παρά εύκολη απόφαση είναι. Η πολιτική του διαλέγουμε αμοιβαίο κεφάλαιο με κριτήριο τη μεγαλύτερη απόδοση" είναι όπως είδαμε εκτός από ξεπερασμένη και επικίνδυνη. Ο επενδυτής πρέπει να δει το πρόβλημα σφαιρικά, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους προαναφερόμενους παράγοντες, σταθμίζοντας και αξιολογώντας ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο σε οποιαδήποτε κατηγορία και αν ανήκει, σύμφωνα με τον επενδυτικό χαρακτήρα του κεφαλαίου και σύμφωνα με το δικό του επενδυτικό προφίλ. Έχοντας ο επενδυτής εξασφαλίσει αυτή τη διαδικασία πριν από την επιλογή, το αποτέλεσμα θα είναι να γίνει η επιλογή όσο το δυνατόν πιο συνειδητή και να φέρει την υψηλότερη αποδεκτή απόδοση.

Ο επενδυτής χαμηλού επενδυτικού κινδύνου θα επιλέξει ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο του οποίου ο επενδυτικός χαρακτήρας είναι αυτός που

αναφέρει ο κανονισμός του, έχει δηλαδή ένα πολύ μικρό κομμάτι επενδυμένο σε μετοχές και δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα μεγάλες εξάρσεις ούτε προς τα επάνω ούτε προς τα κάτω, όσον αφορά στην απόδοσή του.

Ο μέσος επενδυτής θα προτιμήσει το Αμοιβαίο Κεφάλαιο το οποίο κρατά μια σταθερή διαφορά από την τραπεζική κατάθεση, δύο-τρεις μονάδες επιτοκίου, και όχι αυτό που κάποια στιγμή θα βρεθεί στην πρώτη θέση του πίνακα αποδόσεων κατά το κλείσιμο του έτους και κάποια άλλη στιγμή θα βρεθεί στην τελευταία. Ο επενδυτής ο οποίος αποφασίζει να θέσει τα χρήματά του σε υψηλότερο επενδυτικό κίνδυνο και να επενδύσει σε Αμοιβαία Κεφάλαια αναπτυξιακά ή μικτά θα πρέπει να πληροφορηθεί σαφώς "την πολιτική την οποία ακολουθεί η συγκεκριμένη εταιρία, τα κεφάλαια τα οποία διαχειρίζεται και την προϊστορία της στο χώρο.

Η διαδικασία αυτή τελικά εξασφαλίζει μια συνειδητή και θεμελιωμένη επενδυτική απόφαση εκ μέρους του υποψήφιου μεριδιούχου σε ένα τόσο σημαντικό ζήτημα όσο είναι η επένδυση των αποθεματικών του κεφαλαίων.

Κλείνοντας θα σταθούμε σε τρεις σημαντικές παρατηρήσεις:

1. Εκτός ίσως των κεφαλαίων αυστηρά σταθερού εισοδήματος, δεν πρέπει να τοποθετούμε χρήματα σε Αμοιβαία Κεφάλαια, αν δεν έχουμε κάποια "διαθέσιμα" ως "πρώτη γραμμή άμυνας".
2. Ακόμα και ο επενδυτής που αγαπά το ρίσκο πρέπει να καταλάβει ότι η τοποθέτηση σε αναπτυξιακά αμοιβαία πρέπει να είναι μακροχρόνια (μιλάμε για επένδυση και όχι για "τζιράρισμα" χρημάτων).
3. Ο κάθε επενδυτής θα πρέπει να ζητά πληροφόρηση μέσω των ειδικών που είναι χρηματικές, ασφαλιστικές και γενικά επαγγελματίες που σχετίζονται με τις πωλήσεις των Χρηματοοικονομικών προϊόντων. Είναι σαφές ότι η πληροφόρηση στον τομέα αυτό είναι απαραίτητη, γιατί βασιζόμενοι σ' αυτή και στη σύγκριση, παίρνουμε τη σωστή απόφαση.

8.4 Θεματοφύλακας : Καθήκοντα, Υποχρεώσεις, Ευθύνες

Καθήκοντα θεματοφύλακα του Α/Κ ασκεί ανώνυμη τραπεζική εταιρία με έδρα την Ελλάδα (Ελληνικά Α/Κ).

Η προβλεπόμενη από την παράγραφο 4 του άρθρου 17 του Ν.1969/1991 βεβαίωση του θεματοφύλακα για την κατάθεση των στοιχείων του αρχικού ενεργητικού των Α/Κ, υποβάλλεται στην επιτροπή κεφαλαιαγοράς.

Τα κύρια καθήκοντα του θεματοφύλακα είναι η φύλαξη των ενεργητικών των Α/Κ. Εκτελεί καθήκοντα ταμίας, φροντίζει για την παραλαβή, ελέγχει και την παράδοση των τίτλων και συνυπογράφει τις εκθέσεις και καταστάσεις χαρτοφυλακίου των Α/Κ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 39, 40 και 41 του Ν. 1969/1991.

Επίσης ευθύνεται για κάθε αμέλεια που αφορά στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών του. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι αρμοδιότητες του θεματοφύλακα είναι ευρύτερες από την απλή φύλαξη αξιόγραφων, λόγω του ότι ασκεί καθήκοντα ταμίας και εκτελεστικού οργάνου αγορών και πωλήσεων τίτλων, σύμφωνα με τις νόμιμες εντολές που του δίνονται. Έτσι παρέχεται στον θεματοφύλακα το δικαίωμα να κρίνει σε οποιαδήποτε περίπτωση αν οι εντολές ή οδηγίες είναι νόμιμες και μπορεί να αρνηθεί τη συνέλευση εκείνων που θα θεωρήσει ότι βρίσκονται εκτός νομιμότητας.

Με τις παραπάνω διατάξεις του νόμου επιδιώκεται η καθιέρωση ενός ακόμη παράγοντα προστασίας των συμφερόντων του μεριδιούχου από πιθανές επικίνδυνες ενέργειες των διαχειριστών.

Μάλιστα, ο περιορισμός που θέτει ο νόμος, ότι ως θεματοφύλακας μπορεί να οριστεί μόνο ελληνικός τραπεζικός οργανισμός, ενισχύει το αίσθημα ασφάλειας και φερεγγυότητας στον επενδυτή που θέλει να γίνει

μεριδιούχος του Α/Κ και θέτει πέρα από αμφισβήτηση το γεγονός της άψογης διαχείρισης των περιουσιακών του στοιχείων.

Μεταβάλλεται δηλαδή ο θεματοφύλακας σε ένα όργανο προληπτικού ελέγχου της διαχείρισης, στην οποία εισέρχεται κατά την εκτέλεση της αποστολής του, και επομένως ο βαθμός της ευθύνης του είναι μεγάλος.

8.5 Σύσταση Χαρτοφυλακίου

Η επενδυτική πολιτική ενός Α/Κ καθορίζεται από την Επιτροπή Επενδύσεων, η οποία αποτελείται από οικονομικούς αναλυτές που ενεργούν για λογαριασμό της ΑΕΔΑΚ βάσει συγκεκριμένου κανονισμού.

Βασικός στόχος της επενδυτικής πολιτικής είναι η επίτευξη της υψηλότερης δυνατής απόδοσης σε συνδυασμό με την κατά το δυνατό μείωση του Βαθμού Επενδυτικού Κινδύνου.

Αυτή καθορίζεται με τη σύσταση χαρτοφυλακίου, η οποία περιέχει μετοχές, ομόλογο, έντοκα γραμμάτια δημοσίου, καταθέσεις, Repos.

Η σύσταση, για παράδειγμα, ενός υποθετικού χαρτοφυλακίου (αναπτυξιακού) έχει τη παρακάτω μορφή :

- α. Είδος αξιόγραφου
- β. Συμμετοχή % στο σύνολο του χαρτοφυλακίου (βάρος)
- γ. Τεμάχια ανά αξιόγραφο
- δ. Μέσο κόστος ανά τεμάχιο
- ε. Συνολικό κόστος κτήσης
- στ. Τιμή τεμαχίου σε συγκεκριμένη μονάδα αποτίμησης
- ζ. Τρέχουσα αξία σε δραχμές (τιμή μονάδας χ τεμάχια)
- η. Ποσοστό % του χαρτοφυλακίου
- θ. Απόδοση % από την ημέρα έναρξης του χαρτοφυλακίου

Το Α/Κ Σταθερού Εισοδήματος σύμφωνα με την επιτροπή κεφαλαιαγοράς μπορεί να επενδύει αποκλειστικά:

- ⇒ Σε κινητές αξίες εισηγμένες στην κύρια αγορά Χρηματιστηρίων Αξιών σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ⇒ Σε τίτλους μεριδίων ελληνικών Α/Κ
- ⇒ Σε μετρητά και τραπεζικές καταθέσεις
- ⇒ Σε έντοκα γραμμάτια και ομόλογα.

Δεν μπορεί να επενδύει σε ακίνητα αφού στόχος των επενδύσεων είναι η εύκολη και γρήγορη ρευστοποίηση.

Κατά την πραγματοποίηση επενδύσεων απαγορεύεται η τοποθέτηση άνω του δέκα τοις εκατό (10%) της καθαρής αξίας των Α/Κ σε κινητές αξίες της ίδιας έκδοσης και άνω του σαράντα τοις εκατό (40%) της καθαρής αξίας τους σε κινητές αξίες εκδοτών σε καθέναν από τους οποίους έχει επενδύσει ποσοστό μεγαλύτερο του πέντε τοις εκατό (5%) της καθαρής αξίας του.

Επίσης απαγορεύεται τα Α/Κ που διαχειρίζεται η ίδια Α.Ε. διαχείρισης να αποκτούν μετοχές μιας εταιρίας που αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του τριάντα τοις εκατό (30%) των ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας.

Το Α/Κ Σταθερού Εισοδήματος συγκρινόμενο με την άλλη μεγάλη κατηγορία Α/Κ Αναπτυξιακών-Μικτών παρουσιάζει τις εξής ομοιότητες και διαφορές:

8.5.1 Α/Κ Σταθερού Εισοδήματος

- ⇒ Επενδύσεις σε μετοχές σε ποσοστό 10%
- ⇒ Χαμηλός επενδυτικός κίνδυνος
- ⇒ Μέτριες, καλές αποδόσεις

8.5.2 Α/Κ Αναπτυξιακά - Μικτά

- ⇒ Ελεύθερη τοποθέτηση επενδύσεων σε μετοχές (75%-90%)
- ⇒ Υψηλός επενδυτικός κίνδυνος
- ⇒ Κακές έως άριστες αποδόσεις (άμεσα εξαρτώμενες από την πορεία του Χρηματιστηρίου).

8.6 Πλεονεκτήματα, Μειονεκτήματα, Κέρδη και Ζημίες

Τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζουν τα Α/Κ σε σύγκριση με άλλες τοποθετήσεις είναι σημαντικά. Ειδικότερα:

- Παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής σε αυτά και των μικρών επενδυτών, οι οποίοι δεν θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε εργασίες π.χ. private banking, repos.
- Κάθε επενδυτής με μικρό κεφάλαιο μπορεί να αγοράσει μερίδα και να συμμετάσχει έτσι στη διαμόρφωση της τρέχουσας αξίας ώστε να ωφελείται από τις προσόδους.
- Έχουν μεγαλύτερες αποδόσεις αφενός λόγω της σύνθεσης και αφετέρου λόγω της επαγγελματικής διαχείρισης του χαρτοφυλακίου.
- Στα Α/Κ ο κίνδυνος διασπείρεται και επομένως ελαχιστοποιείται.
Αυτό συμβαίνει επειδή το ενεργητικό των Α/Κ αποτελείται από ένα σύνολο μετοχών, ομολογιών και άλλων ρευστών περιουσιακών

στοιχείων. Έτσι, εάν, για παράδειγμα, δεν πηγαίνουν καλά μερικές μετοχές στο Χρηματιστήριο, βέβαιο είναι ότι κάποιες άλλες θα παρουσιάζουν ικανοποιητική πορεία. Τα ομόλογα και τα έντοκα γραμμάτια παρουσιάζουν ούτως ή άλλως λιγότερους κινδύνους συγκριτικά με άλλες τοποθετήσεις.

- Υπάρχει πλήρης διαφάνεια και δημοσιότητα, αφού κάθε μέρα δημοσιεύονται στοιχεία όπως αξία καθαρού ενεργητικού, αριθμός μεριδίων, καθαρή αξία μεριδίου και απόδοση ημέρας.
- Υπάρχει δυνατότητα από κοινού αγοράς μεριδίων σε κοινό λογαριασμό, καθώς και χρήση του μεριδίου ως ενέχυρου για τη λήψη δανείου.
- Η ρευστοποίηση των μεριδίων από τους επενδυτές γίνεται αμέσως μόλις θελήσουν.
- Όσον αφορά στους κατοίκους εξωτερικού, μπορούν να εξάγουν σε συνάλλαγμα το ποσό που παίρνουν για την εξαγορά μεριδίων και τα κέρδη που αντιστοιχούν σ' αυτά, εφόσον έκαναν την αγορά μεριδίου σε συνάλλαγμα.
- Ακόμη έχουν τη δυνατότητα να επανεπενδύσουν τα κέρδη τους αγοράζοντας μερίδια στην καθαρή τιμή.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι η επένδυση σε μερίδια Α/Κ είναι ασφαλής και αξιόπιστη, γιατί είναι Α/Κ που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα, εξασφαλίζοντας έτσι γρήγορες διαδικασίες, μεγάλη ευελιξία αποφάσεων, αποδεδειγμένη διαφάνεια και άμεση εξυπηρέτηση.

Τα κέρδη του επενδυτή προέρχονται από δύο πηγές:

- Από την υπεραξία κατά την εξαγορά μεριδίου. Η υπεραξία προκύπτει από την εξαγορά μεριδίων σε τιμή μεγαλύτερη από την τιμή αγοράς (διάθεση).

➤ Από τα έσοδα των Α/Κ (τόκοι, μερίσματα κ.λ.π.).

Τα έσοδα των Α/Κ διανέμονται στους μεριδιούχους στο τέλος κάθε χρόνου, υπό τη μορφή ενός ενιαίου μερίσματος και καταβάλλονται εντός του πρώτου τριμήνου του επόμενου χρόνου.

8.7 Ανταγωνισμός και εναλλακτικές μορφές επένδυσης

Οι άμεσοι ανταγωνιστές των Α/Κ είναι οι τραπεζικές καταθέσεις, οι τίτλοι του Δημοσίου και οι μετοχές.

Οι τραπεζικές καταθέσεις προσφέρουν μεν άμεση ρευστότητα και πολύ μικρό επενδυτικό κίνδυνο, αλλά η απόδοσή τους μειώνεται από τον πληθωρισμό και τη φορολογία.

Οι τίτλοι του Δημοσίου προσφέρουν υψηλότερη απόδοση, αλλά η ρευστότητά της είναι περιορισμένη.

Ακόμη η επένδυση σε μετοχές προσφέρεται για υψηλά κέρδη, όμως η πιθανότητα για ζημιές είναι μεγάλη.

Το Α/Κ δίνει επομένως τη δυνατότητα στον επενδυτή να συνδυάσει όλα τα πλεονεκτήματα των παραπάνω μορφών επένδυσης, εξαλείφοντας ουσιαστικά τα μειονεκτήματά τους λόγω της ρευστότητας που διαθέτει, της πολλαπλότητας των επενδυτικών επιλογών, της μεγάλης διασποράς και της συνετής και ασφαλούς διαχείρισης των χρημάτων από ειδικευμένους στον τομέα επενδυτικούς συμβούλους.

8.8 Επεξήγηση χαρακτηριστικών Αμοιβαίων Κεφαλαίων

Η εταιρία διαχείρισεως Α/Κ είναι υποχρεωμένη σε καθημερινή βάση να δημοσιεύει στον τύπο στοιχεία του Α/Κ. Τέτοια στοιχεία είναι:

- α) Ενεργητικό - καθαρό ενεργητικό
- β) Μερίδια (συνολικός αριθμός μεριδίων)

γ) Καθαρή τιμή

δ) Τιμές διάθεσης - εξαγοράς

ε) Προμήθεια διάθεσης - εξαγοράς

στ) Απόδοση ημέρας – απόδοση μέχρι σήμερα (από την αρχή του χρόνου)

ζ) Ετήσια απόδοση

Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά ενός Α/Κ. Αναλυτικά, λοιπόν, έχουμε:

8.8.1 Ενεργητικό - καθαρό ενεργητικό

Ενεργητικό: είναι το σύνολο της περιουσίας των Α/Κ.

Καθαρό Ενεργητικό: στο σύνολο του ενεργητικού προστίθενται οι απαιτήσεις και αφαιρούνται οι υποχρεώσεις του Α/Κ. Το υπόλοιπο αποτελεί το καθαρό ενεργητικό του Α/Κ.

8.8.2 Μεριδία

Το καθαρό ενεργητικό των Α/Κ διαιρείται σε ισάξια μερίδια ή κλάσματα μεριδίων. Ο αριθμός των κυκλοφορούντων μεριδίων αυξάνεται με την έκδοση και διάθεση νέων και μειώνεται με την εξαγορά.

Κατά την ημέρα δημιουργίας των Α/Κ, η τιμή έκδοσης του μεριδίου ορίστηκε στις 1.000 δρχ/ μερίδιο.

Η συμμετοχή στο Α/Κ αποδεικνύεται με ονομαστικούς τίτλους μεριδίων, πάνω στους οποίους αναγράφεται ο αριθμός των μεριδίων που αγόρασε ο επενδυτής.

8.8.3 Καθαρή τιμή μεριδίου

Η καθαρή τιμή μεριδίου προκύπτει αν διαιρέσουμε το σύνολο του καθαρού ενεργητικού με τον αριθμό των κυκλοφορούντων μεριδίων:

Σύνολο Καθαρού Ενεργητικού

Καθαρή τιμή = $\frac{\text{Σύνολο Καθαρού Ενεργητικού}}{\text{Αριθμ. Κυκλοφ. Μεριδίων}}$

Αριθμ. Κυκλοφ. Μεριδίων

8.8.4 Τιμές διάθεσης - εξαγοράς μεριδίων

Ο επενδυτής δεν αγοράζει μερίδια Α/Κ στην καθαρή τους τιμή, αλλά στην τιμή διάθεσης.

Η τιμή διάθεσης ισούται με το άθροισμα της καθαρής τιμής συν την προμήθεια της εταιρίας.

$$\text{Τιμή Διάθεσης} = \text{Καθαρή Τιμή} + \text{Προμήθεια Διάθεσης}$$

Η τιμή εξαγοράς ισούται με τη διαφορά της καθαρής τιμής μείον την προμήθεια εξαγοράς.

$$\text{Τιμή Εξαγοράς} = \text{Καθαρή Τιμή} - \text{Προμήθεια Εξαγοράς}$$

σε πολλά Α/Κ η ΤΙΜΗ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ισούται με την ΚΛΘΑΡΗ ΤΙΜΗ, εφόσον η επένδυση έχει κλείσει χρόνο-12 μήνες).

8.8.5 Προμήθεια διάθεσης- εξαγοράς

Αν γνωρίζουμε αντίστροφα την τιμή διάθεσης και τιμή εξαγοράς καθώς και την καθαρή τιμή μεριδίου μπορούμε να υπολογίσουμε τις προμήθειες διάθεσης - εξαγοράς σύμφωνα με τους τύπους:

Τιμή Διάθεσης

$$\text{Προμήθεια Διάθεσης} = \frac{\text{Τιμή Διάθεσης} - \text{Καθαρή Τιμή}}{\text{Καθαρή Τιμή}} - 1$$

Καθαρή τιμή

Τιμή Εξαγοράς

Προμήθεια Διάθεσης = $\frac{\text{Τιμή Εξαγοράς}}{\text{Καθαρή τιμή}}$ - 1

Καθαρή τιμή

8.8.6 Απόδοση ημέρας- απόδοση μέχρι σήμερα (από την αρχή του έτους)

Δύο πολύ σημαντικά στοιχεία των Α/Κ είναι η απόδοση ημέρας και η απόδοση από την αρχή του έτους 1/1/9x μέχρι και σήμερα Η απόδοση ημέρας υπολογίζεται από τη μεταβολή της καθαρής τιμής από την προηγούμενη ημέρα (x) 100 (για % απόδοση)

Καθαρή τιμή σήμερα - Καθαρή τιμή χθες

Απόδοση ημέρας = $\frac{\text{Καθαρή τιμή σήμερα} - \text{Καθαρή τιμή χθες}}{\text{Καθαρή τιμή χθες}}$ x 100

Καθαρή τιμή χθες

Η απόδοση από την αρχή του έτους μέχρι σήμερα υπολογίζεται από τη μεταβολή της καθαρής τιμής από 1/1/9x (x) 100 (για % απόδοση)

Καθαρή τιμή σήμερα - Καθαρή τιμή 1/1/9x

Απόδοση από την αρχή του έτους = $\frac{\text{Καθαρή τιμή σήμερα} - \text{Καθαρή τιμή 1/1/9x}}{\text{Καθαρή τιμή 1/1/9x}}$ x 365

Καθαρή τιμή 1/1/9x

8.8.7 Ετησιοποιημένη απόδοση

Η Ετησιοποιημένη απόδοση μας δείχνει την προβλεπόμενη απόδοση των Α/Κ μετά την πάροδο ενός έτους, βασισόμενη στην απόδοση μέχρι σήμερα .

Απόδοση Μέχρι Σήμερα (από 1/1/9x)

$$\text{Ετησιοποιημένη Απόδοση} = \frac{\text{Απόδοση Μέχρι Σήμερα (από 1/1/9x)}}{\text{Ημέρες που έχει τρέξει ο χρόνος}} \times 365$$

8.9 Εξοδα που βαρύνουν το Α/Κ, Προμήθειες, λοιπά

έξοδα

Για την διαχείριση του Α/Κ η εταιρία διαχείρισης δικαιούται σύμφωνα με τον κανονισμό:

- Αμοιβή ύψους 1 % ετησίως επί της καθαρής αξίας του ενεργητικού Ι του Α/Κ. Η αμοιβή αυτή υπολογίζεται και εισπράττεται στο τέλος κάθε μήνα επί του μέσου όρου των ημερησίων αποτιμήσεων του καθαρού ενεργητικού του Α/Κ.
- Κατά την πώληση μεριδίων προμήθεια ύψους 2% επί της καθαρής τιμής των πωλούμενων μεριδίων. Από αυτό 1.47 % δικαιούται ο ασφαλιστής και 0,53% προορίζονται για διαχειριστικά έξοδα (για Α/Κ σταθερού εισοδήματος).
- Κατά την εξαγορά μεριδίων προμήθεια ύψους 1 % επί της καθαρής τιμής των εξαγοραζόμενων μεριδίων. Εάν η εξαγορά γίνει μετά τον πρώτο χρόνο, η προμήθεια εξαγοράς γίνεται 0% (για Α/Κ σταθερού εισοδήματος).

Ο θεματοφύλακας δικαιούται αμοιβή θεματοφυλακής ύψους 0,55% ετησίως επί της αξίας του ενεργητικού του Α/Κ. Η αμοιβή αυτή υπολογίζεται ημερησίως και εισπράττεται στο τέλος κάθε μήνα επί του μέσου όρου των ημερήσιων αποτιμήσεων του καθαρού ενεργητικού του Α/Κ.

Επίσης από το ενεργητικό των Α/Κ αφαιρούνται τα εξής έξοδα:

α. Έξοδα των ορκωτών ελεγκτών.

β. Δαπάνες αλληλογραφίας για τους μεριδιούχους.

γ. Έξοδα εκτύπωσης και δημοσίευσης στον τύπο εκθέσεων.

δ. Τηλεγραφικά, τηλεφωνικά, τηλετυπικά, καθώς και όλα τα άλλα έξοδα που αφορούν στην καθημερινή ενημέρωση της Α.Ε. διαχείρισης.

ε. Οι δαπάνες μεταφοράς κεφαλαίων για λογαριασμό των Α/Κ.

στ. Οι τόκοι δανείων των Α/Κ.

ζ. Οι δαπάνες του αναγκαίου έντυπου υλικού για την απόκτηση της ιδιότητας των μεριδιούχων (αιτήσεις, τίτλοι κ.λ.π.).

η. Αμοιβές προς τρίτους.

θ. Προμήθειες χρηματιστών.

ι. Έξοδα του θεματοφύλακα για την ασφαλή διακίνηση των μετοχών ή ομολόγων, κατά την παραλαβή και παράδοσή τους για λογαριασμό του Α/Κ.

Τα παραπάνω αφαιρούνται κάθε εργάσιμη ημέρα (με πρόβλεψη) κατά την αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού του Α/Κ μετά το κλείσιμο του Χ.Α.Α σύμφωνα με τους κανόνες του άρθρου 43 Ν.1969/1991.

8.9 Εξασφάλιση χρημάτων, δημοσιεύσεις, έλεγχοι και κυρώσεις

Η επένδυση των χρημάτων σε Α/Κ τυγχάνει απόλυτης εξασφάλισης και εμπιστοσύνης προς την εταιρία που τα διαχειρίζεται.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τους νόμους λειτουργίας των εταιριών διαχείρισης Α/Κ έχουμε:

α. Σε μια εταιρία διαχείρισης Α/Κ πρέπει να συμμετέχει ανώνυμη εταιρία σε ποσοστό τουλάχιστον 40%, της οποίας τα ολοσχερώς καταβεβλημένα κεφάλαια να ανέρχονται σε 150 εκατ. δρχ. (γεγονός που συνεπάγεται κεφαλαιακή υποδομή, εγγύηση, εξασφάλιση).

β. Το σύνολο του ενεργητικού πρέπει να είναι κατατεθειμένο σε μία από τις νόμιμα λειτουργούσες στην εγχώρια αγορά τράπεζες (πρόσθετη εγγύηση και εξασφάλιση).

γ. Υπάρχει πλήρης διαφάνεια και δημοσιότητα. Κάθε ημέρα δημοσιεύονται στοιχεία, όπως αξία καθαρού ενεργητικού, αριθμός κυκλοφορούντων μεριδίων, καθαρή αξία μεριδίων κ.λ.π. Επιπρόσθετα, υπάρχει η δυνατότητα της άμεσης ρευστοποίησης. Ο μεριδιούχος γνωρίζει από τον τύπο την τιμή πώλησης των μεριδίων που επιθυμεί να πωλήσει και μέσα σε πέντε εργάσιμες ημέρες εισπράττει το αντίτιμο.

δ. Τέλος, υπάρχει διαρκής έλεγχος από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Παράλληλα και οι δημόσιες αρχές δείχνουν να περιβάλλουν με συμπάθεια την προσπάθεια αυτή των μικροκεφαλαιούχων επενδυτών.

8.9.1 Κυρώσεις

Οι προβλεπόμενες κυρώσεις από την επιτροπή κεφαλαιαγοράς φθάνουν μέχρι και πρόστιμο Της τάξεως των 100.000 εκατ. δρχ. σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του Ν. 1969/1991 ή των αποφάσεων που εκδίδονται κατά εξουσιοδότηση του.

Επίσης, όποιος (μέλη του διοικητικού συμβουλίου, διευθυντές και υπάλληλοι της Α.Ε. διαχείρισης και του θεματοφύλακα του Α/Κ) εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδείς δηλώσεις ή ανακοινώσεις προς το κοινό σχετικά με τα οικονομικά στοιχεία το Α/Κ, με σκοπό να προσελκύσει σε αυτό επενδυτές, τιμωρείται με φυλάκιση και Χρηματική ποινή μέχρι 100.000 εκατ. δρχ.

Ακόμη, εάν μέσα σε ένα διαχειριστικό έτος η αξία του συνολικού καθαρού ενεργητικού του Α/Κ, συγκρινόμενη με τη μέση αξία του προηγούμενου έτους, μειωθεί κατά τα 6/10, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί να συγκαλέσει συνέλευση των μεριδιούχων με σκοπό τη διάλυση του Α/Κ.

8.10 Διαδικασίες διάθεσης. Ύεξαγοράς, συμπλήρωση αίτησης, κατάθεση χρημάτων, χρονικοί περιορισμοί

Για την απόκτηση μεριδίων Αμοιβαίου Κεφαλαίου απαιτούνται:

- Υποβολή γραπτής αίτησης προς την εταιρία διαχείρισης με έντυπο που παρέχεται από αυτήν και το οποίο συνοδεύεται από ενημερωτικό δελτίο για το Αμοιβαίο Κεφάλαιο, το οποίο έχει συνταχθεί σύμφωνα με το Ν. 1969/1991.
- Αποδοχή του κανονισμού του Αμοιβαίου Κεφαλαίου.
- Ολοσχερής καταβολή στο θεματοφύλακα της τιμής διάθεσης των μεριδίων σε μετρητά Η εταιρία διαχείρισης έχει το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση να δεχθεί την καταβολή της αξίας των μεριδίων

σε κινητές αξίες, τις οποίες αποτιμά σύμφωνα με το άρθρο 48 του Ν. 1%9/1991.

8.10.1 Παράδοση τίτλων

Η εταιρία διαχείρισης υποχρεούται βάσει κανονισμού να εκδίδει τους τίτλους δύο φορές το μήνα. Οι τίτλοι αποστέλλονται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή στο δικαιούχο. Η αποστολή του τίτλου με το ταχυδρομείο θα θεωρείται ότι αποτελεί παράδοση στον πελάτη. Στο επάνω μέρος του τίτλου θα αναγράφεται ο αριθμός του τίτλου και ακριβώς πιο κάτω ο αριθμός μητρώου του μεριδιούχου. Κάτω από τη λέξη ΤΙΤΛΟΣ θα τυπώνεται ο αριθμός των μεριδίων με τρία δεκαδικά ψηφία. Στο μέσο του τίτλου θα εμφανίζονται τυπωμένα τα ονόματα του δικαιούχου και των συνδικαιούχων (αν υπάρχουν).

8.10.2 Εξαγορά μεριδίων

Η εταιρία διαχείρισης υποχρεούται να εξαγοράσει μετά από αίτηση των μεριδιούχων (με την παράδοση προς αυτή των προς ακύρωση τίτλων των εξαγοραζομένων μεριδίων) μερίδια του Αμοιβαίου Κεφαλαίου, στην τιμή εξαγοράς των μεριδίων την ημέρα υποβολής της αίτησης του μεριδιούχου, η οποία δημοσιεύεται στον Τύπο την επόμενη εργάσιμη ημέρα από τη λήψη της αίτησης. Η αξία των μεριδίων που εξαγοράζεται καταβάλλεται σε μετρητά μέσα σε πέντε εργάσιμες ημέρες από την ημέρα υποβολής της αίτησης για εξαγορά.

8.10.3 Αίτηση ρευστοποίησης

Ο τίτλος που ο δικαιούχος έχει στα χέρια αποτελεί και την αίτηση ρευστοποίησης (στην πίσω πλευρά).

Η αίτηση ρευστοποίησης συμπληρώνεται από το δικαιούχο ή συνδικαιούχο ως εξής:

1. Στοιχεία δικαιούχου: Ο δικαιούχος συμπληρώνει τα στοιχεία του, όπως ακριβώς Τα ζητάει η αίτηση, γράφοντας απαραίτητως το ονοματεπώνυμό του, το όνομα πατρός, Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσής του μαζί με τον ταχυδρομικό κώδικα, το τηλέφωνο και τον Λ.Φ.Μ ή τον Α.Δ.Τ. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει το αρμόδιο άτομο, που θα παραλάβει την αίτηση, να ελέγχει την πληρότητα των στοιχείων και την ορθότητα τους σύμφωνα με την Α. Τ του κοιμιστή και σημειώνει κάτω από το πεδίο 1 ΤΩ στοιχεία της Α.Τ του κοιμιστή (Α.Δ.Τ, εκδοτική αρχή και ημερομηνία έκδοσης).

2. Εξαγοραζόμενα μερίδια: Σημειώνεται ότι ο αριθμός των μεριδίων προς εξαγορά(που μπορεί να είναι μερική ή ολική) είναι μικρότερος ή ίσος με τον αριθμό των μεριδίων, που αναγράφονται στον τίτλο. Με τη μερική εξαγορά εκδίδεται καινούργιος τίτλος και αυτόματα ακυρώνεται ο παλαιός.

Μετά τη συμπλήρωση της αίτησης ο δικαιούχος ή ο συνδικαιούχος σημειώνει τον τόπο και την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης και την υπογράφει Σε περίπτωση που η αίτηση ρευστοποίησης κατατεθεί μετά τη 1.00 το μεσημέρι, τότε στην αίτηση θα βάλουμε, σε συμφωνία με τον πελάτη, την ημερομηνία της επόμενης εργάσιμης ημέρας.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ INTERAMERICAN

Συμβαίνει 1 Σεπτεμ. 1934

- 1. Ο Αμερικανός πρεσβευτής στην Αθήνα, κ. Μπράουν, ενημέρωσε τον κ. Γαβριηλίδη ότι ο κ. Ντεβίλντς, ο οποίος είναι ο ιδρυτής της εταιρείας INTERAMERICAN, έχει επιστρέψει στην Αθήνα και είναι στην κατοικία του κ. Γαβριηλίδη.
- 2. Ο κ. Ντεβίλντς είναι ένας Αμερικανός επιχειρηματίας που έχει επενδύσει στην Ελλάδα και έχει αγοράσει μερικές εταιρείες.
- 3. Ο κ. Ντεβίλντς είναι ένας Αμερικανός επιχειρηματίας που έχει επενδύσει στην Ελλάδα και έχει αγοράσει μερικές εταιρείες.

Αίτηση Εξαγοράς Μεγιδίων

INTERTRUST ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΣΤΑΜΠΑ ΣΙΑΣΠΙΣΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Αθήνα, 1 Σεπτεμβρίου 1934

Κ. Γαβριηλίδη, κ. Ντεβίλντς

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Κ. Ντεβίλντς, κ. Γαβριηλίδη

Αίτηση πρωτοποίησης Α/Κ.

8.11 Επανεπένδυση, Μεταβίβαση, Αλλαγή ονόματος και Κλοπή/ Απώλεια Τίτλου

8.11.1 Επανεπένδυση

Στο τέλος του έτους η εταιρία στέλνει σε όλους τους μεριδιούχους επιστολές με τις οποίες θα ρωτάει τον πελάτη αν θέλει να επανεπενδύσει τα κέρδη του. Στην περίπτωση που ο μεριδιούχος συμφωνήσει, η εταιρία θα προχωρεί σε επανεπένδυση των κερδών του πελάτη στην καθαρή τιμή του μεριδίου και όχι στην τιμή διάθεσης.

8.11.2 Μεταβίβαση εν ζωή

Τα μερίδια μεταβιβάζονται "εν Ζωή" αφορολόγητα μεταξύ συγγενών Α και Β βαθμού. Γι' αυτή την μεταβίβαση θα πρέπει να γίνει μια σύμβαση μεταξύ των δύο ενδιαφερόμενων μερών. Οι μεταβιβαζόμενοι τίτλοι θα πρέπει να σταλούν μαζί με τη σύμβαση στην εταιρία διαχείρισης προκειμένου να αντικατασταθούν με άλλους, που θα γράψουν το όνομα του νέου δικαιούχου.

8.11.3 Μεταβίβαση λόγω θανάτου

Σε περίπτωση θανάτου τα μερίδια μεταβιβάζονται αφορολόγητα ανεξάρτητα του βαθμού συγγένειας. Στην περίπτωση αυτή, οι παλαιοί τίτλοι μαζί με τα σχετικά έγγραφα νομιμοποίησης στέλνονται στην εταιρία προκειμένου να εκδοθούν νέοι τίτλοι στο όνομα του νόμιμου ή των νόμιμων κληρονόμων.

8.11.4 Αλλαγή ονόματος

Σε περίπτωση γάμου ή διαζυγίου ο μεριδιούχος υποβάλλει τα αποδεικτικά της αλλαγής του ονόματος έγγραφα (π.χ. ληξιαρχική πράξη γάμου, διαζύγιο κ.λ.π.) και τους τίτλους στην εταιρία, η οποία και θα εκδώσει νέους τίτλους σε αντικατάσταση των παλαιών.

8.11.5 Αλλαγή διεύθυνσης

Επειδή η εταιρία θα ταχυδρομεί στους μεριδιούχους πολλά σημαντικά έντυπα (φορολογικά, επανεπένδυση κ.λ.π.) θα πρέπει να γνωρίζει πάντα την ταχυδρομική διεύθυνση κάθε μεριδιούχου.

Σε περίπτωση που η διεύθυνση αυτή αλλάξει, ο μεριδιούχος συμπληρώνει το έντυπο μεταβολής στοιχείων του δικαιούχου και ενημερώνει με αυτό την εταιρία διαχείρισης.

8.11.6 Κλοπή/ Απώλεια τίτλου

Σε περίπτωση κλοπής, απώλειας ή καταστροφής του τίτλου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 12α Ν. 2190/1970. Παρέχεται η δυνατότητα στο δικαιούχο να ζητήσει με αίτησή του προς τον Πρόεδρο των Πρωτοδικών Αθηνών την ακύρωση του τίτλου προκειμένου να εκδοθεί νέος.

Ο μεριδιούχος γνωστοποιεί την κλοπή ή την απώλεια του τίτλου με επιστολή προς την εταιρία.

8.11.7 Αγορά μεριδίων σε κοινό λογαριασμό

Για την αγορά μεριδίων σε κοινό λογαριασμό ισχύουν οι διατάξεις του Ν. 5638/1932 περί καταθέσεων σε κοινό λογαριασμό.

Στην αίτηση αγοράς μεριδίων θα πρέπει να υπογράψουν εκτός αυτού που την υποβάλλει και όλοι οι συνδικαιούχοι.

- Όταν κάποιος από τους συνδικαιούχους είναι ανήλικος, άντ' αυτού υπογράφει αυτός που νόμιμα ασκεί την πατρική εξουσία.
- Όλα τα ενημερωτικά έντυπα, καθώς και η επιταγή για την είσπραξη μερίσματος, θα στέλνονται σ' αυτόν που έχει υποβάλει την αίτηση.

- Σε περίπτωση εξαγοράς, η επιταγή θα βγαίνει στο όνομα και θα στέλνεται στη διεύθυνση του συνδικαιούχου εκείνου, που έχει υπογράψει την αίτηση εξαγοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΠΕΝΔΥΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Μετά τις τελευταίες πολιτικές εξελίξεις, αλλά και τη σταθερότητα που επικρατεί στην ελληνική αγορά, είναι πλέον ορατό ότι λόγω της διαδικασίας σύγκλισης τα πραγματικά επιτόκια των τραπεζών ακολουθούν μια συνεχή πτωτική πορεία.

Άμεση συνέπεια των γεγονότων αυτών είναι και η μείωση των επιτοκίων των κρατικών τίτλων (ομόλογο, έντοκα).

Συνεπώς, ο Έλληνας επενδυτής είναι πλέον "υποχρεωμένος" να καταλήξει σε εναλλακτικές μορφές επένδυσης με υψηλότερες αποδόσεις. Ήδη παρουσιάσαμε τη δυνατότητα επένδυσης σε Λ/Κ, είτε σταθερού είτε αναπτυξιακού χαρακτήρα για έναν επενδυτή όμως που θα ήθελε η διαχείριση των χρημάτων του να γίνεται από τον ίδιο (με τη βοήθεια φυσικά έμπειρων χρηματιστών) και κατά συνέπεια να αναλάβει υψηλότερο ρίσκο με την προοπτική σημαντικών κερδών, το ΧΑΑ αποτελεί τη λύση.

Ειδικά σήμερα, που η πορεία του ελληνικού χρηματιστηρίου χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη ομαλότητα και διαφάνεια (μετά τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις και τη λειτουργία των ΕΠΕΥ - Εταιριών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών).

Η επένδυση σε επιλεγμένες μετοχές του ελληνικού χρηματιστηρίου μπορεί να αποδώσει σημαντικά κέρδη, αρκεί να γίνεται με την απαραίτητη προσοχή και το σωστό χρονικό προγραμματισμό.

Θα προσπαθήσουμε με απλές αναφορές στους κανόνες του ΧΑΑ να δώσουμε μια εικόνα που να απομυθοποιήσει το χώρο και να δώσει στον επενδυτή τη δυνατότητα να κερδίσει σημαντικά οφέλη, βοηθώντας ταυτόχρονα και την ελληνική χρηματαγορά ώστε να αποτελέσει μια δυνατή και επικερδή εναλλακτική τοποθέτηση των χρημάτων για τους πιο τολμηρούς αλλά και πιο κερδισμένους.

Κανείς δεν μπορεί να προβλέψει το μέλλον, αλλά το παρελθόν είναι πολλές φορές αποκαλυπτικό και μας δείχνει ότι την τελευταία πενταετία πολλές μετοχές του ΧΑΑ έδωσαν σημαντικότερα κέρδη για τους επενδυτές που τις προτίμησαν.

Παραθέτουμε δύο πολύ σημαντικούς και αποκαλυπτικούς πίνακες στη σελίδα 100, με στοιχεία μεταβολών ανά κλάδο και δεικτών, όπου συνολικά μπορεί κανείς να διακρίνει την αναπτυξιακή πορεία τόσο του ελληνικού Χρηματιστηρίου όσο και άλλων δεικτών ξένων χρηματιστηρίων την τελευταία τετραετία.

9.1 Επενδυτικός στόχος

Ο στόχος είναι να αγοράσουμε μετοχές που η τιμή τους θα πολλαπλασιαστεί σε λίγα χρόνια.

Για να το πετύχουμε αυτό θα πρέπει, βάσει συγκεκριμένων παραμέτρων, να "ανακαλύψουμε" από νωρίς εταιρίες με εξαιρετικές προοπτικές ανάπτυξης.

Οι πιο κερδισμένες μετοχές δεν είναι τα ονομαζόμενα "blue chips" (εταιρίες υψηλής εσωτερικής αξίας με μεγάλα διαχειριζόμενα κεφάλαια), αλλά εταιρίες μικρές, ραγδαία αναπτυσσόμενες με ηγετική θέση σε κλάδους που δεν επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τους κύκλους της οικονομίας.

Ακόμη στους κερδισμένους εντάσσονται εταιρίες που έγιναν αντικείμενο εξαγοράς ή συγχωνεύσεων με αποκλειστικό σκοπό να χρησιμοποιηθούν ως "όχημα" για εισαγωγή στο ΧΛΑ και που τελικά αποτέλεσαν δυναμικές μονάδες στον κλάδο τους.

9.2 Πως επιλέγουμε μετοχές

Για να επιλέξουμε μια μετοχή την οποία θα θέλαμε να αγοράσουμε προκειμένου να την έχουμε στο χαρτοφυλάκιό μας, εφαρμόζουμε κάποια κριτήρια αξιολόγησης. Τα κυριότερα από αυτά είναι:

Το πρώτο και σημαντικότερο κριτήριο για να αξιολογήσουμε μια μετοχή πριν προχωρήσουμε σε αγορά είναι η αύξηση των πωλήσεών της να είναι μεγαλύτερη από 15% και των κερδών πάνω από 30% συγκριτικά με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα το οποίο παρακολουθούμε.

Προτιμούμε εταιρίες, των οποίων οι ρυθμοί ανάπτυξης μεγαλώνουν κάθε χρόνο. Για να τις βρούμε ελέγχουμε τους ισολογισμούς που δημοσιεύονται σε διάφορες οικονομικές εφημερίδες. Θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη βάση σ' αυτό το κριτήριο, γιατί μεγαλύτερη σημασία για τον επενδυτή έχουν τα κέρδη ανά μετοχή και όχι τα συνολικά. Και αυτό γιατί μόνο επιτυχημένες επενδύσεις αυξάνουν τα κέρδη, ενώ τα συνολικά μπορούν να τα αυξήσουν και οι μη επιτυχημένες. Τα κέρδη ανά μετοχή είναι πολύ σημαντικός δείκτης που μας δείχνει την πορεία μιας μετοχής στο μέλλον. Για να βρούμε τα κέρδη ανά μετοχή διαιρούμε τα συνολικά κέρδη της εταιρίας χωρίς τους φόρους δια του αριθμού των μετοχών.

Από τα κέρδη που αντιστοιχούν σε κάθε μετοχή ένα μέρος παραμένει στην επιχείρηση για να ενισχύσει την κερδοφόρα δύναμή της και το άλλο μοιράζεται στους μετόχους ως μέρισμα

Είναι λογικό ότι τα κριτήρια ανάπτυξης που θέσαμε παραπάνω δύσκολα μπορούν να τα πιάσουν εταιρίες-γίγαντες. Άρα προσανατολιζόμαστε σε μικρές εταιρίες, που παρουσιάζουν όμως ένα πρωτοποριακό προϊόν ή υπηρεσία που μπορεί να γνωρίσει μεγάλη ανάπτυξη.

Το δεύτερο κριτήριο, το οποίο θέτουμε προκειμένου να επιλέξουμε μετοχή, είναι η ηγετική της θέση στον κλάδο.

Προτιμούμε εταιρίες που πραγματικά κυριαρχούν στον κλάδο τους ή τη γεωγραφική τους περιοχή. Με λίγα λόγια, προτιμάμε αυτές που είναι μονοπώλια ή σχεδόν μονοπώλια. Αισθανόμαστε ασφαλείς όταν στο φυλάκιό μας περιλαμβάνονται εταιρίες με μηδενικό ή σχεδόν μηδενικό ανταγωνισμό.

Ένα τρίτο κριτήριο για να επιλέξουμε μια μετοχή είναι να προσπαθήσουμε να επικεντρώσουμε την προσοχή μας σε εταιρίες που θα έχουν την ευκαιρία να αναπτύσσονται ακόμα και όταν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση.

Εταιρίες τέτοιες είναι όσες έχουν πολύ υψηλό αριθμό ανεκτέλεστων παραγγελιών και εξαιρετικά υψηλές νέες παραγγελίες. Είναι απόλυτες ενδείξεις ότι πιθανότατα η ανάπτυξή τους θα συνεχιστεί παρ' όλο που η οικονομία για ένα χρονικό διάστημα ενδέχεται να γνωρίζει κάμψη. Τις εταιρίες αυτές τις ονομάζουμε με μια λέξη αντικυκλικές. Είναι οι εταιρίες αυτές των οποίων οι πωλήσεις ανεβαίνουν όταν το ΑΕΠ μειώνεται.

Τέταρτο κριτήριο για να επιλέξουμε μία μετοχή είναι η μη ευρεία γνώση της πορείας της στους διάφορους χρηματιστηριακούς κύκλους. Δεν αξίζει βεβαίως να γνωρίζεις ό, τι είναι γνωστό στους άλλους, διότι είναι αβέβαιο αν θα προλάβεις να κάνεις τις σωστές κινήσεις στο σωστό χρόνο. όταν η πληροφόρηση για την εταιρία έχει ήδη διαδοθεί επικεντρωνόμαστε κυρίως σε εταιρίες που δεν υπάρχουν στα χαρτοφυλάκια των λεγόμενων θεσμικών επενδυτών και των τραπεζών.

Είναι εταιρίες νέες με μικρά κέρδη που πιστεύουμε ότι θα αναπτυχθούν ραγδαία, αφού βέβαια τις μελετήσουμε προσεκτικά.

Ίσως πολλοί από τους χρηματιστηριακούς δείκτες τους οποίους οι αναλυτές παρακολουθούν να μην έχουν να δείξουν τίποτε για τη συγκεκριμένη εταιρία που θα επιλέξουμε, αλλά, όπως αντιλαμβάνεστε, τα μεγάλα κέρδη βγαίνουν από μη "αποτελεσματικές" αγορές έτσι όπως τουλάχιστον φαίνονται αρχικά.

Πέμπτο κριτήριο είναι η επιλογή εταιριών, των οποίων οι υπηρεσίες ή τα προϊόντα έχουν προοπτικές για ένα διαρκώς αυξανόμενο και επαναλαμβανόμενο αριθμό αγορών. Θέλουμε εταιρίες που οι τωρινοί τους πελάτες θα ξαναγοράσουν τα προϊόντα τους, όπως άλλωστε και οι νέοι πελάτες.

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι γνωστές εταιρίες αναλωσίμων όπως για παραδείγματα είναι η Goody's που φτιάχνει χάμπουργκερ και συνεχώς επαναλαμβάνει τις πωλήσεις της και η Gillette που φτιάχνει ξυραφάκια και συνεχώς επαναλαμβάνει τις πωλήσεις σε νέους αλλά και σε παλιούς πελάτες της.

Το έκτο κριτήριο για την επιλογή μας θα πρέπει να προσανατολίζεται σε εταιρίες που μπορούν να έχουν σε διαφορετικά σημεία κέντρα πώλησης.

Είναι ο γνωστός παράγων cookie cutter (εργαλείο που κόβει πανομοιότυπα μπισκότα). Έτσι, αν μια εταιρία που παρακολουθούμε μπορεί και έχει πανομοιότυπα κέντρα πώλησης και κάνει επαναλαμβανόμενες αγορές, τότε σίγουρα αξίζει να έχουμε τις μετοχές της στο προσωπικό μας χαρτοφυλάκιο.

Εκτός απ' αυτά τα γενικά χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια εταιρία που θα επιλέξουμε, υπάρχουν και ορισμένα πιο ειδικά. Έτσι, για να φτιάξει ένα σωστό χαρτοφυλάκιο ένας επενδυτής κατ' αρχήν επιλέγει τις εταιρίες του κλάδου με απόλυτη σύγκριση και μειώνει το ρίσκο του με

διαφοροποίηση των μετοχών σ' ένα χαρτοφυλάκιο. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι αυξάνει τον αριθμό των διαφορετικών εταιριών που έχει στο χαρτοφυλάκιο του.

9.3 Διαφοροποίηση χαρτοφυλακίου

Ας σταθούμε λίγο στην έννοια της διαφοροποίησης των εταιριών μέσα σ' ένα χαρτοφυλάκιο. Αν θέλουμε να μιλήσουμε πολύ απλά, είναι το να μη βάζουμε όλα τα αυγά στο ίδιο καλάθι. Αποβλέπει στο να προστατευτεί ο επενδυτής έναντι του ρίσκου που απορρέει από την επιλογή μιας και μόνο εταιρίας. Η προστασία επιτυγχάνεται με το ν' αγοράζουμε μετοχές από διαφορετικούς κλάδους, μεταβάλλοντας τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου ανάλογα με τη θέση τους στην αγορά.

Επίσης, στη διασπορά του χαρτοφυλακίου μας δεν θα πρέπει να ξεχνάμε και τις άλλες μορφές επένδυσης. Δηλαδή, μέσα σ' ένα χαρτοφυλάκιο με μετοχές δεν θα ήταν άσχημα να υπήρχαν και τίτλοι Αμοιβαίων Κεφαλαίων ιδιαίτερα επιλεγμένων, ομολογίες ή έντοκα γραμμάτια του δημοσίου.

9.4 Διαχείριση χαρτοφυλακίου

Ο επενδυτής, αφού σχηματίσει το χαρτοφυλάκιο του επιλέγοντας τις εταιρίες που το απαρτίζουν, θα πρέπει να πάρει αποφάσεις σχετικές με το ύψος των κεφαλαίων που θα τοποθετήσει αλλά και τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου του. Ειδικά για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου του, είναι απαραίτητη η παρουσία υπεύθυνου χρηματιστηριακού συμβούλου και χρηματιστηριακού γραφείου με το οποίο θα συνεργάζεται για τις αγοραπωλησίες των μετοχών.

Πέρα όμως από τη βοήθεια του χρηματιστή ή του συμβούλου θα πρέπει ο ίδιος ο επενδυτής να είναι ενημερωμένος για μια σειρά θεμάτων όπως:

- τη λειτουργία της χρηματιστηριακής αγοράς
- τη φύση των χρηματιστηριακών χρεογράφων και τον κίνδυνο που αυτά συνεπάγονται
- τα γενικότερα οικονομικά και πολιτικά γεγονότα που ίσως συμβούν και επηρεάσουν την αγορά.

Το πληροφοριακό σύστημα ενός μέσου επενδυτή είναι ο οικονομικός Τύπος και η γνώση, η πρόβλεψη αλλά και η ανάλυση των οικονομικών και των πολιτικών παραγόντων που επηρεάζουν το ελληνικό χρηματιστήριο.

Η διαχείριση του χαρτοφυλακίου είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα και έχει να κάνει με πολιτικές που εφαρμόζονται από τον πελάτη-επενδυτή σε συνεργασία με τον χρηματιστηριακό του σύμβουλο, σε αγορές και πωλήσεις χρεογράφων, έτσι ώστε να προστατευθεί το χαρτοφυλάκιο από ζημιές και να υπάρξει μεγιστοποίηση των κερδών. Σε ένα τόσο σημαντικό ζήτημα όπως η διαχείριση του χαρτοφυλακίου θα γίνει παράθεση σε ορισμένα "γνωμικά" της χρηματιστηριακής αγοράς, τα οποία ήταν πολύ της μόδας στις αρχές της δεκαετίας μας στα ξένα χρηματιστήρια και περιέχονται στο βιβλίο: "Γνωμικά Χρηματιστηριακής αγοράς" (5η έκδοση, J. Wiley and Sons N. Y) των: R. TeweJes and EdBradley.

- Κόψε τις Ζημιές και άσε τα κέρδη να τρέχουν.
- Απόφυγε τις πολλές μετακινήσεις από χρεόγραφο σε χρεόγραφο.
- Μην εμπιστεύεσαι το παρελθόν της χρηματιστηριακής αγοράς.
- Ποτέ μην κερδοσκοπείς για συγκεκριμένη ανάγκη.
- Αγόραζε όταν οι άλλοι πουλάνε και πούλα όταν οι άλλοι αγοράζουν.
- Ρευστοποίησε μέρος των κερδών σου.

- Ποτέ μην αγοράσεις μια μετοχή μετά από παρατεταμένη πτώση.
- Ποτέ μην πουλάς όταν υπάρχει φήμη για επικείμενη απεργία.
- Δεν είναι η τιμή που μετράει στην αγορά μιας μετοχής αλλά ο χρόνος που την αγοράζεις.
- Όταν δεν ξέρεις τι να κάνεις μην κάνεις τίποτα.
- Μάθε να υφίστασαι τη ζημιά όσο το δυνατό νωρίτερα.
- Μην αγοράζεις το αυγό προτού το κάνει η κότα.
- Όταν οι τιμές κλείνουν δυνατά μετά από ολοήμερη άνοδο, η επόμενη κίνηση είναι πιθανότατα καθοδική.
- Η αξία μιας μετοχής έχει πολύ λίγο να κάνει με τις προσωρινές διακυμάνσεις.
- Εάν δεν θ' αγοράζεις μια μετοχή τότε πούλα την.
- Η αγορά θα συνεχίζει να παρουσιάζει διακυμάνσεις.
- Κάθε επενδυτής είναι ένας απογοητευμένος κερδοσκόπος.
- Όχι όλα τα αυγά στο ίδιο καλάθι ποια αυγά, όμως, σε ποιο καλάθι είναι το κύριο ερώτημα.
- Το να βασίζεις όλες τις αποφάσεις σου σε διαγράμματα είναι σαν τη μαύρη μαγεία μερικές φορές δουλεύει τις περισσότερες όμως αποτυγχάνει.
- Αν βρεις μια κατσαρίδα στην κουζίνα σου, το πιο πιθανό είναι να υπάρχουν κι άλλες. Αν έμαθες ένα άσχημο νέο, το πιο πιθανό είναι πως έρχονται κι άλλα.

Αυτά κι άλλα παρόμοια γνωμικά που κυκλοφορούν στους χρηματιστηριακούς κύκλους βοηθούν τον επενδυτή να αντιληφθεί τη νοοτροπία στην οποία θα βασίσει τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου του.

Υπάρχουν διαχειριστές που βασίζουν την αγοραπωλησία των μετοχών αποκλειστικά στις τεχνικές αναλύσεις, οι οποίες προέρχονται από μελέτη διάφορων χρηματιστηριακών δεικτών. Κάποιοι άλλοι βασίζονται μόνο σε θεμελιώδεις αναλύσεις από τις πληροφορίες που κυκλοφορούν στην αγορά για κάποιες εταιρίες. Ο σωστός συνδυασμός των δύο αναλύσεων πιστεύουμε πως φέρνει το ποθητό αποτέλεσμα.

Το χρηματιστήριο είναι μάχη και πρέπει να έχουμε την καλύτερη δυνατή πληροφόρηση και πειθαρχία, έτσι ώστε να επενδύσουμε αποτελεσματικά. Οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι τέτοιες που να υπερέχουν από τις πληροφορίες που έχουν όλοι οι υπόλοιποι. Γι' αυτό το λόγο όταν ερευνούμε μια μετοχή θα πρέπει να βασιζόμαστε σε πρωτότυπα στοιχεία και όχι σε αριθμούς και δείκτες που μπορούν να επεξεργαστούν σχεδόν όλοι με τους υπολογιστές τους.

Κατά την ερευνά μας προτιμούμε εταιρίες, οι οποίες διευθύνονται ακόμα από τους ιδρυτές τους, γιατί είναι άνθρωποι που "πονάνε" την εταιρία, που δουλεύουν πολλές ώρες την ημέρα γι' αυτήν και έχουν όλα τα κίνητρα να δουν τη μετοχή της εταιρίας τους να ανεβαίνει.

Πολλές φορές σε μια έρευνα ψάχνουμε για μετοχές που η τιμή τους είναι φθηνή. Τις περισσότερες φορές η μετοχή μιας "φθηνής" εταιρίας είναι δικαιολογημένα χαμηλή. Τι σημαίνει αυτό; Είναι χαμηλή γιατί δεν αξίζει περισσότερο. Προσοχή, λοιπόν, σε εταιρίες που είναι φαινομενικά φθηνές, γιατί αυτό σημαίνει ότι στην πραγματικότητα δεν έχουν τη δύναμη για παραπάνω άνοδο.

9.5 Πότε πουλάμε

Μια σημαντική ερώτηση που πρέπει να κάνει ο επενδυτής κατά τη διάρκεια της διαχείρισης του χαρτοφυλακίου του είναι το πότε πουλάμε.

Το να αγοράζεις είναι σχετικά εύκολο, το δύσκολο μέρος είναι να πουλήσεις μέρος των μετοχών σου ή ολόκληρο το χαρτοφυλάκιο.

- Μερικοί πουλούν από ένστικτο, που δεν είναι πάντα ο ιδανικότερος τρόπος για να παίρνεις αποφάσεις.
- Κάποιοι άλλοι χρησιμοποιούν αποκλειστικά διαγράμματα. Αυτό σημαίνει πως λειτουργούν όπως και η πλειοψηφία των επενδυτών.
- Άλλοι κοιτάζουν τις πωλήσεις και τα κέρδη. Αγοράζουν όταν ακούν καλά νέα και πουλούν όταν ακούν δυσάρεστα νέα.

Πολλοί επενδυτές επίσης ζουν σ' έναν "κόσμο ελπίδας" που σημαίνει ότι η μετοχή που πέφτει θα σταματήσει να πέφτει, θα δημιουργήσει βάση και θα ξαναπέσει. Αυτό μπορεί να συμβαίνει μερικές φορές, αλλά μην περιμένετε να γίνεται πάντα.

- Ξανακάνετε την έρευνά σας για τη συγκεκριμένη μετοχή και, αν πραγματικά τα θεμελιώδη μεγέθη άλλαξαν, ξεπουλήστε.
- Είναι σημαντικό να παρακολουθούμε την πορεία της μετοχής που αγοράσαμε και είναι επίσης σημαντικό να μην πουλάμε τη μετοχή μιας εταιρίας που μας έδωσε βραχυχρόνια κέρδη.
- Ένας ασφαλής τρόπος να πουλήσουμε τις μετοχές μας είναι στην πρώτη απότομη άνοδο να δώσουμε το 1/3 από αυτές και να αγοράσουμε άλλες.

- Κατόπιν όμως η ελπίδα μας είναι να κρατήσουμε για πολύ καιρό το υπόλοιπο κομμάτι της μετοχής μας, έχοντας όμως διασφαλίσει προηγουμένως και ρευστοποιήσει κάποια κέρδη μας.

9.6 Κατηγορίες επενδυτών

Στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών αλλά και γενικότερα στο Χρηματιστήριο υπάρχουν δύο μεγάλες κατηγορίες επενδυτών: οι θεσμικοί και οι ιδιώτες.

9.6.1 Θεσμικοί Επενδυτές

Θεσμικοί επενδυτές είναι:

- εταιρίες χαρτοφυλακίου
- αμοιβαία κεφάλαια
- τράπεζες
- ασφαλιστικές εταιρίες και
- ασφαλιστικά ταμεία

Στους θεσμικούς κατατάσσουμε και τους επενδυτές από το εξωτερικό.

Οι πράξεις που γίνονται από τους θεσμικούς επενδυτές είναι πολύ μεγάλες σε όγκο. Συνήθως τους χαρακτηρίζει επαγγελματική κατάρτιση καθώς βλέπουν το Χρηματιστήριο ως μακροπρόθεσμη προοπτική επένδυσης.

9.6.2 Ιδιώτες Επενδυτές

Οι ιδιώτες επενδυτές είναι το πιο μεγάλο και το πιο ρευστό μέρος του χρηματιστηρίου. Έχουν βασικές αδυναμίες έγκυρης πληροφόρησης και έλλειψη γνώσεων, παρ' όλα αυτά όμως συμμετέχουν κατά ένα πολύ μεγάλο κομμάτι στον ημερήσιο τζίρο στο Χρηματιστήριο Αξιών

Αθηνών. Οι επενδυτές αυτοί χρειάζονται οπωσδήποτε τη βοήθεια ειδικού χρηματιστηριακού συμβούλου για τις πράξεις τους.

9.6.3 Επενδυτές από το εξωτερικό

Θεωρούνται κομμάτι των θεσμικών, αλλά η διαφορά τους είναι ότι εισάγουν κεφάλαια προς την Ελλάδα και δεν τα αντλούν από την εγχώρια αγορά. Συνήθως είναι εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου που επενδύουν στο ελληνικό χρηματιστήριο, είτε γιατί το θεωρούν αναδυόμενη αγορά, είτε γιατί πολλές φορές, για να πετύχουν καλύτερη διασπορά, οπότε και μείωση του ρίσκου, στα δικά τους χαρτοφυλάκια

9.6.4 Κερδοσκόποι επενδυτές

Θα πρέπει να γίνει ειδική μνεία στους κερδοσκόπους επενδυτές, οι οποίοι προσπαθούν με τις κινήσεις τους κερδοσκοπικά και μόνο να αντλήσουν κέρδη από μια μετοχή κάνοντας αγοραπωλησίες διάρκειας μερικών ημερών.

9.7 Είδη μετοχών

Κλείνοντας το κομμάτι των όρων που πρέπει ο επενδυτής να γνωρίζει προκειμένου να επενδύσει στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, είναι σκόπιμο να αναφερθούμε στα υπάρχοντα είδη μετοχών.

Οι μετοχές, λοιπόν, είναι χρεόγραφα ιδιοκτησίας, που η επιχείρηση πουλά στο επενδυτικό κοινό, προκειμένου να αντλήσει κεφάλαια για να χρηματοδοτήσει νέες επενδύσεις.

Η επιχείρηση στην περίπτωση αυτή μπορεί να εκδώσει δύο είδη μετοχών: τις κοινές και τις προνομιούχες.

Αυτές μπορεί να είναι είτε ονομαστικές είτε ανώνυμες κατά περίπτωση. Στην ονομαστική μετοχή είναι υποχρεωτικό να αναγράφεται πάνω στον τίτλο: το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η ιδιότητα του κατόχου του τίτλου και να μπορεί να τη μεταβιβάσει σύμφωνα με τη διαδικασία που

προβλέπει ο νόμος. Αντίθετα στην **ανώνυμη μετοχή** δεν αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του κατόχου και μπορεί να μεταβιβαστεί με απλή παράδοση.

Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζονται οι ανώνυμες μετοχές, γιατί θα πρέπει να κρατούνται καλά φυλαγμένες σε ασφαλή σημεία (θεματοφυλακή).

Θεματοφυλακή: είναι η φύλαξη των μετοχών, που ης περισσότερες φορές αναλαμβάνει η χρηματιστηριακή εταιρία με την οποία συνεργάζεται ο επενδυτής.

Όπως αναφέραμε προηγουμένως, οι μετοχές είναι κοινές ή προνομιούχες.

Ας τις εξετάσουμε:

Η **κοινή μετοχή** παρέχει στον κάτοχό της τα παρακάτω δικαιώματα:

- α) δικαίωμα ψήφου στις συνελεύσεις της εταιρίας
- β) δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή των κερδών
- γ) δικαίωμα προτίμησης σε περίπτωση έκδοσης νέων μετοχών
- δ) δικαίωμα συμμετοχής κατ' αναλογία του αριθμού των μετοχών στη διανομή του ενεργητικού της Α.Ε., σε περίπτωση διάλυσης ή πτώχευσης.

Στις **προνομιούχες**, αν υπάρχουν (αν δηλαδή η εταιρία εκδίδει και προνομιούχες μετοχές), έχουν αφαιρεθεί ορισμένα από τα προαναφερθέντα δικαιώματα και άντ' αυτών ισχύουν άλλα.

Τα επιπλέον των κοινών μετοχών δικαιώματα συνήθως είναι:

- α) στο μέρισμα έχουν έναντι των κοινών προτεραιότητα στη λήψη του πρώτου μερίσματος
- β) στη λύση της εταιρίας προηγούνται στη διανομή του ενεργητικού
- γ) ειδικά δικαιώματα (μετοχές μετατρέψιμες, ανακλήσιμες και εξαργυρώσιμες)

δ) δικαίωμα σωρευτικού μερίσματος για τις χρήσεις κατά τις οποίες η εταιρία δεν είχε κέρδη.

Οι προνομιούχες στερούνται του δικαιώματος ψήφου και δεν συμμετέχουν στη διανομή των κερδών, όπως οι κοινές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΖΩΗΣ ΩΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Στις μέρες μας ο όρος επένδυση είναι συνυφασμένος με το κέρδος και στις περισσότερες φορές μετριέται ως ποσοστό επί του ποσού επένδυσης. Ακόμα και στις πιο μικρές αγορές η προσπάθεια για αποκόμιση κερδών θεωρείται πια τρόπος ζωής.

Βάζοντας τις μορφές επένδυσης σε κάποια κλίμακα που τη ρυθμίζει η σημαντικότητα του αποτελέσματος (δηλαδή το ποσοστό των κερδών), βλέπει κανείς ότι όλες αυτές οι μορφές έχουν να κάνουν με χρηματιστήριο, μετοχές, χρεόγραφο, ακίνητα, αμοιβαία κεφάλαια και γενικά προϊόντα καθαρόαιμα τραπεζικά.

Αρκετά συνηθισμένο φαινόμενο και ανθρώπινη συνήθεια, η αποταμίευση, πέρασε από το προσκέφαλο στο στρώμα, από το στρώμα στο μπαούλο, από το μπαούλο στο συρτάρι, από το συρτάρι στο χρηματοκιβώτιο και από αυτό στους τραπεζικούς λογαριασμούς, που είναι η τελική ευθεία για όλες τις επόμενες μορφές επενδύσεων.

Οι πιο πάνω πρωτοβουλίες έχουν να κάνουν με την παράδοση και το μύθο του λαού, που θαυμάζει το "μυρμήγκι" και κατηγορεί το "τζιτζίκι" το οποίο τραγουδάει απολαμβάνοντας τα αγαθά της ζωής.

Και είναι ωραίο να απολαμβάνεις τα αγαθά, όσο η ζωή του ανθρώπου εξελίσσεται φυσιολογικά χωρίς ατυχήματα, ασθένειες, πρόωρους θανάτους μόνιμες ανικανότητες.

Γιατί αν κανείς ρωτούσε όλους αυτούς που επένδυσαν και αναγκάστηκαν να πληρώσουν διάφορα νοσήλια από τα κέρδη, θα δήλωναν ότι έχασαν και το κεφάλαιό τους.

Για να είναι πιο κατανοητό και ίσως πιο ανθρώπινο θα γίνει αναφορά σε μία προσφιλή ιστορία δυο επιβατών και ενός θαλάσσιου μέσου που μετέφερε επιβάτες από τη μία όχθη στην άλλη.

«Ήταν δυο επιβάτες στο ίδιο πλοiάριο με τον ίδιο προορισμό. Ο ένας πλούσιος και πολύ ευτυχής γιατί γιόρταζε τα 15 χρόνια γάμου με τη σύζυγό του και για αυτή την επέτειο της είχε αγοράσει ένα ακριβό κολιέ, προκειμένου να την ευχαριστήσει για την προσφορά της στην συμβίωση. Ο άλλος επιβάτης επέστρεφε από την καθημερινή του απασχόληση με ένα δώρο σε ένα πακέτο όχι ιδιαίτερα ελκυστικό, το οποίο το όφειλε στα παιδιά του για τη σχολική τους χρονιά.

Στα μέσα της διαδρομής του πλοiαρίου ξέσπασε στο κατάστρωμα φωτιά που ανάγκασε τον καπετάνιο να ζητήσει βοήθεια από τα διπλανά πλεούμενα και επίσης να καλέσει τους επιβάτες να εγκαταλείψουν το σκάφος. Οι δυο φίλοι έπεσαν στη θάλασσα, έχοντας ο ένας ένα κολιέ αξίας περίπου 3.000,00 € και ο άλλος ένα λάστιχο (σαμπρέλα) ποδηλάτου».

Είναι φανερό ότι τα δύο αντικείμενα, το κολιέ και η σαμπρέλα, δεν έχουν τίποτε κοινό, όμως το ένα είναι επένδυση και το άλλο ασφάλεια. Είναι γεγονός ότι οι άνθρωποι δεν έφθασαν ακόμη να δουν την ασφάλιση ως μια μορφή επένδυσης. Πολλοί βέβαια την κατατάσσουν πρώτη στην οικογένεια των επενδύσεων και φυσικά είναι, αφού δίνει την ευκαιρία να προαγοράσει κανείς το ετήσιο εισόδημά σου, Την ιατρική - νοσηλευτική εξέλιξη, για τις επόμενες 364 ημέρες που ακολουθούν, ότι κι αν συμβεί.

Ασφάλιση είναι ίσως η καλύτερη μορφή επένδυσης αφού έχεις τη δυνατότητα να αγοράσεις την προστασία των επόμενων ετών, εάν χαθεί η ικανότητα να έχεις εισόδημα.

Σαφώς είναι μορφή επένδυσης, γιατί τι σπουδαιότερο από το όταν είσαι νέος και εργαζόμενος, να φροντίσεις για το μέλλον;

Και τι σοφότερο από το να εξασφαλίσεις τα νοσήλια και τα κέρδη σε μεγάλη ηλικία;

Μορφές και συνδυασμοί ασφάλισης υπάρχουν πολλοί. Ο κάθε ενδιαφερόμενος καλείται να συνεργαστεί με τον ασφαλιστικό του σύμβουλο, προκειμένου να του υποδείξει μέσω των τεχνικών διαπίστωσης αναγκών τι θα ήταν σωστότερο να αγοράσει και για πόσο διάστημα, αφού οι ανάγκες όλων μας επηρεάζονται από τον πληθωρισμό, το επαγγελματικό, το οικογενειακό και το οικονομικό γίγνεσθαι.

Λξίζει να επενδύει κανείς και θα πρέπει οι άνθρωποι να παροτρύνονται να επενδύουν. Όμως θα πρέπει προηγουμένως να είναι ασφαλισμένοι, δηλαδή να επενδύουν ασφαλισμένοι και όχι να ασφαλιζονται επενδύοντας.

Ας δούμε τα πράγματα όπως ήταν πριν από τη γέννηση του θεσμού "Επένδυση" με την έννοια που γνωρίζουμε σήμερα.

Μετά το διάγγελμα του Βίσμαρκ (1881), που στην πραγματικότητα ήταν το έτος της θεμελίωσης της "Κοινωνικής Ασφάλισης", πολλοί νόμοι θεσπίστηκαν για να θέσουν τη βάση σε διάφορα άλλα ζητήματα.

Έτσι έχουμε:

1883 ασφάλιση ασθένειας

1848 ασφάλιση εργατικών ατυχημάτων

1899 ασφάλιση γήρατος και αναπηρίας

1911 ασφάλιση θανάτου και, τέλος, το

1927 ασφάλιση ανεργίας.

Κατόπιν βέβαια η εξέλιξη ήταν ραγδαία καθώς και η ποικιλομορφία των παροχών και των καλύψεων.

Δύο συστήματα χρησιμοποιούνται από την κοινωνική ασφάλιση, απαραίτητα για τη λειτουργία μιας "συναλλαγματικής σχέσης". Αυτά είναι:

- διανεμητικό σύστημα (Pay-as-you-go) και
- κεφαλαιοποιητικό σύστημα (Funded).

Το δεύτερο σύστημα είναι αυτό που κυρίως χρησιμοποιείται από την ιδιωτική ασφαλιστική βιομηχανία.

Ο ρόλος της ασφάλισης, είτε πρόκειται για κοινωνική είτε για ιδιωτική, είναι η διασφάλιση και η προστασία των πολιτών ενός κράτους σε περιόδους ασθένειας και γήρατος.

Γνωρίζοντας την τάση των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης να μειώνουν σταδιακά τις παροχές προς τους ασφαλισμένους τους και αντίστροφα να αυξάνουν τον χρόνο συνταξιοδότησης, καταλήγουμε εύκολα στο εξής συμπέρασμα:

Στο εγγύς μέλλον θα περιοριστούν σοβαρά οι παροχές των ασφαλιστικών ταμείων.

Ως τρόποι αντιμετώπισης της κατάστασης αυτής εμφανίζονται τα:

- Προσωπικά Επενδυτικά Προγράμματα Συνταξιοδότησης (Pension Fund/Plans) και τα
- Unit Linked.

Και τα δύο είναι προϊόντα, τα οποία αναδύθηκαν ύστερα από τη διαμόρφωση μιας νέας κατάστασης στον ευρωπαϊκό χώρο στις αρχές της δεκαετίας του '90.

Έχουν τη θέση τους σε έναν τελείως νέο αλλά ελπιδοφόρο και δυναμικό θεσμό, το Bancassurance.

10.1 BANCASSURANCE (Pension Funds/Plans)

Εδραιωμένο πλέον στους κόλπους της ευρωπαϊκής βιομηχανίας κερδίζει συνεχώς έδαφος έναντι των παραδοσιακών ασφαλιστικών εταιριών.

Η φιλοσοφία του έγκειται στο ότι με τη συμμετοχή ασφαλιστικών εταιριών στο μετοχικό κεφάλαιο τραπεζών και αντιστρόφως οι πρώτες βρίσκονται σε πλεονεκτικότερη θέση έναντι άλλων εταιριών, που προσπαθούν μόνες τους χωρίς τη συνεργασία κάποιας τράπεζας.

Τα πλεονεκτήματα που βλέπει κάποιος παρατηρητής είναι:

- Αυξημένη παραγωγικότητα
- Μείωση του κόστους παραγωγής
- Αύξηση του δείκτη διατηρησιμότητας χαρτοφυλακίου

Όπως ήταν φυσικό δημιουργήθηκαν και θα δημιουργούνται συνεχώς νέας φιλοσοφίας προϊόντα με στόχο τη δημιουργία ενός κεφαλαίου ικανού να στηρίξει τις μελλοντικές ανάγκες του σύγχρονου αποταμιευτή - επενδυτή. Όποιο και αν είναι αυτό το προϊόν στηρίζεται στον εξής απλό κανόνα: άρχισε νωρίς και συνέχισε να επενδύεις.

Η διάρκεια αυτού του είδους προγραμμάτων είναι μακροπρόθεσμη, καθώς απαιτείται χρόνος για τη συγκέντρωση ενός σημαντικού κεφαλαίου για ένα ποιοτικό μέλλον.

Το σημαντικό είναι ότι τα προγράμματα αυτά ανήκουν και αποβαίνουν χρήσιμα στον ίδιο τον αποταμιευτή – επενδυτή εξασφαλίζοντας του ένα ικανοποιητικό επίπεδο ζωής.

Σήμερα στην ελληνική αγορά υπάρχει η πείρα, η οποία χρειάζεται για να αφομοιωθούν τα Pension Funds/Plans από τα ήδη υπάρχοντα προϊόντα.

Οι βασικοί άξονες για την επιτυχία των προγραμμάτων αυτών και την αποδοχή τους από το ελληνικό κοινό είναι:

- Η επαγγελματική διαχείριση
- Το χαμηλό κόστος συμμετοχής
- Η διαφάνεια που θα εξασφαλίζει στη διάρκεια της επένδυσης.

Η φιλοσοφία είναι ότι το μέλλον ανήκει σε αυτούς που το προετοιμάζουν και κυρίως στους νέους ανθρώπους που ξεκινούν την πορεία τους στην αγορά εργασίας και έχουν τη ζωή μπροστά τους.

Είναι προτιμότερο να συμμετέχουμε δραματικά και δυναμικά στη δημιουργία του μέλλοντός μας παρά να μένουμε απλοί παρατηρητές σε ότι κάνει το κράτος για εμάς.

10.2 Unit Linked

Ο δεύτερος τρόπος αντιμετώπισης μελλοντικών αναγκών είναι τα Unit Linked. Τα Unit Linked είναι ισχυρά χρηματοασφαλιστικά προϊόντα με κύριο χαρακτηριστικό τη συνύπαρξη ενός αμοιβαίου κεφαλαίου με καθαρά ασφαλιστικές παροχές (όπως ασφάλισης θανάτου, κάλυψη ολικής ανικανότητας). Με λίγα λόγια στο ίδιο ασφαλιστήριο συμβόλαιο βλέπουμε να συνυπάρχουν με ευέλικτη μορφή η ασφάλεια, η αποταμίευση και η επένδυση.

Ο αποταμιευτής-επενδυτής ανάλογα με τις οικονομικές του δυνατότητες μπορεί να επιλέξει:

- Ύψος ασφάλιστρου
- Σύνδεση με διαφορετικά Αμοιβαία Κεφάλαια
- Πακέτο συμπληρωματικών καλύψεων

- Διάρκεια συμβολαίου
  - Ποσοστό αναπροσαρμογής
  - Τρόπος καταβολής των Χρημάτων στη λήξη (ασφάλισμα)
  - Μεταβολή ύψους κάλυψης
  - Κατάθεση εκτάκτων ασφαλιστρών για ενίσχυση της επένδυσης
- Βλέπουμε, λοιπόν, μέσα απ' όλη αυτή τη νέα τάξη πραγμάτων στην τραπεζοασφαλιστική αγορά ότι ο αποταμιευτής-επενδυτής επωφελείται ιδιαίτερα και γίνεται χρήστης πλεονεκτημάτων όπως είναι η διαφάνεια, η ευελιξία, η ανταποδοτικότητα και κυρίως η επιλογή.

10.3 ΤΑ ΟΜΑΔΙΚΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Ο.Σ.Π.) ΩΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Η ιδιωτική ασφάλιση έχει αναπτυχθεί με ταχύτατους ρυθμούς την τελευταία δεκαπενταετία και κυρίως στις αρχές της δεκαετίας του '80 (με την καθιέρωση του όρου της συμμετοχής των ασφαλιστηρίων ζωής στα κέρδη) καθώς και στις αρχές της δεκαετίας μας (με την εμφάνιση των καρτών νοσηλείας).

Κατά την τελευταία διετία, κατά την οποία ο ρυθμός ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς περιορίστηκε σημαντικά λόγω διαρθρωτικών αλλαγών τόσο στην οικονομία όσο και στον ίδιο τον κλάδο της ιδιωτικής ασφάλισης, οι ομαδικές ασφαλίσσεις παρουσίασαν σημαντικότερη άνοδο.

Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά το 1995 η αύξηση παραγωγής στις ατομικές ασφαλίσσεις Ζωής ήταν της τάξεως του 15%, ενώ η αντίστοιχη των ομαδικών ήταν 120%. Τα περιθώρια μεγέθυνσης του κλάδου ομαδικών είναι πολύ μεγάλα, καθώς όλο και περισσότερες επιχειρήσεις ή σύλλογοι εργαζόμενων ανακαλύπτουν τα πλεονεκτήματα της ομαδικής ασφάλισης και στρέφονται προς αυτή. Βασικός μοχλός ανάπτυξης του

κλάδου είναι το ΟΣΠ. Με τον Ν.2065/1992 του Υπουργείου Οικονομικών που ρυθμίζει θέματα φορολογίας φυσικών και νομικών προσώπων – διευκρινίστηκε ότι τα ασφάλιστρα που αφορούν ΟΣΠ λογίζονται ως έξοδα της εταιρίας, κάτι το οποίο είχε αμφισβητηθεί με απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά το 1988.

Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των ΟΣΠ ως επενδυτικών επιλογών είναι τα ακόλουθα:

- ⇒ **Ιδιαίτερα χαμηλό διαχειριστικό κόστος**, γιατί η συμμετοχή δεκάδων ή εκατοντάδων ασφαλισμένων σ' ένα συμβόλαιο ελαχιστοποιεί το κατά άτομο κόστος διαχείρισης.
- ⇒ **Η ευελιξία** των προγραμμάτων αυτών, αφού παρέχεται η δυνατότητα προσαρμογής ή επανασχεδιασμού τους σύμφωνα με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες του πελάτη.
- ⇒ **Η απόλυτη δυνατότητα επιλογής του πώς και πού** θα επενδυθούν τα κεφάλαια. Μπορεί, δηλαδή, σε δεδομένη χρονική στιγμή ν' αποδίδουν καλύτερα επενδύόμενα σε Swaps, ενώ σε άλλη περίοδο να συμφέρουν τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου. Επομένως, με τις κατάλληλες επενδυτικές επιλογές, μεγιστοποιούνται τα οφέλη των επενδυτικών-ασφαλισμένων.
- ⇒ **Η συναπόφαση** για τον τρόπο επένδυσης σημαντικών σε μέγεθος ΟΣΠ. Υπάρχει δηλαδή, η δυνατότητα δημιουργίας διμερούς επενδυτικής επιτροπής μεταξύ συμβαλλομένου και ασφαλιστικής εταιρίας, η οποία συσκέπτεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και αποφασίζει για την ακολουθούμενη πολιτική επένδυσης. Μ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμετοχή των ασφαλισμένων στην επενδυτική απόφαση και η διαδικασία είναι απόλυτα διαφανής και ελέγξιμη.

⇒ Το δικαίωμα λήψης δανείου από μέρους των ασφαλισμένων από τον πρώτο μόλις χρόνο λειτουργίας του συμβολαίου με συμφέροντα επιτόκια.

Ακόμη:

⇒ Ο ασφαλισμένος μπορεί να εξαγοράσει το κεφάλαιό του από τον πρώτο χρόνο ασφάλισης, εάν υπάρχει αυτή η πρόβλεψη στο συμβόλαιο. Οι κατάλληλες ρυθμίσεις, δηλαδή, επιτρέπουν στον επενδυτή- ασφαλισμένο να **ρευστοποιεί άμεσα**.

⇒ Η συμμετοχή του μικροεπενδυτή σ' ένα σημαντικό κεφάλαιο μεγιστοποιεί την **απόδοση** του μικρού του κεφαλαίου.

⇒ Η ανάθεση της επενδυτικής διαδικασίας σε ειδικούς **ελαχιστοποιεί** την **πιθανότητα λάθους** στις επιλογές.

⇒ Με τον κατάλληλο σχεδιασμό του προγράμματος επιτυγχάνεται προστασία από τον **πληθωρισμό**.

⇒ Η **φοροαπαλλαγή** των καταβαλλόμενων ασφαλίσεων είτε αφορούν την επιχείρηση οποιασδήποτε νομικής μορφής (Α.Ε., Ο.Ε. κ.λ.π.) είτε τα ασφαλισμένα πρόσωπο, στην περίπτωση που οι εργαζόμενοι συμμετέχουν στο κόστος της ασφάλισης. (Όσον αφορά στο ύψος της φοροαπαλλαγής, μέχρι σήμερα δεν υπάρχει όριο για τις επιχειρήσεις, ενώ για τους εργαζόμενους ισχύει ό,τι και στα ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια).

Είναι πλέον (και για τις επιχειρήσεις) αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι η διαρκώς αυξανόμενη ανάγκη συμπλήρωσης της σύνταξης που παρέχει η Κοινωνική Ασφάλιση, ωθεί τον τομέα των όσο σε ανάπτυξη και δημιουργεί ελκυστικές ευκαιρίες επένδυσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΘΗΚΗ

Για τους περισσότερους ανθρώπους το να κάνεις την διαθήκη είναι μια απλή και φθηνή διαδικασία και αντιπροσωπεύει ένα μικρό τίμημα το οποίο πληρώνεις για να έχει κάποιος ψυχική ηρεμία και να αποκαταστήσει την οικογένειά του.

Αν κάποιος απεβίωσε χωρίς να έχει κάνει διαθήκη τότε τα περιουσιακά του στοιχεία πηγαίνουν ανάλογα με αυτό που ορίζει ο νόμος και αυτό είναι συνήθως ο πιο κοντινός συγγενής.

Επίσης πρέπει κάποιος να λάβει σοβαρά υπ' όψιν του το γεγονός ότι υπάρχει περίπτωση να χρειαστεί κάποιος να ξανακάνει την διαθήκη του σε περίπτωση π.χ. που χωρίσει και ξαναπαντρευτεί ή όταν θέλει να αλλάξει κάτι που είχε γράψει πριν.

Σαν γενικό οδηγό πρέπει κάποιος να γνωρίζει ότι ανεξάρτητα από το αν θα αλλάξει κάτι στην ζωή του ή όχι καλό είναι να κάνει έναν έλεγχο στην διαθήκη του ανά πέντε τουλάχιστον χρόνια.

Το να κάνει κάποιος μια διαθήκη δεν είναι μεγάλη διαδικασία. Το μόνο που χρειάζεται είναι ένας δικηγόρος, ένας συμβολαιογράφος που κάνει και την σύνταξη της διαθήκης και δυο τουλάχιστον μάρτυρες που υπογράφουν και την διαθήκη.

11.1 Σημεία που λαμβάνονται υπ' όψιν

Όταν φτιάχνει κάποιος μια διαθήκη υπάρχουν πάρα πολλά κοινά λάθη που πρέπει να αποφευχθούν. Για παράδειγμα θα πρέπει να λάβει κάποιος υπ' όψιν ότι μπορεί ένας από τους κύριους κληρονόμους να πεθάνει πριν

από αυτόν που κάνει την διαθήκη. Βέβαια επειδή συνήθως τα παιδιά είναι οι κληρονόμοι το να συμβεί κάτι τέτοιο έχει μικρές πιθανότητες.

Πάνω από όλα πρέπει αυτός που κάνει την διαθήκη να γνωρίζει τα δικαιώματα που θα έχουν μετά οι κληρονόμοι. Αν δεν το λάβει αυτό υπ' όψιν μπορεί να τους καταστήσει ανίκανους να διεκδικήσουν το δικαίωμα τους για μια παροχή κληρονομιάς σύμφωνα με τον νόμο.

Εδώ θα πρέπει να πούμε ότι με τον όρο παιδιά εννοούμε και τα νόμιμα και αυτά που είναι παιδιά αλλά δεν είναι αναγνωρισμένα. Δεν περιλαμβάνονται όμως στον όρο παιδιά εκείνα που προέρχονται από προηγούμενο γάμο της συζύγου.

Επίσης μπορεί κάποιος μέσω της διαθήκης του να κάνει κάποιες δωρεές σε διάφορα ιδρύματα. Εδώ πρέπει να τονιστεί ότι η επιλογή του συμβολαιογράφου, ιδιαίτερα για μεγάλα άτομα που μπορεί να επηρεαστούν, πρέπει να γίνει πολύ προσεκτικά. Ακόμα πρέπει να συντάσσονται με προσοχή και οι όροι της διαθήκης που θέτει ο κληροδότης προς τους κληρονόμους.

Τέλος, αν κάποιος έχει περιουσιακά στοιχεία και στο εξωτερικό πρέπει να κάνει ξεχωριστή διαθήκη στην χώρα που ανήκουν τα περιουσιακά στοιχεία, και να γίνει η διαθήκη με βάση τους νόμους εκείνου του κράτους.

11.2 Συμβολαιογράφοι και Μάρτυρες

Ο συμβολαιογράφος είναι υπεύθυνος για την συλλογή των ακινήτων και όλων των περιουσιακών στοιχείων του πελάτη του και το μοίρασμα τους σύμφωνα με αυτό που θέλει ο πελάτης του. Αναλαμβάνει από την ημέρα του θανάτου τις διαδικασίες, χωρίς να του έχει γίνει πληρεξούσιο, να δημοσιεύσει την διαθήκη στους κληρονόμους και μετά από την δημοσίευση αρχίζει η διαδικασία να πάνε τα περιουσιακά στοιχεία στο όνομά τους.

Επίσης η διαδικασία της σύνταξης μιας διαθήκης για να θεωρηθεί έγκυρη πρέπει να περιλαμβάνει και την παρουσία δυο τουλάχιστον μαρτύρων που επιβεβαιώνουν ότι συντάχθηκε η διαθήκη χωρίς πίεση του κληροδότη.

11.3 Τι συμβαίνει αν δεν κάνει κάποιος διαθήκη

Τα κυριότερα μειονεκτήματα αν κάποιος δεν κάνει διαθήκη:

- Τα περιουσιακά του στοιχεία μπορεί να μην μοιραστούν εκεί που ακριβώς θέλει.
- Η διαδικασία για να μοιραστούν τα ακίνητα είναι αρκετά μεγαλύτερη, ενώ με την διαθήκη από την επόμενη του θανάτου μπορεί να αρχίσουν οι διαδικασίες μεταβίβασης.
- Τα έξοδα είναι σημαντικά μεγαλύτερα.
- Τα παιδιά αν είναι ανήλικα την περίοδο του θανάτου, τότε τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στο όνομα τους μετά τα 18, ενώ αν υπάρχει διαθήκη μπορεί να οριστεί μια μεγαλύτερη ηλικία που μπορεί ο κληροδότης να θεωρεί ως πιο ώριμη ηλικία.

11.4 Μοίρασμα περιουσίας αν κάποιος δεν έχει διαθήκη σύμφωνα με τον νόμο

- Αν αποθανόν δεν έχει παιδιά, αδερφό, αδερφή ή πρώτα ανίψια τότε όλη η περιουσία μεταβιβάζεται στον ή στην σύζυγο.
- Αν ο αποθανών έχει σύζυγο και παιδιά ή αδέρφια ή ανίψια πρώτα το 25% μεταβιβάζεται στην σύζυγο και το υπόλοιπο 75% στους υπόλοιπους κληρονόμους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία αναλύθηκε το Personal Financial Planning ως μία διαδικασία που βοηθάει μία οικογένεια ή και ακόμα ένα μεμονωμένο άτομο να αντεπεξέλθει στις ανάγκες του και παράλληλα να εκπληρώσει κάποιους στόχους οικονομικής φύσεως που έχει θέσει. Αρχικά δόθηκε ο ορισμός του Personal Financial Planning ως εξής:

“Ο οικονομικός σχεδιασμός είναι μία επαγγελματική υπηρεσία προς τους πελάτες που χρειάζονται μία αντικειμενική βοήθεια στην οργάνωση των προσωπικών ή και των εταιρικών οικονομικών υποθέσεών τους για να επιτύχουν ευκολότερα τους στόχους τους”.

Παρατηρούμε, λοιπόν ότι ο ορισμός αυτός δεν αναφέρεται σε οικονομικά προϊόντα ή στην πώληση τέτοιων οικονομικών προϊόντων. Ο **Financial Planner** έχει σαν κύριο σκοπό να βοηθήσει τον πελάτη να προσδιορίσει τους στόχους που επιθυμεί να πετύχει και έπειτα να παρουσιάσει πώς αυτοί οι στόχοι μπορούν καλύτερα να επιτευχθούν. Πρακτικά ο **Financial Planner** έχει σαν σκοπό να βοηθήσει τους πελάτες του ώστε να καθορίσουν, να αναθεωρήσουν και τελικά να επιτύχουν τους αντικειμενικούς τους στόχους με τον λιγότερο δυνατό κίνδυνο και κόστος απ’ ότι θα γινότανε αν το έκαναν μόνοι τους.

Μπορούμε επομένως να διακρίνουμε τον παροχέα οικονομικών υπηρεσιών από τον οικονομικό αρμόδιο (**Financial Planner**) ως εξής:

Ο παροχέας οικονομικών υπηρεσιών ενδιαφέρεται για την επιλογή του καλύτερου ή των περισσότερο κατάλληλων προϊόντων για τις ανάγκες των πελατών του. Αντίθετα ο **Financial Planner** έχει σαν σκοπό να προσδιορίσει τις ανάγκες και να συμβουλέψει σωστά τον πελάτη του ώστε να κάνει την καλύτερη δυνατή διαχείριση των υποθέσεών του.

Δηλαδή, ο παροχέας οικονομικών υπηρεσιών είναι «προσανατολισμένος προς το προϊόν» και πουλάει τα προϊόντα της εταιρίας του. Από την άλλη μεριά ο **Financial Planner** είναι «προσανατολισμένος προς τον πελάτη» και πουλάει τις συμβουλές του. Γι' αυτό και στα περισσότερα κράτη, ενώ υπάρχουν πολλοί παροχείς οικονομικών υπηρεσιών, υπάρχουν λίγοι **Financial Planners**.

Το **Personal Financial Planning** υιοθετεί μία περιεκτική και στρατηγική μέθοδο προσαρμοσμένη στις περιστάσεις του καθενός και αρχίζει με τον προσδιορισμό των στόχων, την αναθεώρηση των δυνάμεων και τις αδυναμίες των ρυθμίσεων του καθενός. Αυτό δεν περιορίζεται μόνο σε ένα τομέα του προσωπικού χρηματοοικονομικού σχεδιασμού, αλλά καλύπτει και άλλους τομείς, που περιλαμβάνουν:

- Διαχείριση Κινδύνου (risk management)
- Ασφάλεια (insurance)
- Επένδυση (investment)
- Συνταξιοδοτικός προγραμματισμός συμπεριλαμβανομένων και των διαθηκών (retired estate planning including wills)
- Φορολογία (taxation)
- Ταμειακές ροές (cashflow planning)
- Μακροπρόθεσμη υγειονομική περίθαλψη (long- term healthcare)

Το **Personal Financial Planning** αναγνωρίζει ότι όλες οι παραπάνω ανάγκες είναι αλληλοεξαρτώμενες, οπότε τις εξετάζει αρχικά κάθε μία χωριστά και τις παρουσιάζει ως μία συνολική εικόνα.

Το **Personal Financial Planning** είναι μία ευπροσδιόριστη επαγγελματική υπηρεσία που οι συμβουλές της είναι χρήσιμες και πολλές φορές απαραίτητες.

Το **Personal Financial Planning** εφαρμόζεται ήδη στο εξωτερικό και κυρίως στις Η.Π.Α. και στο Ηνωμένο Βασίλειο από ένα μεγάλο μέρος επαγγελματιών όπως λογιστές, τραπεζικούς, ασφαλιστικούς και επενδυτικούς συμβούλους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
(Γεώργιου Χάραμη και επιστημονικής ομάδας)
Εκδόσεις ΙΡΙΟΤΙΚΙ 2003
2. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΜΕΣΟΥ ΕΛΛΗΝΑ
(Γεώργιου Καβαλάκη)
Εκδόσεις ΑΝΟΥΜΠΗΣ 2000
3. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ
(Νικόλαου Στραβελάκη)
Εκδόσεις ΣΤΑΦΙΛΙΔΗ 2000

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

4. PERSONAL FINANCE
(Robert S. Rosefsky)
EIGHT EDITION 2001
5. PERSONAL FINANCIAL PLANNER
(Debby Harrison)
SECOND EDITION 2001

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

6. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ IN
Εκδόσεις INTERAMERICAN Ιούνιος 2002
7. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ IN
Εκδόσεις INTERAMERICAN Μάρτιος 2002

8. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ IN
Εκδόσεις INTERAMERICAN Ιανουάριος 2002
9. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ INTERAMERICAN
Εκδόσεις INTERAMERICAN Σεπτέμβριος 2002
10. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ INTERAMERICAN
Εκδόσεις INTERAMERICAN Σεπτέμβριος 2001
11. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ INTERTRUST
Εκδόσεις INTERAMERICAN Σεπτέμβριος 2002
12. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ INTERTRUST
Εκδόσεις INTERAMERICAN Σεπτέμβριος 2001
13. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ Αγροτικής Ασφαλιστικής
Εκδόσεις Αγροτικής Ασφαλιστικής Σεπτέμβριος 2002
14. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ Commercial Value
Εκδόσεις Commercial Value Σεπτέμβριος 2002

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

15. www.personalfinancialplanning.com